

## दुई शब्द

सहभागितात्मक विकास योजना तर्जुमा प्रकृयाको आवश्यकता अनुरूप, कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/२०८१ को वर्षे (बजेट) सभा अधिवेशनबाट कैलारी गाउँपालिकाको विकास योजना तर्जुमा गरी प्रकाशन भएकोमा म हर्षित भएको छु । सीमित स्रोत र साधनहरूको उपलब्धताले गाउँपालिकाका विकासका सबै आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्ने कार्य जटिल भएता पनि, विद्यमान विषम परिस्थितिमा पनि जनचाहनाको उच्चतम सम्बोधन तथा प्राथमिकताका आधारमा आवश्यकतालाई समेट्ने प्रयास गर्दै सामाजिक न्यायको सिद्धान्तका आधारमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति कार्यक्रम र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन (परिमार्जित), २०७४, कैलारी गाउँपालिकाले तयार गरेको ऐन, नियम, नियमावली तथा कार्यविधिमा निर्दिष्ट भएका प्रावधान, संघीय तथा प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा कार्यक्रम, दिगो विकासका लक्ष्यहरूको प्राप्ति, गाउँपालिका वस्तु स्थितीलाई सम्बोधन गर्ने गरी स्थानीय वासिन्दाहरूको सक्रिय सहभागितामा वस्ती स्तरमै योजना छनौट, वडागत तहमा योजनाहरूको प्राथमिकरण, विषयगत समितिमा छलफल, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा परिमार्जन, गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा छलफल लगायतका सबै चरणहरू पुरा गरी कैलारी गाउँपालिकाको एघारौँ गाउँसभा अधिवेशनबाट पारित कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

कैलारी गाउँपालिकाको प्रमुख सवालका रूपमा रहेका जनसंख्या बृद्धि, शैक्षिक विकास, स्वास्थ्य विकास, नदी जन्य प्रकोप, वन विनास/वन अतिक्रमण, विद्युत, संचार तथा खानेपानीको विकास सम्बन्धी कार्यक्रमका साथ साथै मुक्त कर्मैया/कम्लहरी, दलित, पिछडिएका जातजाती, महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरीक, एकल महिला, यौनिक अल्पसंख्यक, आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पिछडिएकाहरूलाई विकासमा विशेष केन्द्रित गर्नुका साथै गतविगतका सिकाईलाई आत्मसाथ गर्दै यो गाउँ विकास योजना तयार गरिएको छ । **“पूर्वाधार विकास, उत्पादन अभिवृद्धिमा सीप, श्रोत, साधन तथा प्रविधिको सुनिश्चिता ॥ कैलारीको भौतिक, आर्थिक, सामाजिक रुपान्तरणमा समन्वय सहकार्य तथा नागरीक सक्रियता ॥”** भन्ने मुल नारालाई आत्मसाथ गर्दै गाउँ विकास योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा दिर्घकालिन, मध्यकालिन तथा अल्पकालिन रूपमा प्रभाव गर्ने खालका योजनाहरूको तर्जुमा गर्दै, सामाजिक न्याय तथा समावेशीकरणका सम्पूर्ण क्षेत्र समेट्ने प्रयास गर्नुका साथै कृषिमा यान्त्रीकरण, आधुनिकरण, रोजगार अभिवृद्धि, वन तथा वातावरण संरक्षण, विपद व्यवस्थापनका कार्यक्रमलाई प्रभावकारिताका साथ लागु गर्दै, दिगो विकासका आधारभूतलाई संस्थागत गर्ने गरी योजना तर्जुमा गरिएको छ, तथापि कहीं केही कमजोरी रहन गएको भए विकास कार्यसँग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले सम्बद्ध सबैमा सकारात्मक सुभावाको अपेक्षा राखेको छु ।

अन्तमा, यो कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने क्रममा सहयोग पुऱ्याउनु हुने संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, माननीय साँसदज्यूहरू, राजनैतिक पार्टीका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरू, सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, कैलारी गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरू, गाउँकार्यपालिकाको कार्यलयका कर्मचारी मित्रहरू, लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । यसरी गाउँ विकास योजना तयार गरी यहाँहरू समक्ष पेश गर्न पाउँदा हर्ष तथा गौरव व्यक्त गर्दै समग्र कैलारी गाउँपालिकाका विकास योजनाहरूको कार्यान्वयनमा समेत यहाँहरूबाट रचनात्मक सहयोग, सदभाव र पृष्ठपोषणको अपेक्षा गर्दै, आगामी वर्षहरूमा यहाँहरूबाट अझै सहयोग तथा सहकार्यकमा वृद्धि हुनेछ भन्ने समेत मैले विश्वास र आशा लिएको छु ।

१२, अषाढ, २०८१

राज समभ चौधरी  
अध्यक्ष, कैलारी गाउँपालिका  
कैलाली

## प्राक्कथन

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन (परिमार्जित), २०७४, कैलारी गाउँपालिकाले तयार गरेको ऐन, नियम, नियमावली तथा कार्यविधिमा निर्दिष्ट भएका प्रावधान अनुरूप स्थानीय समुदायबाटै वस्ती स्तरमै योजना छनौट, वडागत तहमा योजनाहरूको प्राथमिकरण लगायतका विभिन्न चरणहरू पार गर्दै कैलारी गाउँपालिकाको आ.व.२०८०/२०८१ को वर्ष (बजेट) सभा अधिवेशनबाट पारित गरी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

कैलारी गाउँपालिकाको आफ्नै पहिचान तथा विशिष्टताले भरिएको इतिहास छ । कैलारी गाउँपालिकामा बसन्ता अन्तराष्ट्रिय जैविक मार्ग, सीमसार क्षेत्र, वन क्षेत्र तथा प्रसस्त मात्रमा तालतलैयाहरू रहनुका साथै प्राकृतिक रूपमा समेत सम्पन्न रहेको छ । यस गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भू-भाग खेती योग्य हुनाले यहाँ धान, गहुँ, आलु, तरकारी, बगरखेती एवं दलहन तथा तेलहनको प्रसस्त सम्भावना रहेकोछ । प्राकृतिक सौन्दर्यले भरिपूर्ण यस गाउँपालिकामा पर्यटन विकासका समेत त्यतिकै सम्भावना रहेको छ । यस गाउँपालिकामा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अर्न्तगत गहुँ सुपरजोन, धान तथा माछा पकेट र ब्लक रहेता पनि गाउँपालिकाको वास्तविक वस्तु स्थिति तर्फ दृष्टि दिँदा वन विनाश, नदी कटान, वातावरणीय समस्या, मानव संशाधन विकासका समस्या, कृषिमा आधुनिकीकरणका समस्या, भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी समस्याहरूका साथै विपन्न तथा सिमान्तकृत समुदायको उत्थान तथा सशक्तिकरण यस गाउँपालिकाका प्रमुख चुनौतीका रूपमा देखिएका छन् ।

कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा कार्यक्रम योजना तर्जुमा गर्दा उल्लेखित सम्पदा तथा सफल पक्षहरूको उचित व्यवस्थापन तथा परिचालनका साथै गाउँपालिकाका चुनौती तथा सवालहरूको सम्बोधन गर्दै आम कैलारी बाँसीहरूको चाहना आवश्यकताहरूलाई क्रमागत रूपमा सम्बोधन गर्दै सम्बृद्ध कैलारीको अवधारणालाई संस्थागत गर्दै लैजाने यस गाउँपालिका पदाधिकारीहरूको प्रतिबद्धतालाई साकार बनाउनका लागि कैलारी गाउँ विकास योजना, कैलारी गाउँपालिकाको आ.व.२०८०/२०८१ को वर्ष (बजेट) सभा अधिवेशनबाट पारित सम्पूर्ण, नीति, बजेट,कार्यक्रम तथा निर्णयहरूको आधारमा तयार पारिएको हो ।

कैलारी गाउँ विकास योजना निर्माणका क्रममा विशेष सुझावसहित मागदर्शन गरी सहयोग पुऱ्याउनु हुने गाउँपालिका अध्यक्षज्यू, उपाध्यक्षज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, गाउँकार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,सम्पूर्ण राजनैतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरू, प्रति हृदय देखि नै आभार व्यक्त गर्दछौं साथै गाउँकार्यपालिका सम्पूर्ण कर्मचारीवर्ग, विषयगत शाखाका सम्पूर्ण कर्मचारी मित्र, वडा सचिव लगायत वडाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छौं । यसै गरी यस गाउँपालिका क्रियाशिल सरकारी तथा गैरसरकारी निकायका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरूबाट प्राप्त सहयोगको लागि धन्यवाद प्रकट गर्दै आगामी दिनहरूमा पनि यस्तै किसिमको सहयोग र समन्वयको अपेक्षा गर्दछौं ।

अन्तमा, विकेन्द्रीकरणको सिद्धान्त एवं स्थानीय सरकार संचालन ऐनको आवश्यकता अनुरूप गाउँ विकास योजनालाई व्यवस्थित र सिलसिलेवार बनाउने प्रयास गरेका छौं । हाम्रो प्रयासमा केही कमी-कमजोरीहरू हुन सक्लान, त्यस्ता कमी कमजोरीहरूलाई आगामी दिनहरूमा क्रमशः सुधार्दै लैजाने प्रतिबद्धता जाहेर गर्दै सम्बन्धित सबै पक्षहरूबाट आवश्यक सुझाव एवं सहयोगको अपेक्षा राख्दछौं । धन्यवाद,

खगेन्द्र राज जोशी

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

तथा

कैलारी गाउँकार्यपालिको कार्यालय, परिवार

## कैलारी गाउँपालिकाको समान्य चिनारी

### भौतिक अवस्थिति :

जिल्ला सदरमुकाम धनगढी देखी २७ किलोमिटर पूर्वमा अवस्थित रहेको कैलारी गाउँपालिकाको कार्यालय हसुलिया, कैलालीमा पर्दछ । कैलारी गाउँपालिका २८.७० उत्तरी अक्षांस तथा २८.७६ पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित रहेको छ । समुद्र सतह देखी १३५ मिटर उचाईमा रहेको यस गाउँपालिकामा उष्ण उपोषण, समशीतोषण हावापानी भएको पाइन्छ । यस गाउँपालिकाको उत्तरमा गौरीगंगा नगरपालिका, दक्षिणमा भारतको उत्तरप्रदेश रहेकोछ भने पश्चिममा धनगढी उ.मा.न.पा. तथा पूर्वमा घोडाघोडी र भजनी नगरपालिका पर्दछन् । कैलारी गाउँपालिकाको शतप्रतिशत जमिन समथर छ । गाउँपालिकामा मोहना, लिक्मा कटैनी, घुराहा तथा घुरही नदी रहेका छन् । गाउँपालिको कूल क्षेत्रफल मध्ये करीब ३०७४.१ हेक्टर भू-भाग वनक्षेत्रले ओगटेको पाइन्छ ।

### राजनीतिक अवस्थिति :

राजनीतिक अवस्थितिका हिसाबले यो गाउँपालिका सुदूर पश्चिम प्रदेश, कैलाली जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं ३ र ५ मा पर्दछ । ९ वटा वडामा विभाजित, यस गाउँपालिकालाई कैलाली जिल्लाको सबै भन्दा बढी जनसंख्या रहेको गाउँपालिकाका हो ।

### भू-उपयोग :

कृषि मुख्य पेशा रहेको यस गाउँपालिकामा समथर, उब्जाउयुक्त, दोमट र बलौटे माटो गाउँपालिकाको अधिकांश भागमा पाइन्छ । गाउँपालिकाको करीब १५ किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको मोहना नदी, करिब १० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको घुराहा नदी यसैगरी करिब २० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको लिक्मा कटैनी नदीले यस गाउँपालिकाको अधिकांश समथर भूमीलाई कटान गर्दै गईरहेको छ भने यहाँका कृषकहरूले वर्षेनी विभिन्न खालका कृषि उपजहरू हसुलिया, ध.उ.मा.न.पा, भारतको उत्तर प्रदेशमा रहेको चन्दनचौकी यसैगरी मसुरिया, गदरिया बजारमा आफ्ना कृषि उपजहरू बेचबिखन गरी कृषि पेशाबाट लाभ लिने गरेको पाइन्छ । धान, गहु, मकै, तरकारी तथा नगदेवाली, दलहन, तेलहन र माछाको लागि यो गाउँपालिकाको उर्वर रहेको छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रको भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)
१.	कृषि क्षेत्र	४५.३७
२.	वन तथा चरण क्षेत्र	३८.८०
३.	आवास क्षेत्र	३४.१७
४.	नदीनालाले ओगटेको क्षेत्र	४२.७८
५.	ताल तलैया	२९.९८
६.	सिमसार क्षेत्र	०
७.	औद्योगिक क्षेत्र	४.५७
८.	सडकले ओगटेको क्षेत्र	३२.४०
९.	अन्य	५.२
जम्मा		२३३.२७

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

### २.५ भू-धरातल तथा भिरालोपना :

गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भू-धरातल समथर रहेको पाइन्छ । समुन्द्र सतहबाट न्युनतम १३५ मि देखि अधिकतम १७० मिटर उचाई सम्म भू-धरातल रहेको यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २३३.२७ वर्ग किलोमिटर छ ।

### २.६ नदीनाला तथा तालतलैया :

कैलारी गाउँपालिकाको प्रमुख नदीका रूपमा करिब १५ किलोमिटर लम्बाई ओगटेको मोहना नदी, १० कि.मि. ओगटेको घुराहा, गुरही नदी र २० किलोमिटर क्षेत्रमा फैलिएको लिक्मा, कटैनी लगायत सुर्मी नाला, मुर्कुला नदी पर्दछन् भने ताल तलैयाका रूपमा भने लट्ठहुवा ताल, जम्नेठा ताल, भुस्कैया ताल, लौकही, कमलपोखरी, डुब्री ताल, प्रतापुर ताल, कोइलही ताल, कोइलहवा ताल, जोगिनिया ताल, कठरिनठुनीया ताल, नरदहुवा ताल सुखलिया ताल, चमरैया ताल, अम्लहवा ताल, नैनी ताल, ठेङ्ग्रहवा ताल, जोगिनिया ताल, भठी ताल, हुरहवा ताल, सुनहरा ताल, गुलरहवा ताल,

सडकपुर ताल, रखौनी ताल, अमहुवा ताल, सानो भगहर ताल, गोठुवा ताल, बसन्ता ताल, छटकपुर ताल आदी प्रमुख तालका रुपमा रहेको छन ।

### पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरु :

कैलारी गाउँपालिकाका पर्यटकिय तथा धार्मिक स्थलको प्रचार प्रसार नभएपनि याहाँका विभिन्न नदी तथा ताल तलैयाले यो गाउँपालिका निकै मनमोहक रहेको छ । सरकारी वनको रुपमा यो गाउँपालिकामा वरका वनवा (बसन्ता अन्तराष्ट्रि जैविकमार्ग) रहेकोछ । यो वन कैलालीकै सवैभन्दा ठुलो वन बसन्ता वन क्षेत्र भित्र पर्दछ । त्यसैगरी यो गाउँपालिकामा विभिन्न सामुदायिक वन, मठ मन्दिर, धार्मिक स्थलहरु रहेका छन । कोईलही ताल, लडुवा ताल, जम्न्याहा ताल, भुस्कैया ताल, कमलपोखरी, लौकहिया ताल, घुराहा नदी, मोहना नदि, गुर्गी (कटैनी) नदीले थोरै मात्रामा आन्तरिक पर्यटकहरुलाई आकर्षित गर्ने काम गरेको पाईएकोछ । कालीमाई मन्दिर, माता मन्दिर, वनदेवी मन्दिर, वनस्पति मन्दिर, राधाकृष्ण मन्दिर, जयदुर्गा मन्दिर, शिव मन्दिर, अपरम्पार मन्दिर, कोइलही मन्दिर, करमदेव मन्दिर, लक्कड बाबा मन्दिर, कालिकादेवी मन्दिर, देवथान, राम मन्दिर, भुईयाँभवानी मन्दिर, सरस्वती मन्दिर जस्ता विविध मन्दिरहरु लगायत बौद्ध गुम्बा, चर्च राधास्वामी व्यास लगायत धार्मिक स्थलहरु यस गाउँपालिकामा रहेका छन

कैलारी गाउँपालिका भित्र स-साना पार्क तथा वनभोज तथा मनोरञ्जन स्थलका रुपमा प्रत्येक वडाहरुमा रहेका छन । यसैगरी, प्रत्येक वर्ष माघ महिनामा माघीको अवसरमा यस कैलारी गाउँपालिकाको वनदेवी मन्दिर, अपरम्पार मन्दिरमा मेला लाग्ने गर्दछ । विवाहको लगन र विवाह गर्ने स्थलको रुपमा प्रचलित धार्मिक विश्वास रहेको यस मेलामा वन देवीमाताको पूजा गर्ने प्रचलन पनि रहेको छ । ब्राह्मण, क्षेत्री, थारु, मधेसी, दलित, मगर, गुरुङ, र राजवंशी जातीको बसोबास भएको यस कैलारी गाउँपालिकामा मुख्यतया दशै तिहार, माघी, गुरही, भजहर, लवागी, कृष्ण जन्माष्टमी, आटवारी, तीज, होली, बुद्धजयन्ती, ल्होसार आदी चाडपर्वहरु मनाइने गरिन्छन् ।

### उपलब्ध सेवा तथा सुविधा :

कैलारी गाउँपालिकामा गाउँपालिकाको कार्यालय तथा समायोजन भएका विषयगत शाखा, इलाका प्रहरी कार्यालय, सव-डिभिजन वन कार्यालय, शसस्त्र प्रहरी गुल्म तथा बिओपी, हुलाक कार्यालय, सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय छन । यसका साथै यहाँ विभिन्न सहकारी संस्थाहरु, सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरु पनि कार्यरत रहेका पाईन्छन । गाउँपालिकामा विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरु पनि सञ्चालनमा रहेको पाइन्छ । स्थानीय यातायातमा सहजताका लागि भोलुङ्गे पुल, काठे पुल र पक्की पुलहरु निर्माण गरिएका छन, यस गाउँपालिकामा सडक सञ्जालका रुपमा केही स्थानमा कालोपत्रे, अधिकाँश ग्रावेल तथा कच्ची सडकहरु निर्माण भएका छन जसले यस कैलारी गाउँपालिका लाई पूर्व पश्चिम हुलाकी राजमार्ग, फुलवारी, धनगढी, टिकापुर लगायतका विभिन्न ठाउँहरूसंग जोड्ने काम गरेका छन । गाउँपालिकाको अधिकाँश वडा तथा बस्तीमा विद्युत सेवाको उपलब्धता पुगेको, नेपाल टेलीकमको जि.एस.एम. र सि.डि.एम.ए. र एनसेलको मोबाइल सेवा उपलब्ध छ ।

### गाउँपालिकाको विकासका संभावनाहरु :

समथर र उर्वर तराइको भूमि, सडक र संचारको पहुँचका कारण यस गाउँपालिका क्षेत्रको चौतर्फी विकासका संभावनाहरु रहेका छन । विषय क्षेत्र अनुसार सम्भावनाहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेका छन ।

क्र.सं.	विषय क्षेत्र	संभावना
१	कृषि	उर्वरभूमि, विस्तारीत सिंचाइ सुविधा, सिंचाइको स्रोतको रुपमा भूमिगत जल तथा नदी रहनु, समथर भू-भाग, कृषिमा व्यवसायिकरण, कृषि उपज बजारीकरणका लागि सडक र संचार सुविधाका कारण सहज पहुँच, सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रबाट सहयोग तथा प्रवर्द्धन, कृषिमा आधुनिकिकरण, औषधी, बिउ विजन, मल तथा परामर्शको सुविधा
२	पर्यटन	थारु कला र संस्कृति, बसन्ता जैविक मार्ग, सामुदायिक वन क्षेत्र, मन्दिर तथा पिकनिक स्पोटहरु, होम स्टे, ताल (कोईलही, लडुवा, काईलही, जम्न्याहा, भुस्कैया, कमलपोखरी, लौकहिया ताल), नदी (कटैनी, घुराहा, मोहना)
३	उद्योग	कृषिमा आधारित उद्योगका लागि कच्चा पदार्थको उपलब्धता, ईटा भट्टाको संचालन, मिलहरुको स्थापना, प्रवर्द्धन तथा सहूलियतको नीतिगत व्यवस्था, लघु, घरेलु तथा मझौला उद्योग

**जनसंख्याको अवस्था :**  
**वस्ती सम्बन्धी विवरण :**

कैलारी गाउँपालिका कुल ११३ टोल/वस्तीहरु रहेका छन् । जसमध्ये सबैभन्दा बढी टोलहरु वडा नं ४ मा २१ रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं २ मा छन् । यसको वडागत विवरण तपशिल बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं	वडा अनुसार वस्तीको नाम	वस्ती संख्या
१	दक्षिण टोल, नेताटोल, दिलखुसटोल, वासकोटीटोल, खैरीटोल, मभरा क,मभरा ख, मभरा ग,मभरा घ, मनाउ, बिसनपुर, बिसनपुर कटान, डम्मारा, हरिनगर, हसुलीया सेमरी, हसुलीया, हसुलीया बजार	१८
२	कुकुरभुक्का, उत्तर मभरा, बसौटी, डोडपुर, उजेलीसेमर, लक्कड, रामपुर, कैलारी	८
३	वड्का मुडा, सुर्मिनाला, दक्षिण भडरी, निमुवावोभी, मोहनपुर, लालपुर, खोनपुर, शिवरत्नपुर, भडरी, टि.सि.एन. टोल, ओमनगर	११
४	नवलपुर, भित्तरिया, सुन्दरपुर, धुमतिताल, शान्तीटोल, चौफेरीटोल, मोहन्यालटोल, दंगवाटोल, ईन्द्रटोल, मुडाटोल, कान्छाटोल, पूर्वखेतटोल, पश्चिमखेतटोल, अशिनाटोल, मनेरहटोल, आर्दशटोल, अमरटोल, बजिरहयाटोल, प्रगतिटोल, चौधरी खल्लाटोल, सम्भनाटोल	२१
५	बडकी पलिया, बैजपुर, बंगालीपुर, बिसनपुर, छोटकी पलिया, गोबरैला, जबदहवा, मनिकापुर, पवेरा, फलकापुर, सडकपुर, बन्दरगौडी, सपना शिविर	११
६	खरवाखेरा, धर्मापुर, भगतपुर, खरेटी, मसुरिया, सुर्मी, लम्मीफाँटा, बनकट्टा, चुकाहापुर, बेनौली	१०
७	बरका बसन्ता, छुटकी बसन्ता, भुईयाफाँटा, रामपुर, मोहनपुर, टिघरी, रतनपुर, बिपतपुर, मिलनपुर, हौसलपुर, नारायणपुर	११
८	दक्षिण डेढी, लोहरपुर, प्रतापुर, पुर्व डेढी, डम्मारी, दुधिया, पृथ्वीपुर, लौसा, भंगाहा, खैरी टोल, सुर्मी टोल,	११
९	पुर्सेनीपुर, डमारीटोल, उत्तरटोल, देवीगंज, गदरिया, जमनीपुर, कोइलही, सितलपुर, बनकन्डी, सेमराना, सामरचौरा	११
	<b>जम्मा</b>	<b>११४</b>

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

**जनसंख्या वितरणको अवस्था :**

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस गाउँपालिकाको जनसंख्या ४९९१७ रहेको छ । कुल परिवार संख्या, जनसंख्याको परिवारको औषत आकार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ

विवरण	
जनसंख्या	४९९१७
परिवार संख्या	१०१७४
परिवारको औषत आकार	४.९१

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

**वडा अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण :**

वडाअनुसार घरधुरी र जनसंख्या हेर्दा सबैभन्दा उच्च वडा नं. ७ मा रहेको छ भने सबै भन्दा कम वडा नं. ३ मा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

वडा नं.	घर परिवार संख्या	जनसँख्या			औषत परिवार सँख्या
		जम्मा	पुरुष	महिला	
१	१२१२	६१७६	२९५६	३२२०	५.१०
२	१०१३	५०६४	२४००	२६६४	५.००
३	९३९	४४२६	२१५०	२२७६	४.७१
४	१००५	४९१९	२३६१	२५५८	४.८९

५	१२५६	५६३१	२७२५	२९०६	४.४८
६	१२१५	६०७१	२९२०	३१५१	५.००
७	१४९६	७२३४	३५३५	३६९९	४.८४
८	१०४१	५३७९	२६१०	२७६९	५.१७
९	९९७	५०१७	२४२३	२५९४	५.०३
जम्मा	१०१७४	४९९१७	२४०८०	२५८३७	४.९१

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

## साक्षरता

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस गाउँपालिकाको जनसंख्या ४९९१७ रहेको छ । कैलारी गाउँपालिकाको कुल साक्षरता दर ७२.४५ रहेकोमा महिलाको औषात साक्षरता दर ६५.५९ र पुरुषको औषात साक्षरता दर ७९.५५ रहेको छ

## भाषागत अवस्था :

कैलारी गाउँपालिकामा अधिकांश थारु समुदायको बसोवास रहेता पनि यस गाउँपालिकामा अन्य समुदायको समेत बसोवास रहेको छ । कैलारी गाउँपालिकामा लगभग ८८ प्रतिशत नागरीकले स्थानीय थारु समुदायको बसोवास रहेको हुदाँ यस गाउँपालिकाका ८८ प्रतिशत नागरीकले थारु तथा राना थारु भाषाको प्रयोग गरेको पाईन्छ भने १२ प्रतिशत नागरीकले नेपाली, डोटेली, हिन्दी तथा अन्य भाषाको प्रयोग गर्ने गरेको राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याँकले देखाएकोछ ।

## सारांश :

विकेन्द्रीकरणको आवधारणा अनुरूप कैलारी गाउँ विकास योजना समग्र विकासको महत्वपूर्ण अङ्गको रुपमा रहेको छ । गाउँपालिकाको सिमाना भित्रको आर्थिक, सामाजिक एवं प्राकृतिक साधनहरुको उपयुक्त परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्य नै समग्र रुपमा गाउँ विकास योजना हो । यसरी तयार गरिने गाउँ विकास योजनाले योजना विकेन्द्रीकरणलाई वास्तविक एवं प्रमुख स्वरुप प्रदान गर्दछ । एकै पटक अनन्त आवश्यकताहरुको परिपूर्ति सीमित साधन तथा स्रोतबाट असम्भव छ । अतः प्राथमिकताको आधारमा आवश्यकताहरुको क्रमशः परिपूर्ति गर्दै लैजान उपलब्ध सीमित साधन स्रोतहरुलाई व्यवस्थित ढङ्गबाट परिचालन गर्नुपर्ने हुन्छ । अपार प्राकृतिक स्रोत र विकासको प्रशस्त सम्भावना रहेको कैलारी गाउँपालिकाको विकास कार्यलाई अगाडि बढाउन आवश्यक पर्ने बजेट गाउँपालिकासँग विद्यमान नरहेको अवस्थामा अत्यावश्यक कार्यहरुलाई प्राथमिकताको आधारमा सम्पन्न गर्न आफूसँग उपलब्ध सीमित साधनहरुलाई त्यस अनुरूप नै व्यवस्थित गर्नुपर्ने हुन्छ ।

प्राथमिकताको आधारमा आगामी वर्षमा गर्नुपर्ने कार्यहरुका लागि यस गाउँपालिकाको मिति २०८१/०३/१२ गाउँ सभाले कैलारी गाउँपालिकाको आ.व.२०८०/२०८१ को बर्षे (बजेट) सभा अधिवेशनबाट आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ का लागि गाउँपालिका तर्फको कुल रु. ७१ करोड ५ लाख २५ हजार तथा गैरसरकारी संघ संस्थाको कार्यक्रम रु. ६ करोड १५ लाख ८७ हजार गरी कुल जम्मा रु ७७ करोड २१ लाख १२ हजारको अनुमानित आय व्यय प्रस्तावित गरेकोमा साँराश तपसिल अनुसार रहेकोछ ।

## गाउँपालिकाको आय तर्फ :

### १.संघीय सरकारबाट :

● सामानिकरण अनुदान	रु. १३,८२,००,०००।-
● राजश्व बाँडफाँड	रु. १३,०६,००,०००।-
● सर्शत कार्यक्रम	रु. ३८,६४,०८,०००।-
जम्मा	रु. ६५,५२,०८,०००।-

### २.प्रदेश सरकारबाट :

● सामानिकरण अनुदान	रु. १,२९,६०,०००।-
● राजश्व बाँडफाँड	रु. ४५,०७,०००।-
● समपुरक अनुदान	रु. ९२,००,०००।-
● विशेष अनुदान	रु. ३०,००,०००।-
जम्मा	रु. २,९६,६७,०००।-

### ३. गाउँपालिका आन्तरीक आय :

• आन्तरीक आय रु.	रु. २,०६,५०,०००।-
• आन्तरीक श्रोत अ. ल्या	रु. ५०,००,०००।-
जम्मा	रु. २,५६,५०,०००।-
गाउँपालिकाको कुल आय	रु. ७१,०५,२५,०००।-
गैर सरकारी संघ संस्थाको कार्यक्रम	रु. ६,१५,८७,०००।-
कुल जठमा आय	रु. ७७,२१,१२,०००।-

### गाउँपालिकाको व्यय तर्फ

१. कार्यालय संचालन/प्रशासनिक (चालु)	रु. ९,३७,२१,०००।-
२. समपुरक कोष	रु. ६,००,००,०००।-
३. भुक्तानी बाँकी	रु. ८०,००,०००।-
४. भूमी व्यवस्थापन (भूमी आयोग)	रु. ३०,००,०००।-
५. विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR)	रु. २०,००,०००।-
६. अध्यक्ष कप रनिङ्ग प्रतियोगिता/खेलकुद कार्यक्रम	रु. ३२,००,०००।-
७. स्वास्थ्य विमाका लागि आर्थिक सहयोग	रु. ७,००,०००।-
८. बिद्युतीय सुशासन तथा सुचना प्रविधि कार्यक्रम	रु. ७,००,०००।-
९. अध्यक्ष रोजगार कार्यक्रम	रु. १५,००,०००।-
१०. उपाध्यक्ष समावेशी कार्यक्रम	रु. १५,००,०००।-
११. वडागत बजेट सिलिग: पूर्वाधार विकास, लक्षित वर्ग, प्रशासनिक वडाको (खाजा, ईन्धन, पत्रपत्रिका)	रु. ६,१६,५०,०००।-
११.१ वडा नं. १ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.२ वडा नं. २ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.३ वडा नं. ३ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.४ वडा नं. ४ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.५ वडा नं. ५ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.६ वडा नं. ६ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.७ वडा नं. ७ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.८ वडा नं. ८ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.९ वडा नं. ९ को	रु. ६८,५०,०००।-
१२. आर्थिक विकास समिति	रु. १,००,००,०००।-
१२.१. कृषि विकास कार्यक्रम	रु. ६०,००,०००।-
१२.२. पशु सेवा कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
१२.३. प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम	रु. ६,००,०००।-
१२.४. लघु उद्यम विकास	रु. ४,००,०००।-
१३. सामाजिक विकास समिति	रु. ४,००,००,०००।-
१३.१. शिक्षा (शैक्षिक विकास)	रु. २,२०,००,०००।-
१३.२. स्वास्थ्य	रु. १,०८,००,०००।-
१३.३. महिला बालबालिका	रु. २५,००,०००।-
१३.४. खानेपानी तथा सरसफाई	रु. २५,००,०००।-
१३.५. आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा	रु. १५,००,०००।-
१३.६. सामाजिक विकास समितिका विविध	रु. ७,००,०००।-
१४. वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	रु. ५२,००,०००।-
१४.१. विपद व्यवस्थापन कोष	रु. ४०,००,०००।-
१४.२. बृक्षारोपण कार्यक्रम	रु. ४,७०,०००।-
१४.३. गेज रिडर प्रोत्साहन	रु. ३०,०००।-
१४.४. विपद व्यवस्थापन समिति क्षमता विकास	रु. २,००,०००।-
१४.५. अन्तरक्रिया तथा समन्वय कार्यक्रम	रु. ३,००,०००।-
१४.६. डिपिआरपी अध्यावधिक	रु. १,००,०००।-

१४.७. विपद व्यवस्थापन सचेतना कार्यक्रम	रु. १,००,०००।-
१५. पूर्वाधार विकासमा	रु. १,५०,००,०००।-
१६. सुशासन तथा सँस्थागत विकास समिति	रु. ७,००,०००।-
१७. न्यायिक समिति	रु. ७,००,०००।-
१८. बिचैयक समिति	रु. १,००,०००।-
१९. दलित लक्षित कार्यक्रम	रु. ५,००,०००।-
२०. भैपरी खर्च	रु. ३६,४६,०००।-
२१. लोहरपुर भजहर कप	रु. १,००,०००।-
२२. सर्शत कार्यक्रम	रु. ३८,६४,०८,०००।-
२३. समपुरक अनुदान (प्रदेश)	रु. ९२,००,०००।-
२४. विशेष अनुदान (प्रदेश)	रु. ३०,००,०००।-
गाउँपालिकाको कुल विनियोजन	रु. ७१,०५,२५,०००।-
गैर सरकारी संघ संस्थाको कार्यक्रम	रु. ६,१५,८७,०००।-
गाउँपालिकाको कुल विनियोजन	रु. ७७,२१,१२,०००।-

यस योजनामा गाउँपालिकाको समग्र वस्तुस्थिति भल्काउने प्रयास गरिनुको साथै विकास निर्माणसँग सम्बन्धित गतिविधिहरूलाई एकीकृत रूपमा प्रस्तुत गर्न प्रयास गरिएको छ । गाउँपालिकाले गर्ने क्रियाकलापहरूका साथसाथै गाउँपालिकामा संघीय तथा प्रदेश सरकार र गैरसरकारी संघ/संस्थाद्वारा गरिने प्रस्तावित कार्यक्रम तथा त्यसका लागि आवश्यक बजेट समेत उल्लेख गरिएको छ । संक्षिप्तमा नै भए पनि गाउँपालिकाको चिनारी देखि गाउँपालिकाका सम्भावना, मुख्य मुख्य समस्या एवं चुनौतीहरू, गाउँपालिकाका विकास कार्यका लागि आगामी वर्षमा चालिने कदमहरू र त्यसका लागि आवश्यक बजेट आदि सम्पूर्ण चित्रण गर्ने प्रयास गर्नु नै यस गाउँपालिकाको विकास योजनाको मुख्य विशेषता हो ।

आर्थिक वर्ष ०८०/०८१ को लागि गाउँसभा अधिवेशनद्वारा मुख्य रूपले कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य र भौतिक पूर्वाधार निर्माणका साथसाथै वनजङ्गल विनाशको रोकथाम, मुक्त कर्मैयाको पुनर्स्थापना र गरिवी निवारणका कार्यक्रमहरूका साथै समावेशी विकास तथा दिगो रोजगारका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिएको छ । विकेन्द्रीकरणको सिद्धान्त तथा सहभागितात्मक विकास कार्यक्रमको अवधारणा बमोजिम सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रकृत्यालाई संस्थागत गर्ने नीतिलाई अवलम्बन गर्ने प्रतिबद्धता प्रमुख राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरूलगायत, गैरसरकारी निकायका पदाधिकारीको सहमति र साझा प्रयासमा तयार पारिएको आवधिक गाउँ विकास योजनाले परिलक्षित गरेका उद्देश्य र कार्यक्रमहरूलाई समेट्ने प्रयास गर्नु यसको अर्को विशेषता हो ।

### सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रिया :

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन (परिमार्जित) २०७४ का साथै कैलारी गाउँपालिकाबाट जारी भएका ऐन, नियम, नियमावली तथा विनियमावली र कार्यविधिले निर्दिष्ट गरेको सहभागीतामूलक विकास प्रकृत्याको अवधारणा अनुसार आ.व. ०८१/८२ को लागी वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा योजना तर्जुमाका ७ वटै चरणहरू पार गरी कैलारी गाउँपालिकाको गाउँसभा अधिवेशनले वार्षिक बजेट नीति तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी पारित गरेको थियो । आ.व. ०८१/८२ का लागि नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ्ग तथा मार्गनिर्देशन, दिगो विकास तथा रोजगारी अभिवृद्धिका साथै आन्तरिक आयको प्रक्षेपणलाई आधार मानी तर्जुमा गरिएको थियो ।

### विषयगत समितिका बैठक :

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन (परिमार्जित) २०७४ मा व्यवस्था भएनुसार सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रियाको अवधारणा अनुसार आ.व. ०८१/८२ को लागी वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा विभिन्न मितिमा विषयगत सरोकारवालाहरूसँग भएको छलफल अन्तरक्रियाका साथै विभिन्न मितिहरूमा समितिका बैठक बसी विषयगत समितिमा भएका निर्णयहरू कार्यान्वयनका लागि योजना तर्जुमा समिति तथा कार्यपालिका मार्फत गाउँसभा अधिवेशनमा सिफारिस गरिएका थिए । विषयगत समितिमा उठेका सवाल तथा भएका निर्णयहरूलाई योजना तर्जुमा समिति तथा कार्यपालिकाको बैठकमा आवश्यक छलफल परिमार्जन गरी अध्यक्षको नीति कार्यक्रमलाई समेट्ने गरी तयार गरिएको थियो ।

**कैलारी गाउँपालिकाका अध्यक्ष ज्याबाट प्रस्तुत २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम  
“ पूर्वाधार विकास, उत्पादन अभिवृद्धिमा सीप, श्रोत, साधन तथा प्रविधिको सुनिश्चितता ।।।  
कैलारीको भौतिक, आर्थिक, सामाजिक रूपांतरणमा समन्वय सहकार्य तथा नागरीक सक्रियता ।।।”**

यस गरिमामय सभाका सभा अध्यक्षज्यू, तथा सभाका सदस्यज्यूहरु,

१. सर्वप्रथम यस गरिमामय सभामा देशका विभिन्न कालखण्डमा भएका राजनितिक, सामाजिक अन्य आमूल परिवर्तनका लागि आफ्नो प्राण उत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जलि अर्पण गर्न चाहन्छु ।
२. कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा सर्वप्रथम आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भएका केही महत्वपूर्ण क्रियाकलापका बारेमा यस सम्मानित सभामा अवगत गराउन चाहन्छु ।
  - १५ सैयाको अस्पताल निर्माण अन्तिम चरणमा
  - कैलारी गाउँपालिका वडा नं. १ वडा कार्यालयको भवन निर्माण अन्तिम चरणमा
  - कैलारी २ बसौटी स्वास्थ्य चौकीको भवन सम्पन्न
  - सडक स्तरोन्नती, सडक ग्राभेलका साथै नयाँ सडकको निर्माण
  - प्रदेश समपुरक कार्यक्रम अर्न्तगत २ वटा सडक कालोपत्रे (२.२ कि.मी) गरिएको
  - ट्यूमपाईप कल्भर्ट जडान तथा कल्भर्ट निर्माण
  - जि.स.स. सँगको साभेदारीमा दिपेन्द्र मा.वि. भवन निर्माण सम्पन्न
  - बिल्डअन सँगको साभेदारीमा २ वटा विद्यालय भवन निर्माण सम्पन्न
  - सप्रोस सँगको साभेदारीमा २० वटा विद्यालयमा खाजा घर (भान्सा घर) निर्माण सम्पन्न
  - सहास नेपाल सँगको साभेदारीमा सिचाई बोरिङ्ग जडान
  - ४ वटा विद्यालयको हाता घेरवार
  - विभिन्न स्थानहरुमा भौतिक तथा जैविक तटबन्धन निर्माण
  - धार्मिक आस्थाका केन्द्र मठ, मन्दिर, चर्चको निर्माण तथा मर्मत
  - कृषि विकास अर्न्तगत पकेटका साथै अन्य कार्यक्रम संचालन
  - सामाजिक सुरक्षा भत्ता वडा स्तरबाटै वितरण
  - ऐन, नियम, निर्देशिका तथा कार्यविधिको निर्माण
  - रक्त संचार केन्द्र (रेडक्रस) धनगढीसँगको सहकार्यमा कैलारीबासीलाई निःशुल्क रगतको उपलब्धता
  - गम्भीर प्रकृतिका गर्भवती, सुत्केरीलाई निःशुल्क जिल्ला भरी एम्बुलेन्स सेवा
  - विपतपुर आगलागी पिडितको पुर्नस्थापनार्थ समन्वय तथा सहकार्यमा आवास निर्माण
  - गौरीगाँगा न.पा. सँगको लागत साभेदारीमा वारुण यन्त्र (दमकल) व्यवस्थापन
  - भूमिहिन सुकुम्बासी, भूमिहिन दलित तथा अव्यवस्थित बसोबासीको जग्गा नाप जाँच शुरुवात
  - गर्भवती सुत्केरी पोषण कार्यक्रम तथा जन्मदर्ता प्रोत्साहन कार्यक्रम
  - विभिन्न अभियान तथा सचेतनाका कार्यक्रमहरु संचालन
  - आय आर्जन, सीप विकास तथा क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन
  - सडक गुरु आयोजना निर्माणाधिन
  - विभिन्न शिविरहरु संचालन
३. कैलारी गाउँपालिकाको समग्र विकासका साथै जनगुनासाहरुको सम्बोधनका लागि गाउँपालिकामा उपलब्ध श्रोत तथा साधनले परिपुर्ति गर्न सम्भव नहुने हुदाँ सोका लागि विभिन्न निकायसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा जोड दिनुका साथै सरोकारवाला सहितको सहमती र सहकार्यलाई अँगिकार गरिनेछ ।
४. कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रमको तयारी विगतमा भए/गरेका असल अभ्यासहरुलाई संस्थागत गर्दै, कमी कमजोरीहरुलाई न्यूनीकरण गर्नुका साथै समावेशीताको सिद्धान्तका आधारमा पूर्ण पारदर्शि रुपमा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५. कैलारी गाउँपालिकाको सभा सवालहरुको सम्बोधन तथा समग्र कैलारी गाउँपालिकाको दिगो विकासका लागि गाउँपालिकामा क्रियाशिल राजनितिक दल, नागरीक समाज, बुद्धिजिवी, भलमन्सा लगायतका सरोकारवालाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
६. भूमिहिन सुकुम्बासी, भूमिहिन दलित तथा अव्यवस्थित बसोबासीलाई लालपुर्जा वितरणका लागि नेपाल सरकारका सरोकारवाला निकायसँगको समन्वय गरिनेछ ।

७. कैलारी गाउँपालिकाका नागरिकको विकास प्रतिको तीव्र भावना र समृद्ध कैलारी गाउँपालिकाको आधार स्वरोजगार एवं पूर्वाधार र नागरीकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
८. समृद्ध कैलारी गाउँपालिकाको विकासका आधार, स्वरोजगार एवं पूर्वाधार र विकास प्रतिको आकाँक्षालाई पूरा गर्न शिक्षा, स्वास्थ्य, भौतिक विकास, मानव संसाधनको विकास तथा सामाजिक समावेशीकरणको सिद्धान्तलाई संस्थागत गर्न बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
९. कैलारी गाउँपालिकाका बाढीपिडितको स्थायी तथा दिर्घकालिन व्यवस्थापनका लागि संघीय सरकार लगायतका सम्बन्धित निकायसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
१०. रक्त संचार केन्द्र (रेडक्रस) धनगढीसँगको सहकार्यमा कैलारीबासीलाई निःशुल्क रगतको उपलब्धता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
११. गाउँपालिकाका सीप तथा दक्षता प्राप्त व्यक्तिहरुको सीप परिक्षणका लागि CTEVT सँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
११. गाउँपालिकाको श्रोत तथा साधनले सम्पन्न गर्न नसकिने योजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकारका निकायसँग समन्वय सहकार्य गरिनेछ ।
१२. मित्तव्ययीताको सिद्धान्तलाई संस्थागत गर्दै समन्वय सहकार्यको अभिवृद्धि र दोहोरोपना न्यूनीकरणका लागि विकास साभेदार सँग समन्वयात्मक रुपमा लागत साभेदारीमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१३. गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई जनमुखी बनाउन सेवा केन्द्र स्थापना गरी पशु तथा कृषि सेवाका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१४. कैलारी ३ ओमनगर शिविरका मुक्त कमैया लगायत अन्य मुक्त कमैया तथा बाढी पिडितको व्यवस्थापनका लागि नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकायसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१५. नेपाल सरकारसँगको समन्वयमा, नेपाल सरकारबाट मान्यता तथा स्वीकृती प्राप्त विभिन्न राजदुतावास, युएन एजेन्सी, युरोपियन युनीयन, लगायतका विकास साभेदारसँग अनुदान माग र साभेदारीमा योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका साथै पालिकाका दिर्घकालिन तथा रणनीतिक महत्वका योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यकता तथा औचित्यका आधारमा ऋणको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१६. नेपाल सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ्ग तथा यथार्थमा निकास हुने बजेटको विश्लेषणका आधारमा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

### सभाका सभा अध्यक्षजू,

अव म, यस सम्मानीत सभामा आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का विषयगत क्षेत्रका नीतिहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

### १) पूर्वाधार विकासमा :

#### क) सडक :

- कैलारी गाउँपालिकामा सडक सञ्जालको विस्तार तथा स्तरोन्नतीका लागि औजार तथा उपकरणको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- अन्तर पालिकासँगको समन्वय तथा सहकार्यमा पूर्वाधार विकासका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कैलारी ४ र कैलारी ६ जोड्ने घुराहा नदीको पक्की पुल मर्मतका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारका सम्वद्ध निकायमा पहल गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिका सबै सडकहरुलाई क्रमागत रुपमा पूर्ण ग्राभेल युक्त गरिनुका साथै सडकको स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- सुर्मिनाला-लौसा-बढैपुर सडक कालोपत्रेका लागि संघीय सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- कटैनी नदीमा पक्कीपुल निर्माणका लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- मोहनापारीका बस्तीहरुलाई लक्षित गरी भोलुङ्गे पुलको निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- सडकको निर्माण कार्यमा गुणस्तर कायम राख्न निर्माण सामाग्रीको परिक्षण कार्यलाई लागु तथा संस्थागत गरिनेछ ।
- सडकको मर्मतका लागि मर्मत सम्भार कोषमा रकम विनियोजन गरी नियमित रुपमा सडकको मर्मत सम्भार गर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- पूर्वाधारका संरचनाहरु विपद एवं जलवायु परिवर्तनको प्रभाव कम हुने गरी डिजाइन गर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- योजनाहरुको छनौट, प्राथमिकिकरण सामाजिक न्याय तथा समावेशीताका आधारमा योजना प्राथमिकता दिने प्रकृत्यालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गर्दा रोजगारी अभिवृद्धि तथा स्वरोजगार श्रृजना हुने कार्यक्रमहरु संचालन गर्नका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।

- भो.पु. तथा कैलारी गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेका भवनहरूको नियमित मर्मत सम्भार गरिनेछ ।
- समग्र कैलारी गाउँपालिकाको विकासका लागि गुरु योजनाको निर्माण तथा आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ
- नदी कटान नियन्त्रण तथा सिचाईका लागि सबै नदीहरूको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरिनेछ ।
- कोईलही ताल पर्यटकीय क्षेत्रलाई धनगढी उ.मा.न.पा. सँग जोडन घुराहा र घुरही नदीमा मोटेरवल पुल निर्माणका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग आवश्यक पहल तथा समन्वय गरिनेछ ।
- पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा सुचिकृत बेरोजगारलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

#### **ख) विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा :**

- कृषि उत्पादकत्व अभिवृद्धि तथा लागत न्यूनीकरणका लागि विद्युत सेवा विस्तार गरिनेछ ।
- विद्युत सेवाको खपतलाई कम गर्न तथा गृहणीहरूका लागि वैकल्पिक उर्जा तथा सुधारिएको चुल्होका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- विद्युत सेवाको प्रभावकारी उपयोगका लागि ईन्डक्सन चुल्हो वितरणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- उद्योग स्थापना तथा औद्योगिक वातावरण श्रृजनाका लागि विद्युत लाईन विस्तार गरिनेछ ।
- उज्यालो कैलारी गाउँपालिका अर्न्तगत कैलारीका मुख्य बजारमा सडक बत्ती जडानका लागि सम्बन्धित निकायमा समन्वय गरिनेछ ।

#### **ग) भवन :**

- कैलारी गाउँपालिकामा रहेका सार्वजनिक भवनहरूको अभिलेखीकरण तथा संरक्षण गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिका उपलब्ध सार्वजनिक भवनलाई अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रका रूपमा उपयोग गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन, विद्यालयका भवन तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूका भवन निर्माणका प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- अधुरा तथा क्रमागत रूपमा निर्माण सम्पन्न हुन बाँकी रहेका भवनहरूको निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
- भवन लगायत भौतिक संरचना निर्माण गर्दा अपाङ्ग मैत्री (पहुँच युक्त) र भूकम्प प्रतिरोधात्मक तरिकाले निर्माण गर्ने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र गाउँघर क्लिनिक तथा सामुदायिक भवनहरूको निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिने तथा बहुउद्देशीय आवधारणा अनुरूप सामुदायिक भवनको निर्माण कार्य गरिनेछ ।
- भवनहरूको निर्माण गर्दा भवन संहिताको कार्यान्वयन तथा पुराना तथा जिर्ण भवनको रेक्टोफिटिङ्ग गरिनेछ ।
- सामुदायिक तथा सुरक्षित भवनको निर्माण तथा उपयोग कार्यलाई प्रभावकारीताका साथै कार्यान्वयन गरिनेछ ।

#### **२) आर्थिक विकासमा :**

##### **क) कृषि विकासमा :**

- G to G कार्यक्रमको निरन्तरता तथा प्रभाकारी कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायसँगको समन्वय तथा सहकार्यलाई संस्थागत गरिनेछ ।
- कृषकको उत्पादकत्व अभिवृद्धि तथा लागतमा न्यूनीकरणका लागि विभिन्न निकायसँगको समन्वयमा सहूलियत तथा अनुदानमा कृषि उपकरण तथा औजारहरू उपलब्ध गराईनेछ ।
- कृषि उत्पादन अभिवृद्धि तथा कृषि पेशालाई मार्यादित तथा व्यवस्थित बनाउन विद्युत प्राधिकरणसँगका सहकार्यमा विद्युत सेवा विस्तार तथा कृषि मिटरको उपलब्धतालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- गुर्गी बाँधको निर्माणका लागि प्रदेश तथा नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- कृषिमा आधारित लघु उद्यम कार्यक्रम संचालन गर्ने नीतिको आँगिकार र बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- कृषि विकासका लागि दिर्घकालिन, मध्यकालिन, अल्पकालिन तथा क्षेत्रगत योजनाको निर्माण गरिनेछ ।
- कृषिमा यान्त्रीकरण, सौर्य सिचाई तथा डिप बोरिङ्ग लागि विभिन्न निकायसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- मूल तथा उन्नत विउ उत्पादन र वितरण, जैविक तथा रसायानिक मलको सहज उपलब्धताका लागि समन्वय गरिनेछ ।
- कृषि उपजको बजारीकरणका लागि कृषिउपज सँकलन केन्द्र तथा हाटबजार संचालनका लागि समन्वय गरिनेछ ।

- बाली बिमा कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरी प्रभावकारीताका साथ लागु गरिनेछ ।
- कृषिको उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागि माटो परिक्षण तथा माटोको उर्वराशक्ति कायम राख्नका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- जैविक तटबन्धनको रूपमा उखु खेती तथा बाँस खेतीको विस्तार तथा बगरखेती जस्ता कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ लागु गरिनेछ ।
- जैविक खेती प्रणालीको प्रोत्साहन, तथा कम्पोष्ट मलको उत्पादन प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- कृषि उत्पादनमा अभिवृद्धि गर्न एक वडा एक उत्पादन पकेट क्षेत्र कार्यक्रम निरन्तरता साथ विस्तार गरिनेछ ।
- मौसमी तथा बेमौसमी खेतीको प्रवर्द्धन र टनेल खेती गर्न कृषकलाई सौर्य सिचाईको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि प्राविधिक एवं कृषकहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- कृषि पेशालाई व्यवसायमुखी बनाउन नयाँ तथा वैकल्पिक खेती प्रणालीलाई संस्थागत गरिनेछ ।
- कृषि विकासका कार्यक्रम संचालनका लागि विभिन्न विकास साभेदारसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।

#### (ख) पशु पंक्षी विकास :

- छाडा पशुचौपाया नियन्त्रण, व्यवस्थापन र गोठ सुधारका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- पशुपालनलाई व्यवसायीकरण गर्न पशुपालन पकेट क्षेत्र कार्यक्रम, पशु नस्ल सुधार कार्यक्रम तथा पशुपंक्षी विकास कार्यक्रम लागु गर्न कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- कृतिम् गर्भाधारण कार्यक्रम, पशुबिमा कार्यक्रमका लागि आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- माछापालनलाई व्यवसायीकरण गरी अधिकतम् उत्पादन तथा बजारीकरण नीतिको अवलम्बन गरिने छ ।
- पशु बिमाका कार्यक्रम संचालन गर्नका लागि समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- बंगुर, हाँस, कुखुरा तथा बाखा विकासका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- पशु खोप तथा पशु स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछन ।
- विपन्न तथा सिमान्तकृत घरपरिवारलाई लक्षित गरी पशुपालन सम्बन्धि अनुदानका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- विभिन्न निकायसंगको सहकार्यमा पशु स्वास्थ्य शिवीर संचालन गरिनेछ ।

#### (ग) सहकारीता तथा उद्यम विकास :

- सहकारीका कार्यक्रमहरुलाई नतिजा तथा जनमुखी बनाउन सहकारी संस्थाको नियमन तथा अनुगमन प्रणालीलाई प्रभावकारीताका साथ लागु गरिनेछ ।
- सहकारीको क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै सहकारीसँगको समन्वय एवं सहकार्यमा कृषि विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।
- सहकारीता क्षेत्रको विकास, विस्तार ,प्रवर्द्धन र प्रोत्साहनमा जोड दिने कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- उद्योग स्थापनाका लागि दिर्घकालिन योजना निर्माण गरी उद्योगमैत्री वातावरणको श्रृजना सम्भाव्यता अध्ययन तथा सहकार्यमा कार्यक्रम संचालन गरिने छन ।
- सहकारीताका माध्यमबाट लघु तथा उद्यम श्रृजनाका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- उद्यम विकास मार्फत स्थानीय सीप, प्रविधि, श्रोतको पहिचान, परिचालन र प्रवर्द्धनका साथै आयमूलक कार्यक्रम संचालन गरिने छन ।
- स्थानीय कैलारीबाँसीलाई स्वरोजगार तथा आत्मनिर्भर बनाउनका लागि स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित उद्यम विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छन ।
- कैलारी गाउँपालिकामा विभिन्न सीप तथा दक्षता भएका व्यक्तिहरुको सुची तयार गरी सीप परिक्षण गरिनेछ ।

#### (घ) आय आर्जन तथा सीप विकास :

- आय आर्जन तथा सीप विकासका कार्यक्रमलाई नतिजामुखी बनाईनेछ र सोका लागि विभिन्न विकास साभेदारसँगको सहकार्यमा प्याँकेजमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आय आर्जनका कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनका लागि स्थानीय श्रोत, साधन र सीपको अभिलेखीकरण गरिनेछ ।
- स्थानीय श्रोत, सीप प्रविधिको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रयोग गरी आयआर्जनका कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।

- विपन्न, सिमान्तकृत तथा अल्पसंख्यकलाई लक्षित गरी आयआर्जन तथा क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।
- लक्षित वर्गको आयआर्जन तथा स्वरोजगारीका लागि क्षमता विकास तथा रोजगारीका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- विभिन्न सरकारी, गैर- सरकारी, निजी क्षेत्रको समन्वयमा सीप विकास तथा आयआर्जनका कार्यक्रम संचालन प्रकृत्यालाई अभै समन्वयात्मक गरिने छ ।

#### (ङ) युवा परिचालन तथा स्वरोजगार कार्यक्रम :

- युवाहरुका लागि उद्यम तथा क्षमता विकास कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- युवाहरुलाई स्वरोजगार बनाउनका लागि युवा लक्षित कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- स्थानीय विकास निमार्णका कार्यहरुमा युवालाई परिचालन गरिनेछ ।
- युवाहरुको क्षमता, तथा व्यक्तित्व विकासका साथै लोक सेवा प्रशिक्षणका कक्षा संचालन गरिनेछन ।
- प्रधामन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रममा सुचिकृत बेरोजागरलाई अन्य कार्यक्रममा परिचालन गरिनेछ ।
- युवा लक्षित सीप तथा दक्षता विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- युवाहरुलाई विभिन्न अभियान तथा सामाजिक रुपान्तरणका कार्यक्रममा सहभागी गराईनेछ ।

#### (च) पर्यटन विकास :

- ताल तलैयाको एकिकृत अभिलेख एवं होमस्टेको प्रवर्द्धनका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।
- पर्यटन विकास तथा प्रवर्द्धनका लागि सम्भावनाहरुको पहिचान र आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिका पर्यटकीय क्षेत्रको परिचय सहितको पर्यटन पाश्वचित्र निमार्ण गरिनेछ ।
- पर्यटन गुरुयोजनाको निमार्ण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन तथा पर्यटन विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन् ।
- प्राकृतिक, थारु साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, धार्मिक सम्पदाहरुको उचित संरक्षण सम्बर्द्धनका कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।
- स्थानीय समुदायको कला संस्कृतीहरुको संरक्षण, सम्बर्द्धनका कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।
- स्थानीय परम्परा तथा संस्कृतीको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनका लागि संग्रहालयको स्थापना गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिकाका पर्यटकीय क्षेत्रका प्रवर्द्धनका लागि प्रचार, प्रसार तथा महोत्सवको आयोजना गरिनेछ ।

#### ३) सामाजिक विकासमा :

##### क) लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण :

- लैगिक हिँसा पिडित कोष स्थापना तथा संस्थागत गर्नुका साथै कोषको संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि सरोकारवाला संग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- अपाङ्गता लगायतका सामाजिक तथा आर्थिक रुपमा पछाडि रहेका व्यक्तिहरुको लागी लक्षित गरी उद्यमशिलता तथा स्वरोजगारका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न जोड दिइनेछ ।
- यौनिक अल्पसंख्यक तथा अन्य अल्पसंख्यक समुदायको उत्थान, क्षमता विकास तथा सशक्तिकरणका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- अनाथ, असाहय तथा संरक्षण विहिन बालबालिकाका लागि विशेष कार्यक्रम समन्वयात्मक रुपमा संचालन गरिनेछ ।
- पूर्ण विभेदमुक्त कार्यक्रमका मार्फत : समाजमा भएका असल प्रयासहरुलाई संस्थागत गर्ने तथा विसंगती तथा विकृती (छाउपडी, बोक्सी, जातीय छुवाछुत, लैगिक विभेद, लागु औषधको प्रयोग जस्ता) को अन्त्यका लागि संचेतनाका कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले शहिद तथा बेपत्ता परिवारहरुको सम्मानका विशेष कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- लैगिक तथा घरेलु हिंसा पिडितहरुका लागि सुरक्षित आवास गृह (सेफ हाउस) निमार्ण तथा संस्थागत रुपमा संचालनका लागि समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- सामाजिक समावेशीकरणका कार्यक्रम प्राथमिकताका आधारमा पारदर्शी रुपमा संचालन गरिनेछन् ।
- मुक्त कर्मैया सिमान्तकृत समुदाय, बाढी पिडितको पुर्नस्थापना, व्यवस्थापन तथा स्वरोजगारीका लागि सरोकारवाला संग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन आवधारणालाई संस्थागत गर्न विभिन्न निकायहरुसंग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- जनमैत्री सेवा प्रवाहका लागि गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुमा स्तनपान कक्ष निमार्ण गरिनेछ ।

## ख) शिक्षा :

- बालबालिकाको सर्वोत्तम हितका लागि एकिकृत प्रारम्भिक बाल विकासका क्रियाकलापलाई संस्थागत गरिनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर सुधार तथा गुणस्तरिय शिक्षाको प्रवर्द्धन तथा मार्यादित शैक्षिक विकासका क्रियाकलापहरूलाई संस्थागत गर्नका लागि विद्यालय समायोजन तथा शिक्षक दरवन्दी मिलान कार्यलाई संस्थागत गरिनेछ ।
- शैक्षिक विकासका क्रियाकलापहरूलाई नतिजामुखी बनाउन अभिभावक शिक्षालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- शिक्षालाई स्वरोजगारमुखी बनाउन कैलारी गाउँपालिकामा प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाका कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- विद्यालयहरूमा हुने शिक्षण गतिविधिको अनुगमन, निरीक्षण र मूल्याङ्कन नियमित र प्रभावकारी बनाउनका लागि अनुगमन सयन्त्रको निर्माण तथा संघन अनुगमनका माध्यमबाट विद्यालय समायोजन तथा जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- विद्यालय भर्ना दर शत प्रतिशत तथा विद्यालय छोड्ने दर शुन्यमा भर्ना हेप्पी स्कूलको आवधारणा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- शैक्षिक विकास तथा गुणस्तरीय शिक्षाका लागि कैलारी गाउँपालिकामा बहुमुखी क्याम्पसको स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
- विद्यालयहरूमा गुणस्तरीय शिक्षाका लागि पुस्तकालय तथा प्रयोगशालाको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धिका लागि शिक्षकको क्षमता विकास कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन् ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समितिको बैठकलाई उपलब्धि र नतिजामूलक बनाउन विद्यालय व्यवस्थापन समितिको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन् ।
- विद्यालयहरूको कार्य सम्पादनको आधारमा मूल्याङ्कन गरी पुरस्कृत गरिनेछ ।
- शिक्षकहरूलाई पेशागत व्यवसायलाई बढी मार्यादित हुनका लागि अभिप्रेरित हुने खालका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरिनेछन् ।
- बालमैत्री सिकाईलाई संस्थागत गर्न आवश्यक कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने नीतिलाई अंगिकार गरिनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तरमा सुधारका लागि उत्कृष्ट विद्यार्थी, शिक्षक तथा विद्यालयलाई प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- गाउँपालिकाले संस्थागत विद्यालयलाई समेत सामुदायिक विद्यालय जस्तै अपनत्वको व्यवहार गर्ने तथा संस्थागत विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई समेत उत्प्रेरणा अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्नेछ ।
- बाल विकास सहजकर्ता, विद्यालय कर्मचारी र निजी श्रोतका शिक्षकहरूको उचित सम्मान गर्दै शिक्षकहरूको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- विद्यालयमा दिवा खाजा कार्यक्रमलाई गुणस्तरीय बनाउनका लागि विभिन्न निकायसँगको समन्वय गरिनेछ ।

## ग) स्वास्थ्य :

- कैलारी गाउँपालिकामा सिकलसेल अस्पताल निर्माणका लागि आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- आ.व. २०८१/८२ भित्र १५ सैयाको अस्पताल संचालन गर्न नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।
- अति गरीव परिवारहरूका लागि स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने नीति, बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमाका साथै सम्बन्धित सरोकारवालासँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- मानसिक रोगीहरूको सम्मान तथा स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउनका लागि विविध कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने तथा मानसिक रोगको न्यूनीकरणका लागि परामर्श सेवा केन्द्रको स्थापनाका लागि समन्वय गरिनेछ ।
- विपन्न तथा सिकलसेलका विरामीहरूको औषधी उपचारका लागि गाउँपालिकामा औषधी उपचार कोषको व्यवस्था गरीनुका साथै जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- प्रसुती गृहहरूको स्तरोन्नती गरिनुका साथै प्रजनन स्वास्थ्यका कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछन् ।
- स्वास्थ्य सेवामा गुणस्तरियता कायम गर्न प्राविधिक जनशक्तिको क्षमता विकासका साथै स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरोन्नतीका लागि सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गर्ने तथा स्वास्थ्य सेवालालाई भरपर्दो र गुणस्तरीय बनाईनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकहरूको मनोबल उच्च हुने खालका प्रोत्साहनमूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन् ।
- दिर्घरोगी विरामीहरूको औषधी उपचारका लागि आवश्यक नीति, बजेटको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- महामारी तथा दैविक प्रकोपबाट पिडितहरूको उपचार र राहतका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरी राहत एवं पुर्नस्थापना कोषको स्थापना गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।

- लागु औषध तथा दुर्व्यसनमा रहेकाहरूका लागि स्थापित पुर्नस्थापना केन्द्रको सहयोगलाई निरन्तरता दिनुका मनोसामाजिक परामर्शका कार्यक्रमहरू समन्वयात्मक रूपमा संचालन गरिनेछन् ।
- आयुर्वेद, पंचकर्म सेवा तथा आयुर्वेद चिकित्साको प्रचार प्रसार तथा जडीबुटी खेती प्रवर्द्धन तथा प्रशोधन, योग शिविर कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाकाले परिलक्षित गरेको आवधारणा अनुरूप पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका बनाउनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई युक्त बनाउनका लागि सार्वजनिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा सार्वजनिक सौचालयको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- जिरो होम डेलीभरी तथा पूर्ण वृद्धि अनुगमनका लागि आवश्यक बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- विद्यालय स्तरमा योग शिक्षाका कार्यक्रम संचालन गर्ने तथा जडीबुटी सम्बन्धि हाते पुस्तिकाको प्रकाशन गरी आयुर्वेद पद्धतिका प्रचार-प्रसार गरिनेछ ।
- महामारी, सरुवा रोग, प्रकोपको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि आवश्यक बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- गर्भवतीलाई निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा र सिकलसेलका विरामीलाई उपलब्ध गराउदै आएको यातायात खर्चलाई गतवित्तमा जस्तै निरन्तरता दिईनेछ ।
- विभिन्न निकायसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा विभिन्न स्वास्थ्यका शिविरहरू संचालन गरिनेछन् ।
- गाउँपालिका भित्रका नागरीकहरूलाई सफा र स्वच्छ खानेपानी, जनताको लगानी उपलब्ध गराउन जनतासँगको सह लगानीमा खानेपानी विस्तार आयोजनाहरू संचालन गरिनेछन् ।
- सफा सुन्दर हराभरा राम्रो गाउँपालिका बनाउन एक घर एक धारा नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

#### घ) सामाजिक परिचालन :

- स्थानीय समुदायमा अधिकार प्रति सचेत र कर्तव्य प्रति जागरुक हुने खालका कार्यक्रमहरू संचालन गर्न आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- स्वयंसेवी भावना, अपनत्व, सहअस्तित्व, सहिष्णुता तथा सामाजिक सद्भाव अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गर्न बजेट , तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- स्थानीय विकासका कार्यमा भलमन्सा, विभिन्न क्लव, समुह तथा नागरिक समाजलाई परिचालन गर्न क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सामाजिक अभियान तथा सामाजिक सद्भाव कायम गर्ने कार्यक्रमका साथै बिकृती, कुप्रथा तथा कुसंस्कार न्यूनीकरणका लागि समाजिक अगुवा, धामी, गुरुवा तथा पण्डित पुरोहितको सहभागिता अभिवृद्धि हुने खालका कार्यक्रम संचालनका लागि बजेट, तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- विकास प्रकृत्यामा सबैको जागरुकता तथा संगठित रूपमा सहयोग गर्ने परिपाटीको विकासका लागि आवश्यक कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- जस्को सवाल उसैको सहभागिताको सिद्धान्तका आधारमा सामाजिक परिचालनका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछन् ।

#### ड) युवा तथा खेलकुद :

- Indoor तथा Outdoor खेलकुदका कार्यक्रम संचालन गर्न रंगशाला निर्माणका लागि समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका व्यक्तित्व निर्माण विशेष (प्रशिक्षण) खेलकुदका कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।
- युवाहरूलाई लक्षित गरी व्यक्तित्व तथा क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।
- युवाहरूको शारिरीक तथा मानसिक विकासका लागि युवा लक्षित परामर्शका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- एक वडा एक खेलमैदान स्तरोन्नतीका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- युवाहरूको शारिरिक क्षमता विकासका लागि विभिन्न खेलकुदका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन् ।

#### ४) वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन :

##### क) वन विकास तर्फ :

- तालतलैयाहरूको श्रोत व्यवस्थापन तथा आय परिचालनका लागि सरोकारवालासँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- वन तथा वन्यजन्तु पशुपक्षी संरक्षणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन् ।
- तालहरूको उचित संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- वन अतिक्रमण र वन विनाश नियन्त्रण गर्न विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- वनलाई आयमुखी बनाउनका लागि वन क्षेत्र भित्र हरो, बरो, अमला, निम जस्ता बहुउपयोगी वनस्पतिहरूको वृक्षारोपण गर्नुका साथै स्थानीय उपभोक्ताहरूसँगको सहकार्यमा बेत, बाँस, बावियो जस्ता उच्च मूल्य श्रृंखला भएका वन्यजन्तु उत्पादनका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरिनेछ ।
- वृक्षारोपणका कार्यक्रमहरू संचालन गर्दा माटो परिक्षण गरी उपयुक्त जातको वृक्षारोपण गर्ने कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- रोपिएका बोटविरुवाको संरक्षणका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- वनपैदावरको उचित व्यवस्थापनका लागि नीति विधिको निर्माण, संयन्त्रको व्यवस्थापन तथा परिचालन गरिनेछ ।
- वन्यजन्तु उत्पादनमा आधारित लघु उद्यम स्थापना तथा प्रवर्द्धनका लागि समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- निर्माण गरिएका कालोपत्रे सडकको दुवै तर्फ वृक्षारोपण गरी हरियाली प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

##### ख) पर्यटन विकासमा :

- तालतलैयाहरूको संरक्षण सम्बर्द्धनका लागि तालतलैयाहरूको DPR निर्माण गरी तालतलैयाहरूलाई पर्यटनमुखी बनाइनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेको बसन्ता अन्तर्राष्ट्रिय जैविक मार्ग लगायतका अन्य क्षेत्रहरूको प्रवर्द्धन तथा संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।
- ताल तलैयाको एकिकृत अभिलेखीकरण, ताल क्षेत्रमा पर्यटकीय गतिविधिका कार्यक्रमहरूलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- वन्यजन्तु पर्यटन प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरू संचालनका सरोकारवाहूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।

##### ग) उर्जा वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन :

- जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका कार्यक्रमहरू : (सचेतना अभिवृद्धि, वैकल्पिक खेती, सुरक्षित आवास) संचालन गरिनेछन् ।
- कैलारी गाउँपालिकाको स्थानीय अनुकूलन योजना तयार गरी योजनाको कार्यान्वयनका लागि कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण र अनुकूलनका कार्यक्रमहरू संचालनका लागि जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन् ।
- विकास कार्यक्रम संचालन गर्दा वातावरण संरक्षण क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरू बीच समन्वय गरी एकद्वार प्रणालीबाट विपद व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गर्न जोड दिइनेछ ।
- वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तनले पार्ने प्रभाव तथा असरहरूका बारेमा जनचेतना अभिवृद्धि तथा अनुकूलनका कार्यक्रमहरू प्रभावकारीताका साथ संचालन गरिनेछन् ।
- वातावरण सरसफाई तथा गृहणीको स्वास्थ्यमा सुधारका लागि सुधारिएको चुल्हो बाँयोग्यास तथा रसायन ग्याँसको व्यवस्था गरिनेछन् ।

##### घ) विपद जोखीम न्यूनीकरण तथा वातावरण संरक्षण :

- विपद प्रभावित क्षेत्रको जोखीम नक्सांकन गरी पूर्व तयारी लगायत विपद व्यवस्थापनका कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।
- विपदबाट प्रभावितहरूलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउनका लागि विपद व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विपद जोखीमको न्यूनीकरणका लागि खोज तथा उद्धारकर्ता र प्रतिकार्य दलको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नुका साथै विपद व्यवस्थापन कोष वृद्धिका कार्यक्रमहरू गरिनेछ ।
- विपद जोखीम न्यूनीकरणका गर्न आवश्यक श्रोत तथा साधनको व्यवस्थापनका लागि विभिन्न निकायसँग समन्वय गरिनुका साथै संचेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- विपद जोखीम न्यूनीकरणका लागि प्रत्येक वडामा विपद प्रतिकार्यदलको गठन तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन् ।

- विपद जोखीममा तत्काल राहतका लागि समयमै खाद्य तथा गैह्रखाद्य सामाग्रीको व्यवस्थापन, सुरक्षित आश्रय स्थलको लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
- विपद जोखीम न्यूनीकरणका लागि समयमै सूचना प्रवाह गर्ने पूर्व सूचना कर्ता (गेज रिडर) हरुको आत्मबल अभिवृद्धिका लागि प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरु निरन्तरता दिईनेछ ।

## संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनमा :

### क) सुशासन तथा पारदर्शिता :

- गाउँपालिका तथा गाउँपालिका भित्रका सबै सार्वजनिक निकायहरुको अनुगमन तथा नियमन कार्यलाई संस्थागत गरिनेछ ।
- मिडिया परिचालन/प्रेस रिलिज/प्रेस मिट तथा जनतासँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट सम्पादन भएका कार्यहरुको सूचना सबैका जानकारीका लागि उपलब्ध गराईनेछ ।
- पारदर्शिता सुशासनलाई संस्थागत गर्नका लागि सञ्चार माध्यम तथा तेस्रो पक्ष मूल्यांकन गराईनेछ ।
- सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा तथा सामाजिक परिक्षण प्रभाव अध्ययनलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- सार्वजनिक हित साभा सरोकारका सवालहरुको सम्बोधनका लागि सबैसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।

### ख) क्षमता विकास :

- गाउँपालिकाका सेवा प्रवाहलाई जनमैत्री बनाउन गाउँपालिका O&M अध्यावधिक गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिकाको मानव संसाधन विकास योजना निर्माण गरिनेछ ।
- प्रभावकारी रुपमा योजनाको कार्यान्वयनका लागि उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीलाई अनुशिक्षणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछन् ।
- समय सापेक्ष रुपमा पदाधिकारी तथा कर्मचारीको कार्य दक्षता अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरका नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरुको क्षमता विकासका लागि बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ
- न्यायिक समितिका पदाधिकारी, सामुदायिक मेलमिलापकर्ता भलमन्सा तथा बडघरहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको उत्प्रेरणा अभिवृद्धिका लागि अध्ययन/अवलोकन तथा कार्यसम्पादनका आधारमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह प्रकृयालाई सहज, दुस्तचुस्त बनाउनका लागि विभिन्न सफ्टवेयरको प्रयोग गरिनुका साथै IT HUB को स्थापना गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिकामा क्षमता विकास तथा सचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गर्ने संस्थाहरुको सुची तयार गरिनेछ

### ग) संस्थागत विकास :

- Project Bank तयार गरी Project Bank मा भएका योजनाको सम्भाव्यता अध्ययन, सर्वे गरी श्रोतले कार्यान्वयन गर्न नसकिने ठूला योजनाहरुको कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई दुस्तचुस्त बनाउनका लागि आवश्यक उपकरण तथा औजारहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक खरीद प्रकृयालाई व्यवस्थित गर्न खरिद गुरु योजना निर्माण गरी खरिद ईकाइ र खरिद सचिवालयको गठन गरी खरीद प्रकृयालाई व्यवस्थित र मितव्ययी बनाईनेछ ।
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई जनमैत्री बनाउनका लागि विद्युतीय शासन प्रणालीहरुको प्रयोग गरिनेछ ।
- योजनावद्ध विकास प्रकृयालाई संस्थागत गर्नका लागि विषयगत तथा क्षेत्रगत योजनाहरुको तर्जुमा गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको विकास प्रकृयालाई प्रभावकारी , दिगो तथा व्यवस्थित बनाउनका लागि गाउँपालिकाको श्रोत नक्सांकन गरीनेछ ।

### घ) गै.स.स. सहजीकरण तथा नियमन :

- कैलारी गाउँपालिकामा क्रियाशिल गैर सरकारी संघ/संस्थाहरूसँग नियमित समन्वयात्मक बैठक बसी कार्यक्रमको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरिनेछन ।
- गै.स.स.हरुका कार्यक्रमहरु सहजीकरण र नियमन गर्दै प्रभावकारी बनाउनका लागि गैसस डेक्सको स्थापना गरिनेछ ।

- राष्ट्रिय,अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुलाई गाउँपालिकाको वार्षिक योजना प्रणालीमा समेट्दै त्यस्ता गै.स.स.हरुको कार्यक्रम र बजेटको पारदर्शिताका साथै वित्तीय शुसासन कायम गर्न जोड दिइनुका साथै गै.स.स.सँग समन्वयात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गैर सरकारी संघ/संस्थासँगको समन्वय तथा सहकार्यमा सामाजिक रुपान्तरणका साथै अन्य कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछन ।
- समान प्रकृतिका कार्य संचालन गर्ने गै.स.स.सँग समन्वयात्मक रुपमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गै.स.स.का कार्यक्रमहरुको नियमित अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ ।
- गै.स.स.का कार्यक्रमहरुलाई (Onedoor Policy) एकद्वार नीतिबाट संचालन गर्न गै.स.स.को Clustering गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने नीतिको अंगिकार गरिनेछ ।

#### **ड) बजेट तथा राजश्व परिचालन :**

- तालतलैयाहरुको ठेक्का व्यवस्थापन तथा असुली प्रकृयालाई व्यवस्थित र पारदर्शिताका साथ लागु गर्न निर्माण गरिएको कार्यविधिको प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्नुका साथै नागरीक समाजलाई परिचालन गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिकामा रहेका तालतलैयाहरुको अभिलेखीकरण, EIA (वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन) गरिनुका साथै तालतलैयाको उचित व्यवस्थापन तथा आयमुखी बनाउनका लागि सरोकारवालाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिकाका नागरीकहरुको आम्दानीको विश्लेषण गर्दै करका दर तथा दायरामा पुर्नावलोकन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले लगाएका ठेक्काहरुको व्यवस्थापन गरिनुका साथै आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि कार्यदलको गठन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका साथै वित्तिय व्यवस्थापनका लागि राजश्व सुधार योजना कार्यान्वयन तथा मध्यकालिन खर्च संरचनाको निर्माण तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको सिफारिस अनुसार आन्तरिक आयका श्रोतहरुको पहिचान गर्नुका साथै आन्तरिक आयका थप दायरा तथा दर निर्धारण गरिने छ ।
- पेशकी सुन्य नीतिलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा सामाजिक न्यायको आवधारणा अनुसार गरिने नीतिलाई अंगिकार गरिनेछ ।
- कर शिक्षालाई प्रभावकारी रुपमा लागु गर्नका लागि कर संचेतनाका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धि तथा संकलन र पेशकी बेरुजुको फछ्यौटका लागि व्यवस्थित राजश्व शाखाको स्थापना तथा कार्यदलको गठन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका साथै समन्वयात्मक रुपमा कार्यक्रम संचालनका लागि सामुदायिक वन तथा अन्य सरोकारवालासँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट बजेट सिलिङ्ग अनुसारको श्रोतको सुनिश्चिता नहुने हुदाँ गाउँपालिकाबाट आन्तरीक श्रोतका थप करका दर दायराको पहिचान गरिनेछ ।

#### **यस गरिमाय सभाका सभा अध्यक्ष एवं सदस्यज्यूहरु**

अन्त्यमा,यो नीति, तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियामा सक्रिय सहभागी भै योगदान पुर्‍याउने यस गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य, गाउँसभाका सदस्यहरु,गाउँपालिकामा क्रियाशिल राजनितिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरु प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत लगायत कर्मचारी मित्रहरु तथा सरोकारवालाहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै धन्यवाद दिन चाहन्छु । कैलारी गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग, विकास साभेदार तथा सम्पूर्ण कैलारीबाँसी नागरीक, राजनितिक दल, नागरिक समाज,बुद्धिजीवी, प्रबुद्धवर्गबाट सदैव रचनात्मक सहयोग, सदभाव,समन्वय तथा पृष्ठपोषणको आशा र अपेक्षा गर्दै विदा हुन चाहन्छु ।

## कैलारी गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यूबाट प्रस्तुत २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रम

### यस गरिमामय सभा अध्यक्षज्यू, तथा सभाका सदस्यज्यूहरू,

१. सर्वप्रथम आजको यस गरिमामय सभामा नेपालको प्रजातान्त्रिक, लोकतान्त्रिक/गणतान्त्रिक एंवम अन्य सामाजिक आन्दोलनहरूमा आफ्नो अमूल्य जीवनको आहुती गर्ने श्रद्धेय ज्ञात अज्ञात अमर शहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली एवं श्रद्धासुमन अर्पण गर्न चाहन्छु ।
२. कैलारी गाउँपालिकाका विकासका आयाम तथा गाउँपालिकामा उपलब्ध हुने श्रोत साधनको अनुमानका साथै गाउँपालिकाका अध्यक्षज्यूबाट यस सम्मानीत सभामा प्रस्तुत गरिएको नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको अनुरोध गर्दछु ।
३. कैलारी गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा गाउँपालिकाका सम्भावना अवसर तथा चुनौतीहरूको विश्लेषण गरी समग्र कैलारी गाउँपालिकाको दिगो विकास, रोजगारी अभिवृद्धि तथा सामाजिक रुपान्तरणका कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने गरी प्राप्त बजेट सिलिङ्ग र आन्तरीक आयको आँकलनका आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिएको ब्यहोरा यस सभामा अनुरोध गर्दछु ।
४. कैलारी गाउँपालिकाको आ.व. २०८१/०८२ को बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा कैलारी गाउँपालिकामा आ.व. २०८०/२०८१ का लागि बजेट सिलिङ्ग तथा यर्थाथमा प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रमलाई समेत अध्ययन गरी सोका आधारमा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको समेत जानकारी गराउन चाहन्छु ।
५. कैलारी गाउँपालिका प्रादेशिक राजधानी धनगढी तथा छिमेकी राष्ट्रसँग सीमाना जोडिएको यस गाउँपालिकामा आर्थिक, भौतिक, सामाजिक, प्राकृतिक तथा मानवीय विकासका अनन्त सम्भावना रहेका छन । बसन्ता अन्तराष्ट्रिय जैविक मार्ग, कोईलही लगायतका प्रसस्त ताल तलैया, कृषि योग्य उर्वर भूमि र सामाजिक तथा जैविक विविधता सहितको विशिष्ट पहिचान भएता पनि, सिचाई सुविधाको कमी, मल तथा विउ विजनको सहज रुपमा उपलब्ध नहुनु, भूमिहिनको उचित व्यवस्थापन जस्ता प्रमुख सवालहरू रहेको यस गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा यस्ता सवालहरूको सम्बोधन गर्ने गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको सहर्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।
६. लोकतन्त्रको आधारभूत र बलियो संरचना मानिने, स्थानीय तहले जनकेन्द्रित विकास प्रकृयालाई संस्थागत गर्न यस गाउँपालिकाबाट आवश्यक नीति तथा विधिहरूको निमार्ण, कार्यक्रम तथा बजेटको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, विभिन्न निकायहरूसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा विकास क्रियाकलापहरू संचालन गरिएको यस सम्मानीत सभामा अवगत गराउन चाहन्छु । यद्यपी आवश्यक पूर्वाधार तथा मानवीय संसाधनको कमी, साथै आवश्यक ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, नीतिहरूको निमार्ण सगसगै निमार्ण भएका नीति नियमको कार्यान्वयन, उपलब्ध श्रोत र साधनको उच्चतम तथा न्याय सगत विनियोजन, जनपरिचालन, आयोजनाको छनौट/कार्यान्वयन/अनुगमन एवं मूल्यांकन, सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत, गैरसरकारी संघ संस्थाहरूको सहजिकरण र नियमन, संघीय तथा प्रादेशिक सरकारसँग अर्थपूर्ण साभेदारी, समन्वय र सहकार्य तथा वकालतका क्षेत्रमा साकारात्मक सहकार्यको थालनी भए पनि गाउँपालिकाका सबै क्षेत्र तथा वर्गका मागको सम्बोधन तथा निराकरणका लागि आवश्यक श्रोत साधनको उपलब्धता प्रयाप्त मात्रामा नहुँदा जनचाहना अनुरूप विकास कार्यहरू संचालन गर्न श्रोतको दिगो व्यवस्थापन गर्न आवश्यक नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्नु पर्ने यर्थाथ यस सभामा अनुरोध गर्दै कैलारी गाउँपालिकाको यस सम्मानीत सभा अधिवेशनमा आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को बजेट, तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा हर्ष तथा गौरवान्वित भएको व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

### गरिमामय सभाका सभा सदस्य ज्यूहरू ,

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा, ५५, ५६, ५७, ५८, ५९, ६०, ६१, ६२ तथा ६३ ले गरेको प्रावधान तथा स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४, मा भएको प्रावधान अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो क्षेत्रभित्र राजश्वका क्षेत्रहरूको पहिचान, दायरा तथा दर निर्धारण गरी स्थानीय तहमा आम्दानीका श्रोतहरूको प्रक्षेपण गरी बजेट तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुरूप कैलारी गाउँपालिकामा समेत स्थानीय तहको राजश्व परामर्श समितिले सरोकारवालासँग विभिन्न चरणमा छलफल अन्तरक्रिया गरी गाउँपालिका भित्रका विकास निमार्णका कार्यहरूलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न तथा दिगो विकासका आयाम तथा क्षेत्रलाई संस्थागत गर्दै लैजान आगामी आर्थिक बर्षका लागि कैलारी गाउँपालिकाको राजश्वका दायरा, सिमा, दर निर्धारण गरी गाउँ सभामा पेश गर्नका लागि यो बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

## राजश्वको मौजूदा अवस्थाको विश्लेषण

कैलारी गाउँपालिकाको राजश्वको मौजूदा अवस्थाको विश्लेषण गर्दा, यस गाउँपालिकामा मुख्य आन्तरीक आयको श्रोतका रूपमा मालपोत (भुमी कर) रहेको छ । गाउँपालिकाको राजश्वको दिगो अभिवृद्धिका लागि राजश्व सुधार योजनाको निर्माण भैसेकोमा सोको कार्यान्वयन प्रभावकारी रूपमा गर्नु पर्ने देखिन्छ । कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक श्रोत व्यवस्थापनका प्रसस्त सम्भावना रहेता पनि स्थानीय राजश्व परामर्श समितिबाट निर्धारण गरेका राजश्वका नयाँ क्षेत्र, दायरा तथा दरहरुको आधारमा कर संकलन प्रकृया समेत प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुन नसकेको जानकारी समेत यस सम्मानित सभामा अनुरोध गर्न चाहन्छु । स्थानीय सरकारको अवधारणा अनुरूप गाउँपालिकामा विकासका गतिविधिहरुलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नका लागि राजश्वका दिगो श्रोतहरुको पहिचान तथा परिचालन गरी आन्तरिक आय अभिवृद्धि गर्नु पर्ने कुरा समेत जानकारी गराउन चाहन्छु ।

कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको दिगो व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाबाट ठेक्का व्यवस्थापन गरिएका क्षेत्रहरुबाट संकलन गर्नु पर्ने बाँकी बक्यौता रकमको असुलीका साथै सामुदायिक वन लागायतका क्षेत्रहरूसँग प्रभावकारी समन्वयका लागि अधिकार सम्पन्न कार्यदलको निर्माण तथा परिचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकाको राजश्वको अभिवृद्धिका लागि गाउँपालिकाबाट बहाल विटौरी कर, बजार अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा लागु गर्नुका साथै सामुदायिक वन तथा निजिक्षेत्रसँगको समन्वय तथा सहकार्यलाई कार्यमूलक बनाउनु पर्ने देखिन्छ । कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आम्दानीको अभिवृद्धिका लागि गरिएका केही प्रयासहरुका बारेमा समेत यस सम्मानित सभामा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

- कैलारी गाउँपालिकाले सामुदायिक वनको नियमन तथा सामुदायिक वनका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई सामुदायिक वनबाट प्राप्त हुने आयको निश्चित रकम गाउँपालिकामा जम्मा गर्नका लागि कैलारी गाउँपालिकाको वन जगल तथा वातावरण संरक्षण ऐन २०८० जारी तथा लागु गरेको ।
- त्यसैगरी कैलारी गाउँपालिकामा भएका ताल तलैयाहरुको संरक्षण सम्बर्द्धन तथा नियमन र तालतलैयालाई एकद्वार प्रणालीबाट संचालन गरी गाउँपालिकाको आन्तरीक आय अभिवृद्धिका लागि कैलारी गाउँपालिकामा रहेका तालतैयाको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धि कार्यविधि, २०८० जारी तथा लागु गरेको ।
- कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ थप दायराहरुको पहिचान तथा करका दरहरु निर्धारण गरेको ।
- कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि असुल गर्नु पर्ने रकमको असुलीका लागि सम्बन्धित सरोकारवालासँग आवश्यक समन्वय तथा अन्तरक्रिया गरिएको ।
- कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धि लागि सचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गरिएको ।

## सभा अध्यक्ष महोदय,

अब म यस सम्मानित सभामा कैलारी गाउँपालिकाका कर नीतिहरु प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

## राजश्व नीतिहरु :

स्थानीय तहको राजश्व परामर्श समितिले यस कैलारी गाउँपालिकाको राजश्व अभिवृद्धि तथा परिचालन गर्नका लागि करका दायरा तथा श्रोतहरुको थप पहिचान गरी गाउँपालिकामा थप राजश्वका श्रोतहरुलाई संस्थागत गर्दै राजश्व संकलन र परिचालनलाई व्यवस्थित एवम् प्रभावकारी बनाई दिगो संस्थागत विकासका गतिविधिहरुलाई संचालन गर्न तपशिल बमोजिमका श्रोत अभिवृद्धि तथा राजश्व संकलनका नीतिहरु अंगिकार गरीएका छन ।

- मालपोतका दर तथा दायरा निर्धारण गर्दा कृषि उत्पादन ,उत्पादकत्व लागतका साथै उत्पादित वस्तुको बजार मूल्य आदीलाई आधार मानिएको ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि करका दर तथा दायराहरुमा समयानुकूल पुर्नवलोकन गरिएको ।
- आन्तरिक आयको अभिवृद्धि तथा वित्तीय सुशासन कायम गर्नका लागि कार्यदलको गठन गर्नु पर्ने ।
- सबैभन्दा बढी राजश्व बुझाउनेलाई सभामा सम्मानित गरिने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा संघीय तथा प्रादेशिक सरकारबाट बजेट तथा कार्यक्रमको उपलब्धताका लागि आवश्यक पहल गरिनुका साथै समन्वयात्मक रूपमा संचालन गरिने नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- आन्तरिक आयको अभिवृद्धिका लागि कर सचेतना कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि सरोकारवालाहरुबिच अन्तरक्रिया तथा छलफल कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।
- समपुरक कोषका योजनाहरु संचालन गर्नका लागि गाउँपालिकामा समपुरक कोषको स्थापना गरिनेछ ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि गाउँपालिकाले सामुदायिक वन, उपभोक्ता तथा स्थानीय नागरीक समाजसँगको समन्वयमा ताल तलैयाहरुको आयलाई गाउँपालिकाको स्वामित्वमा ल्याईनेछ ।

- कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका साथै आन्तरीक आयका दायराहरुको पहिचान गर्नका लागि गाउँपालिकाको श्रोत नक्सांकन गर्नुका साथै तालहरुको ठेक्का व्यवस्थापन प्रकृयालाई व्यवस्थित तथा बैज्ञानिक बनाउनका लागि तालहरुको EIA गरिनेछ ।
- कैलारी गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका साथै गतविगतमा ठेक्का व्यवस्थापन गरिएका तालतलैया लगायत अन्य आन्तरीक आयको संकलन, श्रोतको पहिचान तथा प्रवर्द्धनका लागि राजश्व सुधार कार्य योजनाको कार्यान्वयन गरिनेछ
- बजेट कार्यान्वयन तथा खर्च व्यवस्थापनलाई पारदर्शि बनाउनका लागि शुन्य सहनशिलताको नीति अंगिकार गरिनेछ ।

### करका आधारहरु

कैलारी गाउँपालिकाको स्थानीय राजश्व परामर्श समितिले राजश्वका श्रोत, दायरा तथा दरको निर्धारण गर्दा तपशिल बमोजिमका आधारहरु लिईएको छ ।

- स्थानीय सरकार संचालन ऐनमा भएको व्यवस्था
- मालपोत कार्यालयको मालपोतका दर
- नजिकका छिमेकी स्थानीय तहहरुले राजश्व संकलन गर्न निर्धारण गरेका करका दायरा, क्षेत्रहरु
- स्थानीय बाँसिन्दाहरुको राजश्व बुझाउन सक्ने क्षमता
- कृषि भुमिको उत्पादकत्व तथा व्यापार व्यवसायको अवस्था
- सवारी साधन तथा कृषि औजारको उपलब्धता
- सरकारी तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको उपलब्धता
- सरोकारवालाहरुसंगको छलफल अन्तरक्रिया
- गाउँपालिकाको विकास प्रकृया तथा विकासमा अनुदान तथा साभेदारी
- गत विगतमा संकलन भएको आन्तरिक आयको अवस्था
- व्यापार व्यवसाय तथा शहरीकरणको अवस्था
- विकासका आयाम तथा वित्तिय व्यवस्थापनको अवस्था
- गाउँपालिकामा स्थापना भएको उद्योग तथा कलकारखानाको अवस्था
- भविष्यमा संचालन/स्थापना हुन सक्ने व्यापार व्यवसायको आँकलन
- गतविगतको कारको दर तथा दायराको तुलनात्मक विश्लेषण
- विभिन्न निकाय तथा सरोकारवालाहरुसंग गरिएको अन्तरक्रिया छलफल
- कैलारी गाउँपालिकामा भएका श्रोत तथा साधन र सोको परिचालनको अवस्था

### सभाका सभा अध्यक्ष महोदय,

अव म यस सम्मानित सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को अनुमानित आय पेश गर्दछु ।

### आय तर्फ :

#### १.संघीय सरकारबाट :

- |                    |                           |
|--------------------|---------------------------|
| • सामानिकरण अनुदान | रु. १३,८२,००,०००।-        |
| • राजश्व बाँडफाँड  | रु. १३,०६,००,०००।-        |
| • सर्शत कार्यक्रम  | रु. ३८,६४,०८,०००।-        |
| <b>जम्मा</b>       | <b>रु. ६५,५२,०८,०००।-</b> |

#### २.प्रदेश सरकारबाट :

- |                    |                          |
|--------------------|--------------------------|
| • सामानिकरण अनुदान | रु. १,२९,६०,०००।-        |
| • राजश्व बाँडफाँड  | रु. ४५,०७,०००।-          |
| • समपुरक अनुदान    | रु. ९२,००,०००।-          |
| • विशेष अनुदान     | रु. ३०,००,०००।-          |
| <b>जम्मा</b>       | <b>रु. २,९६,६७,०००।-</b> |

#### ३.गाउँपालिका आन्तरीक आय :

- |                                   |                           |
|-----------------------------------|---------------------------|
| • आन्तरीक आय रु.                  | रु. २,०६,५०,०००।-         |
| • आन्तरीक श्रोत अ.ल्या            | रु. ५०,००,०००।-           |
| <b>जम्मा</b>                      | <b>रु. २,५६,५०,०००।-</b>  |
| गाउँपालिकाको कुल आय               | रु. ७१,०५,२५,०००।-        |
| गैर सरकारी संघ संस्थाको कार्यक्रम | रु. ६,१५,८७,०००।-         |
| <b>कुल जठमा आय</b>                | <b>रु. ७७,२१,१२,०००।-</b> |

## सभाका सभा अध्यक्ष ज्यू,

अब म यस सम्मानित सभामा श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले उपलब्ध गराएको बजेट सीमा तथा अध्यक्षज्यूको नीति तथा कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्ने गरी विषयगत समितिमा भएको छलफलका तथा सुझावका साथै बजेट तथा योजना तर्जुमा समितिको बैठकमा आवश्यक संसोधन परिमार्जन गाउँकार्यपालिकामा भएको निर्णयका आधारमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि क्षेत्रगत रुपमा विनियोजन गरिएको बजेट तथा कार्यक्रम यस सभामा समक्ष पेश गर्दछु ।

### विनियोजनतर्फ

१. कार्यालय संचालन/प्रशासनिक (चालु)	रु. ९,३७,२१,०००।-
२. समपुरक कोष	रु. ६,००,००,०००।-
३. भुक्तानी बाँकी	रु. ८०,००,०००।-
४. भूमी व्यवस्थापन (भूमी आयोग)	रु. ३०,००,०००।-
५. विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR)	रु. २०,००,०००।-
६. अध्यक्ष कप रनिङ्ग प्रतियोगिता/खेलकुद कार्यक्रम	रु. ३२,००,०००।-
७. स्वास्थ्य विमाका लागि आर्थिक सहयोग	रु. ७,००,०००।-
८. बिद्युतीय सुशासन तथा सुचना प्रविधि कार्यक्रम	रु. ७,००,०००।-
९. अध्यक्ष रोजगार कार्यक्रम	रु. १५,००,०००।-
१०. उपाध्यक्ष समावेशी कार्यक्रम	रु. १५,००,०००।-
११. वडागत बजेट सिलिगः पूर्वाधार विकास, लक्षित वर्ग,प्रशासनिक वडाको (खाजा, ईन्धन,पत्रपत्रिका)	रु. ६,१६,५०,०००।-
११.१ वडा नं. १ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.२ वडा नं. २ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.३ वडा नं. ३ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.४ वडा नं. ४ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.५ वडा नं. ५ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.६ वडा नं. ६ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.७ वडा नं. ७ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.८ वडा नं. ८ को	रु. ६८,५०,०००।-
११.९ वडा नं. ९ को	रु. ६८,५०,०००।-
१२. आर्थिक विकास समिति	रु. १,००,००,०००।-
१२.१. कृषि विकास कार्यक्रम	रु. ६०,००,०००।-
१२.२. पशु सेवा कार्यक्रम	रु. ३०,००,०००।-
१२.३. प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम	रु. ६,००,०००।-
१२.४. लघु उद्यम विकास	रु. ४,००,०००।-
१३. सामाजिक विकास समिति	रु. ४,००,००,०००।-
१३.१. शिक्षा (शैक्षिक विकास)	रु. २,२०,००,०००।-
१३.२. स्वास्थ्य	रु. १,०८,००,०००।-
१३.३. महिला बालबालिका	रु. २५,००,०००।-
१३.४. खानेपानी तथा सरसफाई	रु. २५,००,०००।-
१३.५. आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा	रु. १५,००,०००।-
१३.६. सामाजिक विकास समितिका विविध	रु. ७,००,०००।-
१४. वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	रु. ५२,००,०००।-
१४.१. विपद व्यवस्थापन कोष	रु. ४०,००,०००।-
१४.२. वृक्षारोपण कार्यक्रम	रु. ४,७०,०००।-
१४.३. गेज रिडर प्रोत्साहन	रु. ३०,०००।-
१४.४. विपद व्यवस्थापन समिति क्षमता विकास	रु. २,००,०००।-
१४.५. अन्तरक्रिया तथा समन्वय कार्यक्रम	रु. ३,००,०००।-
१४.६. डिपिआरपी अध्यावधिक	रु. १,००,०००।-
१४.७. विपद व्यवस्थापन सचेतना कार्यक्रम	रु. १,००,०००।-
१५. पूर्वाधार विकासमा	रु. १,५०,००,०००।-

१६. सुशासन तथा संस्थागत विकास समिति	रु. ७,००,०००।-
१७. न्यायिक समिति	रु. ७,००,०००।-
१८. बिद्येयक समिति	रु. १,००,०००।-
१९. दलित लक्षित कार्यक्रम	रु. ५,००,०००।-
२०. भैपरी खर्च	रु. ३६,४६,०००।-
२१. लोहरपुर भजहर कप	रु. १,००,०००।-
२२. सर्शत कार्यक्रम	रु. ३८,६४,०८,०००।-
२३. समपुरक अनुदान (प्रदेश)	रु. ९२,००,०००।-
२४. विशेष अनुदान (प्रदेश)	रु. ३०,००,०००।-
गाउँपालिकाको कुल विनियोजन	रु. ७१,०५,२५,०००।-
गैर सरकारी संघ संस्थाको कार्यक्रम	रु. ६,१५,८७,०००।-
गाउँपालिकाको कुल विनियोजन	रु. ७७,२१,१२,०००।-

### निष्कर्ष तथा सुझावहरू:

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानीय तहको बजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित) मा भएको प्रावधान अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो क्षेत्र भित्रको राजश्वका श्रोतहरूको पहिचान, करका दायरा तथा दर निर्धारण गरी गाउँ सभामा पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुसार यस गरिमामय सभामा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय राजश्व परामर्श समितिले प्रक्षेपण गरेको आय तथा श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले निर्धारण गरेको बजेट सीमाका आधारमा योजना तर्जुमा प्रकृत्याका सात वटै चरणका प्रकृत्याहरूलाई पालना गर्दै आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरि पेश गरिएकोछ । गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा विभिन्न सरोकारवालाहरूसँगको छलफल अन्तरक्रियाका साथै विज्ञहरूसँग समन्वय र स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको बैठकमा भएको छलफल तथा यर्थाथका आधारमा तयार गर्ने प्रयास गरिएकोमा गाउँपालिकाको आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका साथै प्राप्त श्रोत साधनहरूको न्यायोचित प्रयोग तथा वितरण लागि यस सम्मानीत सभामा तपशिल बमोजिमका सुझाव तथा निष्कर्ष समेत पेश गर्न चाहन्छु ।

- आर्थिक अनुशासनको परिपालना तथा आर्थिक मित्तव्ययितालाई प्रभावकारी रुपमा लागु गर्नु पर्ने ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि गाउँपालिकाको राजश्व शाखालाई प्रभावकारी बनाई जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने ।
- आम जनसमुदायको हितलाई सर्वोपरि राखी मालपोत कार्यालयले निर्धारण गरेको दररेट तथा गाउँपालिकाको बस्तु स्थितीका आधारमा करका दर निर्धारण गरिनु पर्ने ।
- गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र भएका सार्वजनिक तथा ऐलानी/पर्ती जग्गाको लगत संकलन गरी सोलाई समेत करको दायरामा ल्याउन बहाल विटौरी करलाई प्रभावकारी रुपमा लागु गर्नु पर्ने ।
- गाउँपालिकाकाले निर्धारण गरेका करका श्रोत, दायरा, दरलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न लागि कार्यदलको गठन तथा परिचालन गर्नु पर्ने ।
- आन्तरीक आयको अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ श्रोत तथा दायराहरूको पहिचान गरी आन्तरीक आयको अभिवृद्धिमा कैलारी बाँसीको अपन्त्व श्रृजनाका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु पर्ने ।
- स्थानीय सरोकारवालाहरूका लागि कर सचेतना तथा कर शिक्षाका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु पर्ने ।
- वित्तीय जोखीम न्यूनीकरण तथा सुशासन प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरूलाई संस्थागत गर्दै लैजानु पर्ने ।
- गाउँपालिकाबाट संचालन गरीने कार्यक्रमहरू सामाजिक न्यायका आधारमा संचालन गर्नु पर्ने ।
- गाउँपालिकाको आन्तरीक आय अभिवृद्धिका लागि वार्षिक कार्य योजनाको निमार्ण तथा कार्यान्वयन/पुर्नावलोकन गर्नु पर्ने
- राजश्व सुधार योजनाले परिलक्षित गरेका वित्तीय अनुशासनका औजारको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
- जनमैत्री तथा जनमुखी सेवा प्रवाहका लागि समिक्षा, सार्वजनिक सुनुवाई तथा सार्वजनिक जवाफदेहीताका लागि शुसासनका औजारका साथै आम्दानी तथा खर्चको मध्यावधिक मूल्यांकन गर्नु पर्ने ।
- बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा समानुपातिक, समावेशीता तथा सामाजिक न्यायका आधारमा गर्नु पर्ने ।
- बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ्ग तथा निकास हुने बजेट रकमको विश्लेषण गर्नु पर्ने ।
- वित्तीय साक्षरताका साथै सार्वजनिक खर्चमा मित्तव्ययिताका कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने ।
- लागतमा साभ्केदारी तथा दोहरोपनाको न्यूनीकरणका लागि विकास साभ्केदारसँग योजना तर्जुमा तथा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।

- गाउँपालिकाबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमहरूको दिगो तथा प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि लाभग्राही लगायतका अन्य सरोकारवालाहरूसँगको छलफल तथा अन्तरक्रियालाई संस्थागत गर्नु पर्ने ।
- संघीय सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ्ग अनुसारको बजेट निकाशा नहुने हुदाँ सोको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गर्नु पर्ने ।

### सभाका सभा अध्यक्ष महोदय,

कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन, समावेशीताका साथै सुशासन तथा संस्थागत विकासका कार्यहरूलाई प्रभावकारी तथा दिगो रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि वित्तीय श्रोतहरूको दिगो पहिचान तथा परिचालन गर्नुका साथै गाउँपालिकाका कार्यहरूलाई बढी भन्दा बढी जनमुखी तथा जनमैत्री बनाउनका लागि वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण तथा सुशासन प्रवर्द्धनका कार्यलाई संस्थागत गर्दै लैजानु पर्ने हुन्छ । गाउँपालिकाको आन्तरिक आय अभिवृद्धिका लागि राजश्व परामर्श समितिबाट सिफारिस गरिएका करका दायरा तथा दर अनुसारको कर संकलनका लागि प्रभावकारी सयन्त्रको निर्माण गर्नु पर्ने हुन्छ । गाउँपालिकाले दिगो विकासको आवधारणा अनुरूपका योजनाहरूको प्राथमिककरण गरी अल्पकालिन, मध्यकालिन तथा दिर्घकालिन योजनाहरूको छनौट गरी योजनाबद्ध रूपमा गाउँपालिकाका लक्ष्य, उद्देश्य तथा दृष्टिकोणलाई सहयोग गर्ने विकासका गतिविधिहरू संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ । त्यसैगरी गाउँपालिकाको श्रोत तथा साधानबाट संचालन गर्न नसकिने ठूला योजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय तथा सहकार्यता गर्नु पर्ने देखिन्छ । साथै सामाजिक विकास तथा सामाजिक रुपान्तरणका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्थाहरूका साथै विकास साभेदारसँगको समन्वय, सहकार्यलाई अभि व्यवस्थित तथा नतिजा मूलक बनाई कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

### सभाका सभा अध्यक्ष महोदय,अन्त्यमा,

यो बजेट, तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियामा सक्रिय सहभागी भै योगदान पुर्याउने यस गाउँपालिकाका गाउँसभाका अध्यक्ष, सदस्यहरू, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, स्थानीय राजश्व परामर्श समितिका सदस्य लगायत कर्मचारी मित्रहरू, तथा सरोकारवालाहरू प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस गरिमामय कार्यक्रममा उपस्थित गाउँसभाका सदस्य, पत्रकार बन्धु लगायत अन्य उपस्थित महानुभावमा हार्दिक कृतज्ञता तथा धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु । गाउँपालिकाको समग्र विकास तथा रुपान्तरित कैलारीका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, राजनितिक दल, विकास साभेदार तथा कैलारी गाउँपालिकाबाँसी जनसमुदायका साथै नागरीक अगुवाहरूबाट सदैव रचनात्मक सहयोग, सदभाव तथा पृष्ठपोषणको आशा र अपेक्षा गर्दै विदा हुन चाहन्छु ।

कृषि विकास कार्यक्रम			
क्र.सं.	कार्यक्रम	खर्च शीर्षक	बजेट रु. (हजारमा)
२.७.१५.१५०	हिउँदो मकै प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२६३३२	७,००
८	बीउ विजन उत्पादन, आपूर्ति तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम		१३,७५
२.७.१५.३२७	उन्नत बीउ वितरकलाई प्रोत्साहन अनुदान	२६३३२	१,५०
२.७.१५.३२८	सूचना प्रकाशन तथा उन्नत बीउ उपयोग अनुगमन निरीक्षण	२६३३२	१,५०
२.७.१५.५०२	खाद्यान्न बालीको उन्नत बीउ उपयोगमा अनुदान(धान,गहुँ)	२६३३२	१०,७५
१७	चैते धान प्रवर्द्धन कार्यक्रम		१०,००
२.७.१५.४२६.३८	चैते धान प्रवर्द्धन कार्यक्रम(चैते धान आत्मनिर्भर कार्यक्रम)	२६३३२	१०,००
		<b>जम्मा</b>	<b>३०,७५</b>
यु.एस.एड. एग्रीकल्चरल डाईरेक्ट फाईनान्सिङ्ग प्रोजेक्ट			४,४५,५०
१३	<b>Vegetable production program Pocket: (ward No. 3,4 and 7) 550 farmers and 22 groups</b>		१,५२,००
२.७.१५.७९३	Farmers selection and orientation-Farmers' need assessment	२६३३२	१,००
२.७.१५.७९५	Farmers selection and orientation-Farmer group formation and orientation	२६३३२	२,००

२.७.१५.७९६	Input support to farmers-Improved seed support	२६३३२	६,००
२.७.१५.७९७	Input support to farmers-Diesel/petrol or electric pumping set, shallow tub well water delivery pipe (on 50% subsidy)	२६३३२	३०,००
२.७.१५.७९८	Input support to farmers-Micronutrient (zinc) support	२६३३२	५,००
२.७.१५.७९९	Input support to farmers-Mulching plastic	२६३३२	५,००
२.७.१५.८००	Input support to farmers-Silpaulin plastic and pest inclusion net for plastic/metal house	२६३३२	१८,००
२.७.१५.८०२	Input support to farmers-Electric sprayer on 50% subsidy	२६३३२	१३,००
२.७.१५.८०४	Input support to farmers-Plastic crate support	२६३३२	२,४५
२.७.१५.८०६	Input support to farmers-Power tiller/ Mini tiller/ Potato harvester on 50% subsidy	२६३३२	६३,००
२.७.१५.८०९	Technology transfer to farmers and farmers' capacity building- Soil test program	२६३३२	२,२८
२.७.१५.८१२	Technology transfer to farmers and farmers' capacity building- Demonstration (varietal, IPM)	२६३३२	२७
२.७.१५.८१४	Technology transfer to farmers and farmers' capacity building- Farmer field days	२६३३२	१,००
२.७.१५.८१६	Technology transfer to farmers and farmers' capacity building- Training to farmers	२६३३२	२,००
२.७.१५.८१८	Market management-Interaction workshop with market management committee, vegetable and fruits traders, farmers and other relevant stakeholders	२६३३२	१,००
१४	<b>Paddy Production Program Pocket (ward No. 1,2,5,6,8,9) 46 farmers groups</b>		२,६१,००
२.७.१५.८२९	Input support to farmers- Seed on 50% subsidy	२६३३२	१५,००
२.७.१५.८२०	Farmers selection and orientation -Farmers' need assessment	२६३३२	१,००
२.७.१५.८३०	Technology transfer to farmers and farmers' capacity building - Demonstration (varietal)	२६३३२	२,००
२.७.१५.८२५	Farmers selection and orientation- Farmer group formation and orientation	२६३३२	४,००
२.७.१५.८४४	Input support to farmers - Diesel/petrol or electric pumping set, delivery pipe / shallow tube ,for irrigation (on 50% subsidy)	२६३३२	१,००,००
२.७.१५.८४१	Input support to farmers - Power tiller/ Mini tiller/ Reaper/ Pedal Thresher 50%	२६३३२	८८,००
२.७.१५.८७३	Market management - Interaction traders (gallawalha) , farmers, millers and other relevant stakeholders	२६३३२	१,००
२.७.१५.८४७	Input support to farmers - Paddy dryer machine	२६३३२	२०,००
२.७.१५.८४९	Input support to farmers - Electric sprayer on 50% subsidy	२६३३२	१३,००
२.७.१५.८७१	Technology transfer to farmers and farmers' capacity building - Training to farmers	२६३३२	२,००
२.७.१५.८३१	Input support to farmers- Micronutrient (zinc) support	२६३३२	१५,००
१५	<b>Program support</b>		१५,५०

२.७.१५.८७७	Hire short term agriculture extension worker/s as consultant for paddy	२६३३२	३,००
२.७.१५.८८३	Fuel for G2G program	२६३३२	४,००
२.७.१५.८७५	Hire short term agriculture extension worker/s as consultant for vegetables	२६३३२	३,००
२.७.१५.८८२	Joint monitoring with stakeholders	२६३३२	२,००
२.७.१५.८८४	Vehicle maintenance for G2G program	२६३३२	१,२०
२.७.१५.८७८	Develop, print and distribute extension materials to farmers	२६३३२	३०
२.७.१५.८७९	Organize program review meetings/workshop	२६३३२	२,००
<b>१६</b>	<b>Municipal capacity building</b>		<b>१७,००</b>
२.७.१५.८९३	Observation/exposure visits of municipal staff	२६३३२	२,००
२.७.१५.८९४	Data management training to relevant municipal staff	२६३३२	१,००
२.७.१५.८९०	Meeting/workshop to finalize profile, guidelines	२६३३२	४,००
२.७.१५.८९२	Training to municipal agriculture and accountant staff	२६३३२	२,००
२.७.१५.८८६	Formulate municipal profile	२६३३२	४,००
२.७.१५.८८८	Agriculture development guidelines including GESI guideline	२६३३२	४,००
<b>पशु सेवा विभाग</b>			<b>१३,४७</b>
२.७.१८.४०	कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम	२६३३२	१,३०
२.७.१८.२४४	एक पालिका एक भेटेरिनरी डाक्टर	२६३३२	५,२५
२.७.१८.२४७	इपिडेमियोलोजिकल रिपोर्टिङ	२६३३२	१२
२.७.१८.२८८	रेबिज नियन्त्रण कार्यक्रम	२६३३२	८०
२.७.१८.३३४	महामरी/आकास्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	२६३३२	१,००
२.७.१८.३८८	माछापालन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२६३३२	५,००
<b>कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम</b>			<b>१३,९२</b>
२.५.७.२१	कृषि तथा पशु सेवाका एक गाँउ एक प्राविधिकहरुको तलव भत्ता	२६३३२	१०,३२
२.७.१५.१२९	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	२६३३२	३,००
२.७.१५.१३०	कृषि, पशुपन्छी तथा मत्स्य तथ्याकं अध्यावधिक कार्यक्रम		६०
<b>२.६.४</b>	<b>उद्यमशीलता,रोजगारी मुलक/ सशक्तिकरण/सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम</b>		<b>१२,००</b>
२.६.४.१४	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रविधि हस्तान्तरण	२६३३२	१,४०
२.६.४.८५	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम उद्यमीको स्तरोन्नती (आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम	२६३३२	२,००

	कार्यक्रम)		
२.६.४.८६	गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७७ बमोजिम लघु उद्यम विकास मोडेलमा नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना गर्ने	२६३३२	८,६०
<b>प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम</b>			<b>७६,८९</b>
२.५.७.५	रोजगार संयोजकको तलब	२६३३२	५,६८
२.५.७.७	रोजगार संयोजकको पोसाक	२६३३२	१०
२.७.३.७	रोजगारी सृजना (नेपाल सरकार)	२६३३२	२७,२२
२.४.१.७	रोजगार सेवा केन्द्रको लागी मसलन्द खर्च	२६३३२	१,००
२.४.११.२	कार्यस्थल सुरक्षा सामग्री	२६३३२	२,२५
२.५.३.५	रोजगार सहायकको तलब	२६३३२	५,००
२.५.३.७	रोजगार सहायकको पोशाक भत्ता	२६३३२	१०
२.५.७.८	प्राविधिक सहायकको तलब	२६३३२	५,००
२.५.७.१०	प्राविधिक सहायकको पोसाक	२६३३२	१०
२.६.५.३१	रोजगारीमा खटिनु पूर्व अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन	२६३३२	४५
२.७.३.८	रोजगारी सृजना (आई.डि.ए.)	२६३३२	२७,००
२.७.२५.१३१	श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन	२६३३२	१,००
२.७.२५.५७२	स्थानीय तहको रोजगार रणनीति तर्जुमा/ अध्यावधिक/ कार्यान्वयन तथा आन्तरीक रोजगारी प्रवर्द्धन अभियान सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन	२६३३२	१,००
२.७.२८.१३६	रोजगार संवाद मञ्चको सञ्चालन	२६३३२	३०
२.८.१.१०	सञ्चालित रोजगार आयोजनाहरुको अनुगमन/निरिक्षण	२६३३२	४५
२.९.९.७	अन्य विविध खर्च (चिया, पानि लगायत अन्य विविध)	२६३३२	२४
<b>शिक्षा</b>			<b>२०,५८,८१</b>
<b>माध्यमिक तह</b>			<b>२,५४,२४</b>
१.१.३.४	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	२६३३२	२,५४,२४
<b>सबैका लागि शिक्षा(आधारभूत तह</b>			<b>९,६४,८७</b>
१.१.३.३	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	२६३३२	९,६४,८७
<b>विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि</b>			<b>८,३९,७०</b>

१.१.४.१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	२६३३२	१,७४,७६
७.२.१.१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	२६३३२	६,७१
२.४.६.२	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	२६३३२	४८,२८
२.७.११.१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२६३३२	९०,०२
२.७.१३.१०	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२६३३२	३१,५५
२.७.१३.११	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	२६३३२	११,००
२.७.१३.१३	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२६३३२	८५,९१
२.७.१३.२३	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	२६३३२	१९,७५
२.७.१३.४०	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२६३३२	५२,०२
२.७.१३.४१	आधारमुक्त तह कक्षा (६-८) मा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	२६३३२	२७,६९
२.७.१३.५०	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	२६३३२	३९,०५
२.७.१३.३०२	शैक्षिक सुशासनका लागि सस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी परीक्षण मुल्याङ्कन, शिक्षक मेन्टरिङ तथा विद्यालय सुपरिवेक्षण	२६३३२	१४,७४
२.७.१३.३०४	विपद्का समयमा सिकाइ निरन्तरताका लागि सिकाइ आपुरण तथा द्रुत सिकाइ योजना (ReAL) कार्यान्वयन	२६३३२	४,००
२.७.१३.३०५	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनौट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	२६३३२	१४,२२
११.१.२.२९८६	स्थानीयको साझेदारीमा विद्यालय भवन निर्माण अनुदान	२६३३६	२,२०,००
<b>स्वास्थ्य शाखा</b>			<b>१०,०१,६४</b>
<b>स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम</b>			<b>५०६,९५</b>
७.१.४.१	मृगौला प्रत्यारोपण गरेका, डायलाइसिस गराइरहेका, क्यासर रोगी र मेरूदण्ड पक्षघातका विरामीहरूलाई औषधि उपचार खर्च बापत	२६३३२	१९,९५

	मासिक रु ५ हजार दरले उपलब्ध गराइने रकम		
११.१.२.२९७९	पालिका अन्तरगत निर्माणाधिन ५।१०।१५ शैय्या आधारभूत अस्पतालको मोबिलाईजेसन तथा श्रृजित दायित्व भुक्तानी	२६३३६	४,८७,००
<b>नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम</b>			<b>२७,५०</b>
२.७.२२.११३०३	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोसाक प्रोत्साहन र यातायात खर्च)	२६३३२	२७,५०
<b>आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम</b>			<b>५,५०</b>
१.१.१.८९	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (आयुर्वेद औषधालय)	२६३३२	५,५०
<b>क्षयरोग कार्यक्रम</b>			<b>२,८५</b>
२.७.२२.१०९४६	आकस्मिक अवस्थामा औसधि एवं ल्याब सामग्री ढुवानी, रेकर्डिङ तथा रिपोर्टिङका लागि फर्म फरमेट छपाइ, ई-टि.बि रजिस्टरअध्यावधिक, विश्व क्षयरोग दिवस सम्बन्धी कार्यक्रम, स्थलगत अनुशिक्षण तथा सुपरिवेक्षण, क्षयरोगका कार्यक्रमको अर्ध वार्षिक समिक्षा तथा कोहर्ट विश्लेषण	२६३३२	१,२५
२.७.२२.१०९४९	समुदायलाई क्षयरोग सम्बन्धी अभिमुखिकरण एवम् घरदैलो क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। क्षयरोगका जोखिम समुह तथा स्वास्थ्य सेवाको पहुच कम भएका समुदायमा सकृय क्षयरोग खोजपडताल कार्यक्रम। घरपरिवारका सदस्यहरूको सम्पर्क परिक्षण, एवं पाँच वर्ष मुनिका बालबालिमा क्षयरोग रोकथाम सम्बन्धी टी.पि.टी. कार्यक्रम।	२६३३२	१,००
२.७.२२.१०९५२	कम्युनिटी डट्स कार्यक्रम कार्यक्रम संचालन, र महानगर, उपमहानगर तथा नगरपालिकाका स्वास्थ्यकर्मिहरू लाइ क्षयरोग मोडुलर तालिम	२६३३२	६०
<b>उचारात्मक सेवा कार्यक्रम</b>			<b>११,१८</b>
२.७.२२.९४२२	स्वास्थ्य चौकी (आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र) को न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम ( अभिमुखीकरण, समिक्षा, फलो अप , अनुगमन तथा सुदृधिकरण समेत )	२६३३२	१,१३
२.७.२२.९४२१	आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद	२६३३२	१०,०५
<b>प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा</b>			<b>३,५६,८४</b>
१.१.१.८८	स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, अस्पताल तथा आयुर्वेद औषधालयहरूमा कार्यरत स्थायी कर्मचारीहरूको स्वीकृत दरवन्दी अनुसारको तलव, महगी भत्ता र पोषाक भत्ता	२६३३२	३,५६,८४

महामारी रोग नियन्त्रण कार्यक्रम			७०
२.७.२२.१०६८५	जुनोटिक रोगहरू, AMR सम्बन्धि पैरवी तथा अभिमूखिकरण कार्यक्रम, AMR Day, Rabies Day	२६३३२	२०
२.७.२२.११५३४	किटजन्य रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन तथा किटजन्य रोग नियन्त्रणका लागि Active Case Detection तथा slide ढुवानी समेत (औलो र कालाजार)	२६३३२	५०
स्वास्थ्य व्यवस्थान कार्यक्रम			२,३०
२.७.२२.११३२६	नियमित तथ्याङ्कको गुणस्तर वृद्धिका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक बैठक, डाटा भेरिफिकेशन तथा भ्यालिडेशन एवम् अर्धवार्षिक र वार्षिक समिक्षा	२६३३२	२,३०
बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम			२१,६०
२.७.१६.१२	पोषणमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन	२६३३२	१२,००
२.७.१६.१३	सुनौला हजार दिनका विपन्न महिलाको पोषण सुधारको लागि आयआर्जन अनुदान	२६३३२	६,२५
२.७.१६.१४	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमका पोषण सहजकर्ताको पारिश्रमिक	२६३३२	३,३५
अपाङ्गता रोकथाम तथा कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम			३५
२.७.२२.११६९४	स्वास्थ्यकर्मी तथा म.स्वा.स्वयं.सेविका परिचालन गरि कुष्ठरोग विरामीको सम्पर्क परिक्षण	२६३३२	३५
परिवार कल्याण कार्यक्रम			६५,८७
२.७.२२.१०५०४	प्रजनन रूग्णता स्वास्थ्य सेवा	२६३३२	२,३७
२.७.२२.१०७९०	परिवार योजना सेवा	२६३३२	२,०२
२.७.२२.१०७९१	किशोरकिशोरी स्वास्थ्य सेवा	२६३३२	८४
२.७.२२.१०९०३	पोषण कार्यक्रम	२६३३२	४,२०
२.७.२२.१०९०५	IMNCI को सचेतनात्मक कार्यक्रम	२६३३२	१,००
२.७.२२.१०९०८	स्थानिय तह मार्फत मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम सन्चालन	२६३३२	१४,११
२.७.२२.१०९०७	स्थानिय तह तर्फ मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम अन्तर्गत आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्तसंचार, न्यानो झोला, सुरक्षित निशुल्क गर्भपतन र नवजात शिशुको निशुल्क उपचार कार्यक्रम	२६३३२	३४,००
२.७.२२.११३०७	एच.पी.भी. खोप अभियान तथा नियमित खोपमा शुरुवात को लागि कार्यक्रम संचालन तथा ब्यबस्थापन (स्वास्थ्यकर्मीको तालिम, महिला स्वास्थ्यस्वयंसेविका/ स्वयंसेवक को अभिमूखीकरण, विद्यालय शिक्षक को बैठक र पालिका तथा वडा खोप समन्वय समितिको बैठक) खर्च	२६३३२	३,९५

२.७.२२.११३०८	स्थानीय तहको साझेदारीमा नियमित खोप सुदृढीकरण, पूर्ण खोप सुनिश्चतता र दीगोपनाका लागि स्वास्थ्यकर्मीबाट वडामा घरधुरी सर्वेक्षण, पालिकाबाट वडा भेरिफिकेसन, अनुगमन तथा प्रमाणीकरणको सुपरिवेक्षण तथा व्यवस्थापन खर्च	२६३३२	३,३८
<b>राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभाग</b>			<b>४,९५</b>
२.५.७.४१	स्थानीय तहका MIS Operator को लागत साझेदारी अन्तर्गत संघीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	२६३३२	२,४४
२.५.७.४२	स्थानीय तहका फिल्ड सहायकको लागत साझेदारी अन्तर्गत संघीय सरकारले व्यहोर्ने ७ महिनाको पारिश्रमिक बापतको रकम (बाँकी ६ महिनाको सम्बन्धित स्थानीय तहले व्यहोर्ने)	२६३३२	२,३१
२.५.७.४३	एम.आई.एस.अपरेटर र फिल्ड सहायक पोशाक भत्ता	२६३३२	२०
<b>नागरिक आवास कार्यक्रम</b>			<b>४२,००</b>
११.१.२.२८२७	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम :- कैलाली जिल्ला क्षेत्र नं. ५ अन्तर्गत कैलारी गा.पा. वडा नं. ६,९ मा - ३५९ वटा	२६३३६	२१,००
११.१.२.२८२८	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम :- कैलाली जिल्ला क्षेत्र नं. ३ अन्तर्गत कैलारी गा.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ७, ८ मा- ३०३ वटा	२६३३६	२१,००
११.४.८.३११८	लकड, सिमाना पारी झो.पु, घुराहा, कैलारी गाउँपालिका, कैलाली	२६३३६	१०,००
११.४.२२.१६५२५	सडकपुर लोहरपुर रोड (SADAKPUR-LOHARPUR ROAD (०+०००-६+४००KM) क्रमागत (समपुरक अनुदान संघीय)	२६३३४	१,२५,००
११.४.२२.१४३५५	कैलारी ९ कोइलही स्कुल देखि कैलारी ८ दुधियासम्म सडक स्तरोन्नती योजना कैलारी गाउँपालिका	२६३३६	२५,००
<b>गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम</b>			<b>४,१५</b>
२.७.२८.१४१	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम लागु भएका स्थानीय तहमा कार्यक्रम सञ्चालन खर्च	२६३३२	२,००
१.३.१.४	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमका सामाजिक परिचालको पोशाक खर्च	२६३३२	१०
२.५.७.४०	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि सामाजिक परिचालको पारिश्रमिक	२६३३२	१,९५
२.४.१.२०	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको लागि सामाजिक परिचालको मसलन्द खर्च	२६३३२	१०
<b>प्रदेश सरकार सुदुरपश्चिम प्रदेश</b>			<b>१,२२,००</b>
६.२.३.६८०	स्थानिय थारु भाषामा पठनपाठन शिक्षण सहयोग कार्यक्रम (विषेश	२६३३३	३०,००

	अनुदान)		
६.२.४.९०१	धर्मापुर घुराहा पुल देखि मनाउँ सम्म १ कि.मि सडक कालोपत्रे (समपुरक अनुदान)	२६३३४	४६,००
६.२.४.९०२	गोबरैला पलिया रतनपुर १ कि.मि सडक कालोपत्रे (समपुरक अनुदान)	२६३३४	४६,००

सशर्तको जम्मा रु

३९,८६,०८

### वित्तीय समानीकरण, राजश्व बाडफाड, आन्तरिक आय तर्फ :

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	श्रोत	बजेट(रु हजार)	कैफियत
१	समपुरक कोष	राजस्व बांडफांड/ समानीकरण अनुदान संघीय	६,००,००	
२	भुक्तानी बाकी	आन्तरिक आय	८०,००	
३	भूमि ब्यबस्थान(भूमि आयोग)	राजस्व बांडफांड संघीय	३०,००	
४	बिस्तृत परियोजना प्रतिवेदन	राजस्व बांडफांड संघीय	२०,००	
५	अध्यक्ष कप रनिंग प्रतियोगिता (खेलकुद कार्यक्रम)	राजस्व बांडफांड संघीय	३२,००	
६	स्वास्थ्य बिमाका लागि आर्थिक सहयोग	राजस्व बांडफांड संघीय	७,००	
७	विधुतीय सुशासन तथा सुचना प्रबिधि	राजस्व बांडफांड संघीय	७,००	
८	अध्यक्ष स्वरोजगार कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	१५,००	
९	उपाध्यक्ष समावेसी कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	१५,००	
१०	<b>वडागत बजेट सिलिंग ;</b> पूर्वाधार बिकास + वनवातावरण + आर्थिक बिकास + लक्षित कार्यक्रम + वडाको प्रशासनिक + खानेपानी + अन्य		६,१६,५०	
१०.१	वडा न. १ का लागि		६८,५०	
१०.१.१	प्रशासनिक / कार्यालय संचालन	राजस्व बांडफांड संघीय	३,५०	
१०.१.२	लक्षित वर्ग कार्यक्रम		११,०३.६	
१०.१.२.१	जेष्ठ नागरिक लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	६०	
१०.१.२.२	एकल महिला लक्षित कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	६०	
१०.१.२.३	अपांगता लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	३०	
१०.१.२.४	दलित लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,००	
१०.१.२.५	महिला लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	२,००	
१०.१.२.६	एकल/बिदुर पुरुष संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	१,००	
१०.१.२.७	भलमन्सा संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	९३.६	
१०.१.२.८	बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	६०	
१०.१.२.९	आर्थिक सहयोग	आन्तरिक आय	५०	
१०.१.२.१०	युवा तथा खेलकुद कार्यक्रम	आन्तरिक आय	३,५०	
१०.१.३	बाटो मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	१०,००	
१०.१.४	होमपाईप खरिद	समानीकरण अनुदान संघीय	६,००	
१०.१.५	काडेतार	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.१.६	गहिरो धारा/ खानेपानी	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	

१०.१.७	काठे पुल मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.१.८	मझरा खेल मैदामा माटो पटानी	समानीकरण अनुदान संघीय	३,५०	
१०.१.९	डम्मारा झो.पु. देखि लालाबालु सम्म ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	१,५०	
१०.१.१०	कृषि बिधुतिकरण	समानीकरण अनुदान संघीय	५,००	
१०.१.११	वनदेवी मन्दिरमा धारा जडान, टिन आदि	समानीकरण अनुदान संघीय	१,२५	
१०.१.१२	हरीनगर (डाडा) पिपल चौतारा निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.१.१३	ब्याटमिन्टन इन्डोर कोर्ट निर्माण, हसुलिया	समानीकरण अनुदान संघीय	५,००	
१०.१.१४	लाइट जडान तथा मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.१.१५	दुनाटपरी उधोग, हसुलिया	आन्तरिक आय	५०	
१०.१.१६	बिभिन्न चाडपर्व बिशेष तथा अन्य कार्यक्रम	आन्तरिक आय	५०	
१०.१.१७	विपद व्यवस्थापन कोष	राजस्व बांडफांड संघीय	३,००	
१०.१.१८	वनदेवी मन्दिर देखि मनाउ ग्राउण्ड जाने बाटो ग्राबेल	समानीकरण अनुदान संघीय	३,५०	
१०.१.१९	भैपरी तथा बिबिध	राजस्व बांडफांड संघीय	२,१५	
१०.१.२०	वनदेवी प्रा.वि.	आन्तरिक आय	९०	
१०.१.२१	वन तथा वातावरण	समानीकरण अनुदान संघीय	३,१६.४	
१०.२	वडा न. २ का लागि		६८,५०	
१०.२.१	प्रशासनिक / कार्यालय संचालन		१,८२	
१०.२.१.१	संचार महसुल	आन्तरिक आय	१२	
१०.२.१.२	इन्धन	आन्तरिक आय	१,२०	
१०.२.१.३	अतिथि सत्कार	आन्तरिक आय	५०	
१०.२.२	भैपरी तथा चालु खर्च	राजस्व बांडफांड संघीय	३,००	
१०.२.३	वडा कार्यालयको खाजा	आन्तरिक आय	१,६८	
१०.२.४	लक्षित बर्ग कार्यक्रम		८५०	
१०.२.४.१	अपांग लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	५०	
१०.२.४.२	एकल/बिदुर पुरुष संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	४८	
१०.२.४.३	कृषि बिकास कार्यक्रम	आन्तरिक आय	६०	
१०.२.४.४	जेष्ठ नागरिक लक्षित कार्यक्रम (सम्मान)	राजस्व बांडफांड संघीय	१,००	
१०.२.४.५	दलित आयआर्जन कार्यक्रम	आन्तरिक आय	७५	
१०.२.४.६	बाल दिवस कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१०	
१०.२.४.७	बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	१,००	
१०.२.४.८	भेटेरिनरी कार्यक्रम	आन्तरिक आय	६०	
१०.२.४.९	भलमन्सा संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	७२	
१०.२.४.१०	महिला आयआर्जन कार्यक्रम	आन्तरिक आय	७५	
१०.२.४.११	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	२५	
१०.२.४.१२	युवा खेलकुद कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	१,५०	
१०.२.४.१३	शहिद परिवार लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	२५	
१०.२.५	उजलीसेमर गाउको नया बाटो मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	४,००	
१०.२.६	रा.मा.वि . विचैपुर स्कूल शिशु स्याहार अनुदान	आन्तरिक आय	१,००	
१०.२.७	उजलीसेमर पिपल चौतारा देखि ठकुल्ला टोल सम्म	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	

	बाटो मर्मत			
१०.२.८	कुकुरभुङ्गा गाउँको बाटो मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	१,५०	
१०.२.९	कैलारी गाउमा कल्भर्ट निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	९,५०	
१०.२.१०	बसौटी गाउको बाटो मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	
१०.२.११	रामपुर जनक खनालको घर देखि गुर्गी ताल सम्म बाटो मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	९,००	
१०.२.१२	बिभिन्न बाटो मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	
१०.२.१३	डोगपुर क्लब घरको पर्खाल निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	
१०.२.१४	बसौटी स्वास्थ्य चौकीमा माटो पटानी	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.२.१५	मझारा सरस्वती प्रा .बि. को पर्खाल निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	
१०.२.१६	लक्कड गाउमा मन्दिर निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	७,००	
१०.२.१७	रा.मा.वि . विचैपुर बि.व्य. स. पधाधिकारी तथा शिक्षक अबलोकन भ्रमण	समानीकरण अनुदान संघीय	५०	
१०.२.१८	वडाका जनप्रतिनिधि डेलिगेसन तथा यातायात	आन्तरिक आय	१,००	
१०.२.१९	बायोग्यास मर्मत	राजस्व बांडफांड संघीय	२,००	
१०.२.२०	बिधुत पोल खरिद	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.३	वडा न. ३ का लागि		६८,५०	
१०.३.१.	प्रशासनिक / कार्यालय संचालन	आन्तरिक आय	३,५०	
१०.३.२.	लक्षित वर्ग कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय/ आन्तरिक आय	१३,५०	
१०.३.३	भौतिक पूर्वाधार विकास ( सडक स्तरोन्नती, सडक ग्राभेल, जैविक तथा भौतिक तटबन्धन, भवन निर्माण , माटो पटानी लगायतका भौतिक पूर्वाधार विकासका योजनाहरु	समानीकरण अनुदान संघीय	३०,००	
१०.३.४	वन तथा वातावरण विकासमा	समानीकरण अनुदान संघीय	१०,००	
१०.३.५.	शिक्षा, स्वास्थ्य तथा खानेपानी	आन्तरिक आय	५,००	
१०.३.६.	मर्मत तथा भैपरीमा	समानीकरण अनुदान संघीय	६,५०	
१०.४	वडा न. ४ का लागि		६८,५०	
१०.४.१	प्रशासनिक / कार्यालय संचालन	आन्तरिक आय	३,५०	
१०.४.२	लक्षित वर्ग कार्यक्रम		१५,२०	
१०.४.२.१	महिला नेतृत्व विकास कार्यक्रम	आन्तरिक आय	६०	
१०.४.२.२	नारी दिवस कार्यक्रम	आन्तरिक आय	४०	
१०.४.२.३	मुक्त कर्मैया, सिमान्तकृत कृषि कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,००	
१०.४.२.४	अपांग, दोन्दपिडित, लोपोन्मुख जाति क्षमता विकास	आन्तरिक आय	५०	
१०.४.२.५	आदिवासी जनजाति माघ मिलन कार्यक्रम	आन्तरिक आय	६५	
१०.४.२.६	दलित लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,५०	
१०.४.२.७	आइतावारी तथा तिज बिशेस फूटबल प्रतियोगिता	आन्तरिक आय	२,००	
१०.४.२.८	वडा स्तरीय खेलकुद	आन्तरिक आय	२,००	
१०.४.२.९	एकल महिलालाई कुखुराका चल्ला वितरण	आन्तरिक आय	५०	
१०.४.२.१०	महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका प्रोत्साहन कार्यक्रम	आन्तरिक आय	३०	
१०.४.२.११	भलमन्सा संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	१,५८.४	

१०.४.२.१२	एकल/बिदुर पुरुष संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	६०	
१०.४.२.१३	कृषि समुहलाई च्याउको बिउ वितरण	आन्तरिक आय	३४.६	
१०.४.२.१४	आयुर्वेद पद्धतिबाट सेकाई कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,३०	
	वडा कार्यालयमा खानेपानी फिल्टर खरिद	आन्तरिक आय	३०	
१०.४.२.१५	शैक्षिक विकास कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,६२	
१०.४.३	छाडा चौपाया व्यवस्थापन तथा पशुचौपाया हेरालोको दैनिक ज्यालादारी	आन्तरिक आय	३,५०	
१०.४.४	बिबिध	आन्तरिक आय	६०	
१०.४.५	पूर्वाधार बिकासमा		४५,७०	
१०.४.५.१	जनकल्याण मा.वि.देखि डगुवा टोल सम्म ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	८,००	
१०.४.५.२	खानेपानी नजिक कल्भर्ट निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	१०,००	
१०.४.५.३	बिर बहादुर मगरको घर नजिक कल्भर्ट निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	१०,००	
१०.४.५.४	होमपाइप खरिद	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.४.५.५	कलिमाइ क्लबको खेलमैदानमा तार जाली निर्माण	आन्तरिक आय	५०	
१०.४.५.६	नवलपुर शभा भवनमा पर्खाल निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.४.५.७	असिना टोल कृषि अधुरो भवन निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	४,२०	
१०.४.५.७	गरिमा स्कूल देखि लौकिनिया ताल सम्म सडक ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.४.५.८	कृषि बिधुतिकरण, भितरिया	समानीकरण अनुदान संघीय	४,००	
१०.४.५.९	वडा कार्यालय घेरावार	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	
१०.५	वडा न. ५ का लागि		६८,५०	
१०.५.१.	प्रशासनिक / कार्यालय संचालन		३,००	
१०.५.१.१	अतिथि सत्कार तथा बैठक खाजा	आन्तरिक आय	१,८०	
१०.५.१.२	इन्धन खर्च	आन्तरिक आय	६०	
१०.५.१.३	प्रस्तावित योजना माग फाराम संकलन खाजा	आन्तरिक आय	२०	
१०.५.१.४	प्रारम्भिक बालविकास/ प्र.अ.हरुको बैठक व्यवस्थापन	आन्तरिक आय	२०	
१०.५.१.५	बिबिध	आन्तरिक आय	२०	
१०.५.२	लक्षित वर्ग कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१३,००	
१०.५.३	भौतिक पूर्वाधार योजनाहरु		५२,५०	
१०.५.३.१	क्रमागत सडक स्तरोन्नती पवेरा देखि छोटीपलिया	समानीकरण अनुदान संघीय	१५,००	
१०.५.३.२	रतनपुर सिचाई कुलोमा होमपाइप र कल्भर्ट निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	७,५०	
१०.५.३.३	बिधुतिकरण	समानीकरण अनुदान संघीय	८,००	
१०.५.३.४	सडक ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	४,००	
१०.५.३.५	देउथान निर्माण - नया बैजपुर	समानीकरण अनुदान संघीय	१,६५	
१०.५.३.६	पुरानो मनिकापुर साझा घरमा सिढी र चर्पी निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.५.३.७	दहितपुर हुलाकी सडक देखि सडक स्तरोन्नती	समानीकरण अनुदान संघीय	५,००	
१०.५.३.८	गाउघर क्लिनिक व्यवस्थापन	आन्तरिक आय	५०	
१०.५.३.९	पुरानो मनिकापुर कटैनी नदीमा जैविक तटबन्धन	समानीकरण अनुदान संघीय	२,७३.७	
१०.५.३.१०	होमपाइप खरिद तथा जडान	समानीकरण अनुदान संघीय	३,५०	
१०.५.३.११	मर्मत सम्भार तथा वडको आवश्यकतामा आधारित अन्य कार्यक्रम	आन्तरिक आय	३,६१.३	

१०.६	वडा न. ६ का लागि		६८,५०	
१०.६.१	प्रशासनिक चालु	आन्तरिक आय	३,००	
१०.६.२	विविध भैपरी खर्च	आन्तरिक आय	२,००	
१०.६.३	सडक ग्राभेल		२८,७०	
१०.६.३.१	बनकट्टा काठेपुल देखि बेनौली सम्म बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	६,००	
१०.६.३.२	बनकट्टा काठेपुल देखि सुर्मी जंगल सम्म बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	४,७०	
१०.६.३.३	सुर्मी गाउ देखि पक्कि रोड सम्म बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	७,००	
१०.६.३.४	लम्बिफाटा सेमर टोलमा बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	१,५०	
१०.६.३.५	मसुरिया गाउमा बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	१,५०	
१०.६.३.६	खरुवाखेरा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको बाटोमा ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	४,००	
१०.६.३.७	बनकट्टा चौराहा देखि सुमन सिंहको घर सम्म बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	४,००	
१०.६.४	वडा कार्यालयमा सौचालय निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	
१०.६.५	वडा कार्यालयमा पालि, आगन, फर्स तथा च्यानल गेट निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.६.६	बेनौली गणेश कुटीमा टिन खरिद	समानीकरण अनुदान संघीय	५०	
१०.६.७	भुमि युवा क्लबको खेल मैदानमा स्टेज निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	१,५०	
१०.६.८	खरुखेरा सामुदायिक भवन देखि सरस्वती मा.बि. सम्मको बाटो निर्माणमा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा साझेदारी	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.६.९	काडेतार खरिद	समानीकरण अनुदान संघीय	४,००	
१०.६.१०	होमपाईप खरिद	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	
१०.६.११	खरेटीमा गौसाला निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	२,५०	
१०.६.१२	जानकी र सरस्वती मा.बि. मा शिक्षण सामाग्री	आन्तरिक आय	२,००	
१०.६.१३	अपरम्पार आ.बि. बेनौली मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
११.६.१५	बालविकास केन्द्रमा सामाग्री सहयोग	आन्तरिक आय	५०	
१०.६.१६	लक्षित वर्ग कार्यक्रम		११,६२	
१०.६.१६.१	जेष्ठ नागरीक कार्यक्रम	आन्तरिक आय	२,००	
१०.६.१६.२	महिला लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,००	
१०.६.१६.३	नारी दिवस कार्यक्रम	आन्तरिक आय	५०	
१०.६.१६.४	पुर्व कमलरी लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,००	
१०.६.१६.५	बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	५०	
१०.६.१६.६	कुमाल लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	२०	
१०.६.१६.७	दलित लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,००	
१०.६.१६.८	अपांग लक्षित कार्यक्रम	आन्तरिक आय	५०	
१०.६.१६.९	युवा लक्षित खेलकुद कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,५०	
१०.६.१६.१०	भलमन्सा संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	७२	
१०.६.१६.११	एकल/विदुर पुरुष संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	८०	
१०.६.१६.१२	अभिभावक शिक्षा	आन्तरिक आय	८०	
१०.६.१६.१३	स्तनपान कक्षमा सामाग्री खरिद	आन्तरिक आय	६०	
१०.६.१६.१४	विविध दिवसीय कार्यक्रम	आन्तरिक आय	५०	
१०.६.१७	विविध मर्मत तथा सम्भार	आन्तरिक आय	१,१८	
१०.७	वडा न. ७ का लागि		६८,५०	
१०.७.१	प्रशासनिक / कार्यालय संचालन	आन्तरिक आय	३,५०	
१०.७.२	विविध, भैपरी, इन्धन, आर्थिक सहयोग	आन्तरिक आय	८,००	
१०.७.३	लक्षित वर्ग कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१०,००	
१०.७.४	अधुरो रतनपुर सामुदायिक भवन	समानीकरण अनुदान संघीय	२,५०	

१०.७.५	अधुरो रामजानकी मन्दिर रामपुर	समानीकरण अनुदान संघीय	२,५०	
१०.७.६	अधुरो बुटकहुवा प्रा.वि. पर्खाल निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.७.७	अधुरो जनता आ.वि. पर्खाल निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	२,५०	
१०.७.८	अधुरो तिघरी सामुदायिक घर निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	१,५०	
१०.७.९	अधुरो छटकपुर सा.व. घर निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	२,५०	
१०.७.१०	ग्राभेल मर्मत ७ न. वडा भित्र	समानीकरण अनुदान संघीय	७,५०	
१०.७.११	डीपीआर (पुजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श)	समानीकरण अनुदान संघीय	७,००	
१०.७.१२	शिवपुर सामुदायिक भवनमा चर्पी निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.७.१३	बसन्ता गौरीशंकर चौ घर देखि वडा कार्यालय हुदै स्वास्थ्य चौकी सम्म माटो पटानी र ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	
१०.७.१४	भुइयाफाटा पुरानो स्कुल टोलमा सडक मर्मत र ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.७.१५	रतनपुर खानेपानी उपभोक्ता समितिलाई	समानीकरण अनुदान संघीय	५०	
१०.७.१६	वडा न. को लागि ७ कृषि बिधुतिकरण	समानीकरण अनुदान संघीय	११,००	
१०.७.१७	कटैनी नदीमा रहेको तिन ठाउँमा पुल मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	१,५०	
१०.७.१८	भुइयाफाटा अनुग्रह चर्च	आन्तरिक आय	१,००	
१०.८	वडा न. ८ का लागि		६८,५०	
१०.८.१	प्रशासनिक / कार्यालय संचालन	आन्तरिक आय	३,५०	
१०.८.२	लक्षित वर्ग कार्यक्रम		१६,००	
१०.८.२.१	जेष्ठ नागरिक, एकल, अपाङ्गता, दलित बालबालिका, शहिद परिवार र अन्य सम्मान	आन्तरिक आय	३,००	
१०.८.२.२	नारी दिवस	आन्तरिक आय	५०	
१०.८.२.३	दलित कार्यक्रम (बाख्रा पालन)	आन्तरिक आय	७५	
१०.८.२.४	अपाङ्गता कार्यक्रम	आन्तरिक आय	२५	
१०.८.२.५	महिला स्वयम सेविका दराज वितरण	आन्तरिक आय	१,००	
१०.८.२.६	कृषि कार्यक्रम (बिउबिजन तथा सामग्री वितरण)	आन्तरिक आय	३,००	
१०.८.२.७	वडा स्तरीय खेलकुद कार्यक्रम	आन्तरिक आय	२४२.४	
१०.८.२.८	बालबालिका शैक्षिक सामग्री	आन्तरिक आय	१,५०	
१०.८.२.९	भलमन्सा संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	५७.६	
१०.८.२.१०	अवलोकन भ्रमण	आन्तरिक आय	३,००	
१०.८.३	पूर्वाधार विकास		४४,५०	
१०.८.३.१	पृथ्वीपुर जयरामको घर देखि दुधिया पार्क जाने बाटो मर्मत तथा ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	९,५०	
१०.८.३.२	कालिका मन्दिर मर्मत हटखोली	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.८.३.३	सुर्मी झारन भगहा लौसा	समानीकरण अनुदान संघीय	७,००	
१०.८.३.४	पुर्वटेडी, प्रतापुर र दक्षिण टेडी बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	९,५०	
१०.८.३.५	प्रतापुर गाउ खानेपानी नल्का	समानीकरण अनुदान संघीय	२,५०	
१०.८.३.६	दुधिया गाउमा होमपाईप जडान	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.८.३.७	खानेपानी कार्यक्रम	आन्तरिक आय	४,००	
१०.८.३.८	झो.पु. नजिक कुट्टीटोल जैविक तटबन्धन	समानीकरण अनुदान संघीय	३,००	
१०.८.३.९	लोहरपुर जैविक तटबन्धन	समानीकरण अनुदान संघीय	५,००	
१०.८.४	बिबिध	आन्तरिक आय	४,५०	
१०.९	वडा न. ९ का लागि		६८,५०	
१०.९.१	प्रशासनिक / कार्यालय संचालन	आन्तरिक आय	३,५०	
१०.९.२	लक्षित वर्ग कार्यक्रम		९९२.२	
१०.९.२.१	दलितहरुका लागि मेसिन खरिद	आन्तरिक आय	१,००	
१०.९.२.२	महिला संजाल नारी दिवस	आन्तरिक आय	५०	

१०.९.२.३	कुमालहरूलाई भाडा बनाउने तालिम	आन्तरिक आय	१,००	
१०.९.२.४	महिलाहरूलाई तिज कार्यक्रम	आन्तरिक आय	५०	
१०.९.२.५	गदरिया डम्मराटोल तिज कार्यक्रम साउनको झुला	आन्तरिक आय	२५	
१०.९.२.६	गदरिया खल्लाटोल तिज कार्यक्रम साउनको झुला	आन्तरिक आय	२५	
१०.९.२.७	योनिक अल्पसंख्यक मेसिन खरिद	आन्तरिक आय	२०	
१०.९.२.८	अपांग ख, ग, घ वर्ग कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,००	
१०.९.२.९	अनाथ बालबालिका झोला खरिद	आन्तरिक आय	५०	
१०.९.२.१०	भलमन्सा संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	७९.२	
१०.९.२.११	एकल/विदुर पुरुष संचार तथा खाजा	आन्तरिक आय	१,००	
१०.९.२.१२	महिला स्वयमसेविका कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१८	
१०.९.२.१३	खेलकुद (भलिबल) कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,००	
१०.९.२.१४	जेष्ठ नागरिक , एकल महिला , अपाङ्गहरूलाई , झुल वितरण कार्यक्रम	आन्तरिक आय	१,५०	
१०.९.२.१५	ब्याडमिन्टन (खेलकुद)	आन्तरिक आय	२५	
१०.९.३	जमानिपुर देखि घोलिया बाटो ग्राभेल र जमानिपुर दोस्रो घोलिया बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	६,००	
१०.९.४	जमानिपुरको दक्षिण घोत्करिया बाटो ग्राभेल बास नजिक	समानीकरण अनुदान संघीय	२,५०	
१०.९.५	गदरिया रानाटोल डुमारी घाट जैविक तटबन्धन निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	८,००	
१०.९.६	सी. एफ. सी. सी. कटेतार घेरवार	समानीकरण अनुदान संघीय	४,००	
१०.९.७	वडा कार्यालय पर्खाल निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	५,००	
१०.९.८	कोइलही चौतारा देखि कालुरामको घर सम्म बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.९.९	कोइलही देउवा टोल बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.९.१०	नर्सरीटोल बेलगंदरान शितलपुर बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.९.११	होमपाइप जमानिपुर १ एक जोडा ९० एम एम, कोइलाही १ एक जोडा ९० एम एम, नया बनाकनारी २ एक जोडा ९० एम एम, ३० एम एम ५ वटा, ६० एम एम १ जोडा	समानीकरण अनुदान संघीय	५,००	
१०.९.१२	जनता आ.वि. सामरचौरा अधुरो भवन निर्माण	समानीकरण अनुदान संघीय	९,००	
१०.९.१३	मर्मत सम्भार सामरचौरा बाटो	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.९.१४	गदरिया दैन्तुर रानाको घर देखि दिवानीको घर सम्म बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	२,००	
१०.९.१५	राधा स्वामी जाने बाटो ग्राभेल	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.९.१६	स्वास्थ्य चौकी मर्मत	समानीकरण अनुदान संघीय	१,००	
१०.९.१७	विविध	आन्तरिक आय	२,००	
१०.९.१८	भैपरी	आन्तरिक आय	२,००	
१०.९.१९	समन्वय, सहकार्य, डेलिगेसन	आन्तरिक आय	१,५७.८	
११	<b>आर्थिक विकासमा</b>		<b>१,००,००</b>	
११.१	<b>कृषि विकास कार्यक्रम</b>		<b>६०,००</b>	
११.१.१.	कृषिमा विधुतिकरण	राजस्व बांडफांड संघीय	४५,००	
११.१.२.	विभिन्न कृषि तालिम	राजस्व बांडफांड संघीय	५,००	
११.१.३.	बालि संरक्षण सहयोग कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	७,००	
११.१.४.	कृषि योजना निर्माण लागत साझेदारी	राजस्व बांडफांड संघीय	१,००	
११.१.५.	सस्थागत विकास (विविध )	राजस्व बांडफांड संघीय	२,००	
११.२	<b>पशुसेवा कार्यक्रम</b>		<b>३०,००</b>	

११.२.१	औषधी खरिद तथा वितरण	राजस्व बांडफांड संघीय	२०,००	
११.२.२	खोप कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	२,९७	
११.२.३	पशु स्वास्थ्य शिविर	राजस्व बांडफांड संघीय	२,००	
११.२.४	पशुपन्थी तालिम	राजस्व बांडफांड संघीय	१,००	
११.२.५	बडिजो क्यास्ट्रोतर खरिद	राजस्व बांडफांड संघीय	१,५०	
११.२.६	एक पालिका एक भेटेनरी डाक्टरको तलब	राजस्व बांडफांड संघीय	५३	
११.२.७	शाखा व्यवस्थापन, अनुगमन, सस्थागत विकास	राजस्व बांडफांड संघीय	२,००	
११.३	<b>प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम</b>		६,००	
११.३.१	कल्याणकारी कोषको सेवा सम्बन्धि अभिमुखीकरण	राजस्व बांडफांड संघीय	५०	
११.३.२	रोजगार क्षेत्र पहिचान, चुनौती सम्बन्धि कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	५०	
११.३.३	स्थानीय निर्देशक समितिको बैठक	राजस्व बांडफांड संघीय	३०	
११.३.४	उपभोक्ता समितिलाई तालिम	राजस्व बांडफांड संघीय	१,००	
११.३.५	रोजगार कार्यक्रम को अभिमुखीकरण	राजस्व बांडफांड संघीय	२,००	
११.३.६	निर्माण सामग्री तथा उपकरण खरिद	राजस्व बांडफांड संघीय	१७०	
११.४	<b>उधम विकास कार्यक्रम</b>	राजस्व बांडफांड संघीय	४,००	
१२	<b>सामाजिक बिकासमा</b>		४,००,००	
१२.१	<b>शिक्षा (शैक्षिक बिकासमा)</b>		२,२०,००	
१२.१.१	कक्षा ८ को परिक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन	राजस्व बांडफांड संघीय	६,५०	
१२.१.२	कक्षा ८ मा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउनेलाई छात्रवृत्ति	राजस्व बांडफांड संघीय	३०	
१२.१.३	विध्यालयहरूलाई IEMS कार्यशाला	राजस्व बांडफांड संघीय	२,००	
१२.१.४	कक्षा १-३ स्थानीय पाठ्यक्रमको कार्य पुस्तक निर्माण, अन्य कक्षा सन्दर्भ सामग्री, छपाई	राजस्व बांडफांड संघीय	१५,००	
१२.१.५	मा.वि. विध्यालय अतिरिक्त क्रियाकलाप	राजस्व बांडफांड संघीय	१,५०	
१२.१.६	असहाय, दुहुरा, लक्षित, तथा अन्य बाललिकालाई शैक्षिक सामाग्री सहयोग	राजस्व बांडफांड संघीय	३,००	
१२.१.७	शैक्षिक व्यवस्थापन (अभिमुखीकरण, भर्ना अभियन शैक्षिक क्यालेन्डर, शिक्षा समिति बैठक, शाखा संचालन, प्र.अ. बैठक, अन्तरक्रिया, क्षमता विकास)	राजस्व बांडफांड संघीय	९,५०	
१२.१.८	अभिभावक शिक्षा	राजस्व बांडफांड संघीय	८,३०	
१२.१.९	बिषय विषय, सरोकारवालाबाट सघन अनुगमन	राजस्व बांडफांड संघीय	६,५०	
१३.१.१०	विध्यालय कर्मचारी, बलाबिकस शिक्षक र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका सहजकर्ता पारिश्रमिक	राजस्व बांडफांड संघीय	१,११,०२	
१२.१.११	विगतमा दिदै आएको मा.वि. तहका निजि शिक्षकलाई शिक्षण सहयोग अनुदान	राजस्व बांडफांड संघीय	८,६४	
१२.१.१२	स्थानीय भाषा शिक्षकलाई पारिश्रमिक	राजस्व बांडफांड संघीय	३४,०९	
१२.१.१३	शिक्षकलाई पाठ्यक्रम मुल्याकन सम्बन्धि कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	१,००	
१२.१.१४	विध्यालय पधाधिकारी तथा शिक्षकको शैक्षिक भ्रमण	राजस्व बांडफांड संघीय	४,७५	
१२.१.१५	स्थानीय भाषा निर्मित कार्य पुस्तक प्रबोधिकरण	राजस्व बांडफांड संघीय	१,१५	
१२.१.१६	विध्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना अध्यावधिक	राजस्व बांडफांड संघीय	१,७५	
१२.१.१७	एकीकृत प्रारम्भिक बाल विकास कार्यक्रम	राजस्व बांडफांड संघीय	५,००	
१२.२	<b>स्वास्थ्यमा</b>		१,०८,००	
१२.२.१	ल्याब सेवाका लागि उपकरण, केमिकल र सामाग्री	राजस्व बांडफांड संघीय	६,००	
१२.२.२	नसर्ने कडा रोग पहिचान जाच शिविर संचालन	राजस्व बांडफांड संघीय	२,७५	
१२.२.३	दिर्घरोग (ब्लडप्रेसर, सुगर, COPD मानसिक रोग) का लागि अत्यावस्यक औसाधि तथा सामाग्री	राजस्व बांडफांड संघीय	१०,००	
१२.२.४	९८ प्रकारका औषधी खरिद	राजस्व बांडफांड संघीय	२०,००	
१२.२.५	विभिन्न माहामारी जन्य रोगको रोकथाम, नियन्त्रण,	राजस्व बांडफांड संघीय	१,५०	

	निगरानी, प्रतिकार्य र जनचेतना			
१२.२.६	सिकलसेल बिमारीलाई यातायात खर्च	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	९,००	
१२.२.७	एआरटि नियमित औषधी खाइरहेका रहेका HIV/AIDS का बिमारीलाई यातायात	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	७०	
१२.२.८	अत्यावस्यक उपकरण तथा सामाग्री खरिद	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	५,००	
१२.२.९	उदाशिपुर पिएचसी २४ घण्टा सेवा संचालन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	३,००	
१२.२.१०	दिवसीय कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१२.२.११	आखा उपचार केन्द्र व्यवस्थापन, चस्मा, उपकरण, औषधी, शिविर संचालन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	५,००	
१२.२.१२	कोल्डचेन व्यवस्थापन, इन्धन सहित	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	२,२५	
१२.२.१३	स्वास्थ्य सस्थाहरुको कार्यालय संचालन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	४,५०	
१२.२.१४	आमा सुरक्षा कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	२,००	
१२.२.१५	औषधी, उपकरण तथा सामाग्री ढुवानी	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,५०	
१२.२.१६	स्वास्थ्यकर्मीका लागि तालिम, अनुशिक्षण, दै.भ्र.भ	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,५०	
१२.२.१७	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका प्रोत्साहन कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	२,५०	
१२.२.१८	आमा समुहको बैठक संचालन व्यवस्थापन सहयोग	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,८७.५	
१२.२.१९	Tel e Heal th (Tel e Medi ci ne) कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	३,५०	
१२.२.२०	महिला स्वास्थ्य स्वय सेविकाको मासिक प्रोत्साहन यातायात	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	११,२५	
१२.२.२१	उमेर हदका कारण अवकाश हुने महिला स्वास्थ्य स्वय सेविकालाई सम्मान	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	४,००	
१२.२.२२	Supply Chain Strengthening	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	९७.५	
१२.३	महिला बालबालिका तथा सामाज कल्याण		२५,००	
१२.३.१	सहकारीको क्षमता विकास तालिम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१२.३.२	संरक्षण बिहिन बालबालिकालाई शैक्षिक सामाग्री सहयोग तथा सहायता कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	२,००	
१२.३.३	बिधयालय बिमुख किशोरीका लागि सिपमुलक तालिम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१२.३.४	महिलाका लागी सीप तथा व्यवसाय बिकास कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	६,००	
१२.३.५	विभिन्न सचेतनामुलक सडक नाटक, अभियान, अभिमुखीकरण कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१२.३.६	विपदमा जेष्ठनागरिक सहायोग अभिमुखीकरण	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	५०	
१२.३.७	अपाङ्गता सहायक सामाग्री खरिद		२,००	
१२.३.८	प्रारम्भिक उमेरका बालबालिकाको अपाङ्गता पहिचानका लागि स्वास्थ्य परिक्षण	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	५०	
१२.३.९	बाल भेला संचालन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	७५	
१२.३.१०	बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा अभिमुखीकरण	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,१५	
१२.३.११	बिधयालय स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	५०	
१२.३.१२	ग र घ वर्गका अपाङ्गता भएका लक्षित कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१२.३.१३	लैंगिक उत्तरदायी बजेट विक्षेपण कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	५०	
१२.३.१४	दिवसीय र अभियान कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१२.३.१५	अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण तथा बैठक	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	३,००	

	संचालन			
१२.३.१६	बाल अधिकार समितिको बैठक संचालन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	६०	
१२.३.१७	स्तनपान कक्ष निर्माण तथा व्यवस्थापन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,५०	
१२.३.१८	शाखा संचालन तथा व्यवस्थापन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१२.४	आयुर्बेद तथा बैकल्पिक चिकित्सा		१५,००	
१२.४.१	आत्यावस्यक औषधी खरिद	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	४,६०	
१२.४.२	वडा स्तरीय आयुर्बेद कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	४,१५	
१२.४.३	पुर्व पंचकर्म सेवा कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	८०	
१२.४.४	स्वास्थ्य भान्साको लागि आयुर्बेद जीवनशैली कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	८०	
१२.४.५	योग कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१२.४.६	नसर्ने रोग व्यवस्थापन कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	८०	
१२.४.७	भलमन्सा संग आयुर्बेद कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	८०	
१२.४.८	औशधालय मेडिकल सामाग्री खरिद	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१२	
१२.४.९	धनवंतरी दिवस	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	८	
१२.४.१०	औशधालय शाखा संचालन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	७०	
१२.४.११	जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीसंग आयुर्बेद कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	५०	
१२.४.१२	शाखाको खाजा नास्ता	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	६५	
१२.५	खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता		२५,००	
१२.५.१	गहिरो धारा (नल्का) जडान कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१४,००	
१२.५.२	हाउस पलम्बिग तालिम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	४,००	
१२.५.३	सरसफाई तथा स्वच्छता कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	२,००	
१२.५.४	वास प्लान तयारी अभिमुखीकरण	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	४,००	
१२.५.५	दिवशीय कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१२.६	सामाजिक बिकास समिति बिबिध	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	७,००	
१३	विपद व्यवस्थापन सामित		५२,००	
१३.१	विपद व्यवस्थापन कोष	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	४०,००	
१३.२	वृक्षारोपण कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	४,७०	
१३.३	गेज रिडर प्रोत्साहन	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	३०	
१३.४	विपद व्यवस्थापन समिति क्षमता बिकास	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	२,००	
१३.५	सरोकारवाला अन्तरक्रिया तथा समन्वय	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	३,००	
१३.६	डीपीआरपी अद्यावधिक	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१३.७	विपद व्यवस्थापन सचेतना कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१४	पूर्वाधार बिकास सामिति (उपकरण,औजार)	समानीकरण संघिय / समानीकरण प्रदेश	१,५०,००	
१५	सुशासन तथा सस्थागत समिति	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	७,००	
१६	न्यायिक सामिति	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	७,००	
१७	बिधेयक समिति	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	
१८	दलित लक्षित कार्यक्रम	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	५,००	
१९	लोहरपुर भजहर कप	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	१,००	

२०	भैपरी खर्च	राजस्व बाण्डफाण्ड संघीय	३६,४६	
२१	प्रशासनिक(चालु) खर्च	राजस्व बाण्डफाण्ड/समानीकरण अनुदान संघीय / राजस्व बाण्डफाण्ड प्रदेश	९,३७,२१	
	जम्मा		३१,१९,१७	
	गाउँपालिकाको कुल विनियोजन		७१,०५,२५	

कैलारी गाउँपालिकामा क्रियाशिल गै.स.स.को आ.व.२०८१/०८२ बजेट तथा कार्यक्रम

१. मुक्त कर्मैया महिला विकास मञ्च

- जोखिममा परेका मुक्त कर्मैया परिवारको सीप विकास कार्यक्रम रु ९,०८१-
  - कृषि उद्यमीहरुको बजार विस्तार वातावरण अनुकुलन कार्यक्रम रु. ५२१-
  - मुक्त कर्मैया बालबालिका गुण स्तरीय शिक्षामा पहुँच कार्यक्रम रु. १,५६१-
  - समुदाय शसक्तिकरण तथा विकासका लागि स्थानीय पहल परियोजना रु. ३५,५७१-
- जम्मा रु. ४६,७३१-

२. परिवर्तनका लागि कार्यरत युवा समुह (याक नेपाल)

- सुदूरपश्चिम प्रदेशमा खाद्य अधिकार सवलिकरण परियोजना रु. ४,५५१-

३. थारु महिला उत्थान केन्द्र

- लैंगिक न्याय प्रति जवाफदेहिता कार्यक्रम रु. १,४११-

४. सुदूरपश्चिम समाज

- ईपिक परियोजना रु. १,२५१-

५. सेतो गुराँस राष्ट्रिय बाल विकास सेवा

- एकिकृत प्रारम्भिक बाल विकास कार्यक्रम रु. ३,०४१-

६. सामाजिक सेवा अध्ययन केन्द्र

- दिगो जिविकनेपार्जन र महिला शसक्तिकरण परियोजना रु. ३१,५०१-
  - किसान समुदायमा दिगोपना र समानताका लागि बाल तथा युवा उन्मुख एग्रोईकोलोजि को पहल परियोजना रु. ९,३४१-
- जम्मा रु. ४०,८४१-

७. राष्ट्रिय वातावरण तथा समविकास समाज नेपाल (निड्स नेपाल)

- वातावरण उत्थानशिल खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता कार्यक्रम रु. ८६,२५१-

८. सडक दुर्घटना तथा दैवी प्रकोप उद्धार संजाल नेपाल

- प्राथमिक उपचार तालिम रु. २,४२१-

९. नवजिवन सेवा संघ

- सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षा परियोजना रु. १,०८,३११-

१०. सहयोगी हातहरुको समुह(साहस) नेपाल

- स्थानीय प्रयासमा खाद्य सुरक्षा रुपान्तरण परियोजना रु. ७२,३६१-
  - वृक्षा रोपण परियोजना रु. १४,००१-
- जम्मा रु. ८६,३६१-

११. सिर्जनशिल समाजको श्रृजना

- आर्थिक विकासका माध्यमबाट जोखिम व्यवस्थापन परियोजना रु. १७,६४१-

१२. शान्ति पुनर्स्थापना गृह

- सिमा निगरानी परियोजना रु. ५,४३१-

१३. जुरी नेपाल	
• हाम्रो सहकार्य परियोजना	रु. १२,६३१-
१४. दलित महिला अधिकार मञ्च	
• पहुँच परियोजना	रु. १९,५८१-
• रेसिस्ट परियोजना	रु. ५०,५९१-
जम्मा	रु. ७०,१७१-
१५. मानव अधिकारका लागि महिला एकल महिला समुह	
• सामाजिक सदभावका लागि नागरीक सहभागिता परियोजना	रु. ६,१०१-
• शान्ती परियोजना	रु. ५,००१-
• उद्यमशिलता विकास तथा विउँपूजी सहयोग कार्यक्रम	रु. ५,००१-
जम्मा	रु. १६,१०१-
१६. बाल कल्याण संघ, टिकापुर	
• बाल स्पेन्सरसीप तथा बाल संरक्षण परियोजना	रु. ५,७५१-
१७. टिपिओ नेपाल	
• CB-PSS परियोजना	रु. २,७५१-
१८. फियान नेपाल	
• खाद्य अधिकार सवलिकरण परियोजना	रु. ४,००१-
१९. महिला पुर्नस्थपना केन्द्र ( ओरेक )	
• पर्यावरणीय न्यायमा महिलाको नेतृत्व	रु. २,००१-
२०. दिगो विकास समाज, भजनी	
• पोषण तथा उत्थानशिल जिविकोर्पाजन परियोजना	रु. ३०,००१-
२१. एन.एन.एस.डब्लु.ए., कञ्चनपुर	
• कुष्ठरोग रोकथाम परियोजना	रु. २,००१-
२२. बहुउदेशीय विकास समाज	
• बाढी पहिरोको उच्च जोखीमको प्रतिकार्य तथा पूर्व तयारी परियोजना	रु. ७,५०१-
२३. सामुदायिक विकास केन्द्र डोटी	
• किशोरी सशक्तिकरण परियोजना	रु. ६०,१५१-
जम्मा	रु. ६,१५,८७१-

**कैलाली गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ बजेट (हजारमा) :**

• गाउँपालिकाको बजेट रकम	रु. ७१,०५,२५/-
• गैर सरकारी सस्थाको बजेट रकम	रु. ६,१५,८७/-
• कुल बजेट रकम	रु. ७७,२१,१२/-

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को अनुमानित प्रशासनिक खर्च विवरण (हजारमा) :

क्र.स.	खर्च आधार शिर्षक मूल शिर्षक तथा उप शिर्षक	श्रोत	बजेट	कैफियत
१	पारिश्रमीक कर्मचारी	संघीय समानीकरण अनुदान	२,५०,००	
२	पारिश्रमिक पदाधिकारी	संघीय समानीकरण अनुदान	१२,६८.९	
३	पारिश्रमिक पदाधिकारी	राजश्व बाडफाइ प्रदेस	४५,०७	
४	पारिश्रमिक पदाधिकारी	संघीय राजश्व बाडफाइ	३२,२४.१	
५	पोशाक	संघीय समानीकरण अनुदान	४,००	
६	महंगी भत्ता	संघीय समानीकरण अनुदान	८,००	
७	पानी तथा बिजुली	संघीय राजश्व बाडफाइ	२५,००	
८	संचार महसुल	संघीय राजश्व बाडफाइ	२५,००	
९	इन्धन कार्यालय प्रयोजन	संघीय राजश्व बाडफाइ	८०,००	
१०	सवारी साधन मर्मत	संघीय राजश्व बाडफाइ	२६,५०	
११	बिमा तथा नविकरण	संघीय समानीकरण अनुदान	१०,००	
१२	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	संघीय समानीकरण अनुदान	१५,००	
१३	अन्य सम्पत्तिहरुको संचालन तथा मर्मत सम्भार	संघीय समानीकरण अनुदान	५,००	
१४	मसलन्द तथा कार्यालय समाग्री	संघीय समानीकरण अनुदान	५५,००	
१५	पत्रपत्रिका ,छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	संघीय समानीकरण अनुदान	१५,००	
१६	अन्य कार्यालय संचालन खर्च	संघीय समानीकरण अनुदान	५,००	
१७	करार सेवा शुल्क	संघीय समानीकरण अनुदान	२,४०,००	
१८	अन्य चालु खर्च	संघीय समानीकरण अनुदान	५,००	
१९	भ्रमण खर्च	संघीय राजश्व बाडफाइ	२५,००	
२०	बिबिध खर्च	संघीय राजश्व बाडफाइ	२६,५०	
२१	सभा संचालन	संघीय राजश्व बाडफाइ	७,००	
२२	घर भाडा	संघीय राजश्व बाडफाइ	१,५०	
२३	मेशिनरी तथा औजार	संघीय समानीकरण अनुदान	१०,००	
२४	फर्निचर तथा फिक्चर	संघीय समानीकरण अनुदान	८,७१	
<b>जम्मा</b>			<b>९,३७,२१</b>	

## **नीतिगत निर्णयहरू :**

### **निर्णय नं. १**

कैलारी गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको बैठकबाट आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा कार्यपालिकामा भएका सम्पूर्ण निर्णयहरू, सम्पादन गरिएका कार्यक्रम तथा संसोधन र रकमान्तर गरी संचालन गरीएका कार्यक्रम तथा बजेटलाई कैलारी गाउँपालिकाको आ.व. २०८०/०८१ वर्षे (बजेट) अधिवेशनबाट अनुमोदन गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट गरियो ।

### **निर्णय नं. २**

कैलारी गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयबाट चालु आ.व.२०८०/०८१ को जेष्ठ मसान्त सम्म भएका सम्पूर्ण पूँजीगत तथा प्रशासनिक खर्चलाई एघारौँ गाउँसभाको अधिवेशनबाट अनुमोदन गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट गरियो ।

### **निर्णय नं.३**

कैलारी गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयबाट भएका सम्पूर्ण आयव्ययको अन्तिम लेखा परिक्षण महालेखा परिक्षकको कार्यालयबाट हुनुका साथै आन्तरीक लेखा परिक्षणको भएको प्रतिवेदन प्राप्त भएको हुदाँ सो प्रतिवेदनमा कैलारी गाउँपालिकाको आ.व. २०८०/०८१ वर्षे (बजेट) अधिवेशनमा आवश्यक छलफल गरी कार्यान्वयन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

### **निर्णय नं ४**

स्थानीय सरकार संचालन ऐनको प्रावधान भएअनुसार स्थानीय तहहरूले स्थानीयतहको कार्यसम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक ऐन, नियमावली, विनियमावली तथा कार्यविधिको निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने व्यवस्था भएअनुसार गाउँकार्यपालिकाको कार्य संचालनका लागि आवश्यक पर्ने अन्य ऐन, नियमावली, कार्यविधि, तथा विनियमावलीको निर्माण गर्ने गाउँ सभाको अधिकार गाउँकार्यपालिकालाई प्रत्योजन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

### **निर्णय नं.५**

कैलारी गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत, बडा स्तरमा कार्यरत तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सेवा करारमा कार्यरत सबै कर्मचारी सेवा करार अवधि कार्य सम्पादनका आधारमा थप गर्ने तथा सेवा सुविधामा पुर्नावलोकन गर्ने अधिकार गाउँकार्यपालिकामा प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

### **निर्णय नं. ६**

कैलारी गाउँपालिकाको आ.व. २०८०/०८१ वर्षे (बजेट) अधिवेशनमा पारित भएको नीति, बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनका साथै गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयको नियमित कामकाजलाई सहज बनाउनका लागि बजेट तथा कार्यक्रममा संसोधन तथा नीतिगत निर्णयहरू गर्नु पर्ने भएमा त्यस्ता कार्यका लागि गाउँसभाको अधिकार गाउँकार्यपालिकामा प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

### **निर्णय नं. ७**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा स्थानीय तहको वार्षिक योजनातथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४मा भएको प्रावधान अनुसार स्थानीय राजश्व परामर्श समितिले सिफारिस गरे अनुसार करका दायरा तथा दरहरूमा आवश्यक परिमार्जन सहित लागु गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

### **निर्णय नं. ८**

कैलारी गाउँपालिकाको आ.व. २०७९/०८० को यथार्थ आय व्यय विवरण र चालु आ.व.२०८०/०८१ को जेष्ठ मसान्त सम्मको यथार्थ आय व्यय विवरण र चालु आ.व. २०८०/०८१ को संसोधित आय व्यय विवरण र आगामी आ.व.२०८१/०८२ को अनुमानीत आय व्यय विवरणलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

### **निर्णय नं. ९**

कैलारी गाउँपालिकाबाट आ.व. २०८०/०८१ मा निर्माण सम्पन्न, कार्यक्रम सम्पन्न भएका सम्पूर्ण भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य सामाजिक विकासका योजनाहरूको जाँचपास तथा फरफारकलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय पारित गरियो ।

**निर्णय नं.१०** प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अर्न्तगत आगामी आर्थिक वर्षमा कार्यान्वयन गरिने योजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दा बडा स्तरबाट छनौट भएको तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशक समितिबाट प्राथमिकरण भएका योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट पारित गरियो ।

## निर्णय नं. ११ :

स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन,२०७४(परिमार्जित) अनुसार स्थानीय तहको योजना तर्जुमाका ७ वटै चरणहरू पुरा गरी आएका तथा गाउँपालिकाबाट सम्पादन गर्न नसकिने प्रकृतीका (बढी लागत) भएका योजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकार र नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकाय तथा प्रदेश सरकार तथा प्रदेश सरकारका सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रूपमा पारित गरियो ।

## संघीय सरकारमातागण्डिका योजनाहरू :

- कैलारी ४ र ६ जोडने घुराहा नदीको पुल मर्मत
- कैलारी गाउँपालिकाको प्रशासकिय भवन निर्माणका लागि बजेटको व्यवस्था
- गुर्गी सिचाई बाधको पुर्ननिर्माण र नहर निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था
- टेढी सिचाई योजनाको स्तरोउन्नीका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था
- नदी नियन्त्रण गुरु योजनाको निर्माण गरी मोहना, गुर्गी कटैनी, घुरही तथा घुरहा नदीमा भौतिक टबन्धन
- जल उपयोग गुरु योजनाको निर्माण गरी सिचाईका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था
- कृषि उपजको भण्डारणका लागि चिस्यान केन्द्र (Cold store) को स्थापना
- कैलारी गाउँपालिकामा बहुमुखी क्याम्पस स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन तथा पूर्वाधार निर्माण
- सिचाईका लागि आर्टिजन/डिप बोरिङको निर्माण
- ओम नगरका मुक्तकमैयाहरूको उचित पुर्नस्थापना
- विपन्न, दिर्घरोगी तथा सिकलसेलका बिरामीहरूका लागि औषधी उपचारको व्यवस्था/उपचार केन्द्र स्थापना
- चन्दनचौकी-हुलाकी सडक मार्गमा मोहना नदीमा पक्कीपुल निर्माण
- कटैनी नदी वडा नं. ८, २, १ र ७ नदीमा मोटरवेल पुल निर्माण
- कैलारी ९ घुरही सेमराना गाउँमा नदीमा मोटरवेल पुल निर्माण
- वनदेवी पर्यटकीय क्षेत्र जाने सडक मभरा गुर्गी नदीमा पक्की कल्भर्ट निर्माण
- कैलारी गाउँपालिकामा सुद्वपानीका लागि ओभरहेड खानीपानी टंकी निर्माण/संचालन
- ल्याण्डफिल साईड विस्तृत अध्ययन तथा निर्माण
- विस्थापित खोनपुर चन्दन चौकी नाकामा छोटी भन्सारको पुनःस्थापना स्थापना
- सडकपुर लोहपुर तथा सुर्मीनाला बडैपुर र पच्चीसघर- गदरिया- राजीपुर सडक कालोपत्रे
- विपन्न सिमान्तकृत तथा अल्पसंख्यकको उत्थान, शसक्तिकरण तथा आयआर्जनका कार्यक्रम
- गौवरैला- छोटीपलिया- मोहनपुर- रतनपुर- पुरानो भुईयाफाटा- रामपुर सडक कालोपत्रे
- मोहनी बजार-दुधिया- बनकनरी-कोईलही- धर्मापुर-के गाउँ - मनाउ सडक कालोपत्रे
- दुधिया- लोहरपुर- खैरीटोल कुटी टोल हुदै मोहनी बजार सम्म सडक स्तरोउन्नती
- के गाउँ २० मिटर- बसौटी- बिचैपुर स्कूल सम्म सडक कालोपत्रे
- कैलारी ९ गदरिया स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण
- कैलारी १ मनाउ सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईको भवन निर्माण
- कैलारी १ वनदेवी तथा कैलारी ३ कालीमाई क्षेत्रमा धार्मिक पर्यटनको विकास
- सुनौलो हजार दिन (पोषण कार्यक्रम), गर्भवती महिला पोषण कार्यक्रम
- पाठेघर सम्बन्धि समस्या सामाधान तथा उपचारका लागि परामर्श, औषधी उपचारका बजेट तथा कार्यक्रम
- हिसाँ पिडित महिलाहरूका लागि क्षमता विकास, रोजगार अभिवृद्धि तथा आत्मसम्मान अभिवृद्धि कार्यक्रम
- युवाको नेतृत्व तथा व्यक्तित्व विकासका लागि खेलमैदान तथा खेलकुदका कार्यक्रम संचालन
- विपी उद्यान निर्माणका लागि आवश्यक तथा कार्यक्रम
- कैलारी १ वनदेवी देखी कैलारी ५ नयाँ मनिकापुर सम्म सडक स्तरोउन्नती
- हसुलिया बजार, पवेरा, मोहनी तथा गदरिया बजारमा ढल निकास
- भुईयाफाटा रामपुरमा सडक स्तरोउन्नती तथा ढल निकास
- कैलारी ४ भित्तिया देखी कैलारी ५ कटैनी नदी सम्म हुलकी सडक दायाँ बायाँ ढल निकास

## प्रादेशीक सरकारमातागणिका योजनाहरू :

- कैलारी ४ राज समझ मार्ग सडक कालोपत्रे (भित्तरिया चौक देखी न्यू सुन्दर शक्ति युवा खेल मैदान सम्म)
- सुर्मीनाला तटबन्ध निर्माण
- कैलारी ५, कटैनी नदीमा भोलुङ्गे पुल निर्माण मनिकापुर (मनकामना आ.वि)
- कोईलही ताल तथा कमल पोखरी ताल क्षेत्रमा पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि पूर्वाधार विकास
- कैलारीका पर्यटकी क्षेत्रमा पर्यटन प्रवर्द्धन, पार्क निर्माण तथा पिकनिक स्पोट लागायत अन्य पूर्वाधारको विकास
- होमस्टे, स्थानीय भाषा, चालचलन, परम्परा, कला संस्कृतिको संरक्षण सम्बर्द्धनका कार्यक्रम
- पच्चीस घर- घुराहनदी -गहदुल मण्डी (२० मिटर सडक ) कालोपत्रे
- वडा नं. ४ वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाको पक्की पर्खाल/सौचालय निर्माण
- कैलारी गाउँपालिकाका वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था, विद्यालयमा पक्की घेरवार
- मझरा गुर्गी नालामा पक्की पुल निर्माण
- मझरा र रामपुरको सिमाना कटैनी नदीमा भौतिक तटबन्धन
- कैलारी पर्यटन गुरु योजनाको निर्माण तथा कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था
- हसुलिया र पवेरामा ढल निकास योजनाका लागि बजेटको व्यवस्था
- वन तथा वन्यजन्तुको संरक्षणका लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमको तर्जुमा
- उज्यालो कैलारी कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेटको तर्जुमा
- कैलारीको सम्भावनाका रूपमा रहेका कृषि तथा पशुपालनलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि पकेट क्षेत्रको पहिचान सहित आवश्यक बजेटको व्यवस्था/ बजारीकरण
- सामाजिक समावेशीकरण, विभेद न्यूनीकरण, सशक्तिकरणका कार्यक्रम
- महिला बालबालिका, जेष्ठ नागरीक, अपांगता भएका व्यक्ति, अल्पसंख्यक तथा सिमान्तकृत समुदायको उत्थान, आयआर्जन, स्वरोजगार तथा क्षमता विकास कार्यक्रम
- युवा तथा रोजगार लक्षित कार्यक्रम
- स्थानीय कला, साहित्य, परम्परा तथा चालचलन संरक्षण सम्बर्द्धनका कार्यक्रम
- झल्लारी सिचाई योजना निर्माण वडा नं. ४
- कैलारी ७ रामपुर र भुईयाफाटामा ढल निकास
- कैलारी ४, हनुमान मन्दिर- सुन्दरपुर- त्रिवेणी चोक सम्म सडक स्तरोउन्नती (कल्भर्ट समेत)
- कैलारी गाउँपालिकाका विभिन्न वडामा रहेका अधुरा चर्च निर्माण
- वडा नं. ९ बनकन्डी गाउँ झरनमा ठूलो कल्भर्ट निर्माण
- कैलारी गाउँपालिकाका बजार उन्मुख तथा घना वस्ति भएका क्षेत्रहरूमा ढल निकास
- कैलारी गाउँपालिकाका शहरन्मुख क्षेत्रहरूमा सडक बती जडान
- कैलारी ४, विन्ती राम चौधरीको पसल देखी कालिमाई मन्दिर सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ५, एन.सेल टावर देखी दहितपुर हुदै शिव आ.वि. शिव टोल सम्म टोल सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ५, पवेरा मण्डी देखी वा.न. ७ पुरानो भुईयाफाटा सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ५, गोवरैला र कैलारी ३ खोनपुर जोडने सुर्मीनालामा मोटेरवल कल्भर्ट निर्माण
- कैलारी ८, दक्षिण टेडी र प्रतापपुर जोडने कटैनी नदीमा भो.पु.निर्माण
- कैलारी ८, लौसा र गौरीगंगा ११ जोडने कटैनी नदीमा भो.पु. निर्माण
- कैलारी ८, पूर्व टेडी र प्रतापपुर विचको कुलोमा कल्भर्ट निर्माण
- कैलारी ४, राम समझ चौधरी डगर (सडक) कालोपत्रे
- कैलारी ७, विपतपुर, मिलनपुर आगलागी पिडित मुक्त कमैया नमुना वस्ती निर्माण
- कैलारी ५, हुलाकी सडक (शुक्र राजको घर) देखी १५ सैयाको अस्पताल सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ५, गोवरैला राम प्रसाद चौधरीको घरदेखी जन कल्याण मा.वि. सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ५ भागीराम चौधरीको घर नजिक मुल कुलोमा कल्भर्ट निर्माण

- कैलारी १ डम्पारा भो.पु. देखी बन्दरगौडी हुदै लालवालु ताल सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ३ मा उत्तर भडरी खेल मैदान निर्माण तथा मिनि कर्वड हल तथा इन्डोर व्याडमिन्टन हल निर्माण
- कैलारी ३ टि.सि.एन, देखी हुलाकी सडक सम्म ढल निर्माण
- कैलारी २, कैलाली जन कल्याण आ.वि. नजिक कर्भट निर्माण
- कैलारी १, हसुलिया बजारमा दिपेन्द्र मा.वि. जाने बाटोमा कर्भट निर्माण
- कैलारी ४, मोहन्याल टोल मन्दिर देखी गरिमा स्कूल सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ९, जमनीपुर प्रकाशको घर जाने बाटोमा कर्भट निर्माण
- कैलारी ९ जमनीपुर गाउँदेखी जगल जाने बाटोमा कर्भट निर्माण
- कैलारी ४, प्रगती राजावार मरवा भवन निर्माण
- कैलारी ६, सुर्मी देखी बनकट्टा जोडने भरन नालामा मोटेरवल पुल निर्माण
- कैलारी ६, बेनौली लम्बीफाटा जोडने भरन नालामा मोटेरवल पुल निर्माण
- कैलारी ६, सुर्मी देखी बनकट्टा जाने सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ६, बनकट्टा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र देखी गदरिया गाउँ सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ७, रेन्ज पोष्ट देखी छटकपुर नर्सरी सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ७, मिलनपुर हुलाकी सडक देखी विपतपुर सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ७, रतनपुर स्कूल देखी शिवपुर गोपालको घर सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ७, रामपुर चौक देखी मल्लको घर हुदै हुलाकी सडक सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी २, मभरा गाउँको जगल जाने बाटोमा कर्भट निर्माण
- कैलारी २, मनिराज खनालको रामऔतारको घर सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी २, सुन्दर चौधरीको घर देखी १ वनदेवी मन्दिर जोडने बाटो सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी २, कैलारी गाउँका विभिन्न स्थानमा ५ वटा कर्भट निर्माण
- कैलारी २, कैलारी गाउँको चर्च देखी सुर्मीगाउँ सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ५, सडकपुर गाउँमा कर्भट निर्माण
- कैलारी ६, बेनौली गाउँको पुरानो स्कूल देखी कैलारी ८ लोहपुर खा.पा.टंकी सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ६, सुर्मी गाउँ देखी अपरम्पार आ.वि. बेनौली सम्म सडक स्तरोउन्नती
- कैलारी ४, गरिमा आ.वि. के गाउँ पर्खाल निर्माण

### **निर्णय नं.१२**

कैलारी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलबी प्रतिवेदनपास गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रुपमा पारित गरियो ।

### **निर्णय नं.१३ :**

कैलारी गाउँपालिकाको आ.व. २०८०/०८१ वर्षे (बजेट) अधिवेशनमा गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम अनुमोदन गर्ने निर्णय गर्नुका साथै गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको बजेट तथा कार्यक्रम अनुमोदन गरी बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निर्णय रुपमा पारित गरियो ।

### **निर्णय नं. १४ :**

कैलारी गाउँपालिकाका २०८०/०८१ वर्षे (बजेट) गाउँसभा अधिवेशनबाट स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रकृयालाई सहज व्यवस्थित तथा पारदर्शिका साथ सामावेशी रुपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि गाउँसभामा पेश भएका तपशिल बमोजिमका ऐन, नियम, निर्देशिका तथा कार्यविधिहरुलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट गरियो ।

## तपशिल :

- कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८०

**निर्णय नं. ७ :** कैलारी गाउँपालिकाको नवलपुर गाउँ राज्यको पुनर्सरचना हुदाँ वडा नं. ४ मा पर्न गएकोमा उक्त गाउँ भौगोलिकताका आधारमा कैलारी गाउँपालिका वडा नं. ४ भन्दा बाहिर वडा नं. ३ र १ को बिचमा अवस्थित रहेको हुदाँ उक्त नवलपुर गाउँलाई वडा नं. १ मा समायोजन गर्न सँघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट समेत स्थलगत अध्ययन भई सकेको हुदाँ वडा ४ को नवलपुरलाई वडा नं. १ मा समायोजन गर्नका लागि नेपाल सरकार तथा नेपाल सरकारका सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गर्ने निर्णय सर्वसम्मतीबाट गरियो ।

**निर्णय नं. ८ :** नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ र कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८१ ले स्थानीय तहलाई विभिन्न प्रकारको आय संकलन गर्ने अधिकार दिए अनुरूप कैलारी गाउँपालिका भित्र संकलन गरिने (आन्तरीक आय, कर, दस्तुर, सेवाशुल्क, रोयल्टी, बहाल विटौरी कर, सिफारिस) का लागि कैलारी गाउँपालिकाको स्थानीय राजश्व परामर्श समिति तथा गाउँकार्यपालिकाबाट सिफारिस भई आए बमोजिम तपशिल बमोजिमका दर रेट आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ लागु गर्ने निर्णय सर्वसम्मत रूपमा पारित गरिया

### अनुसूची -१

## भूमिकर/मालपोत (संकेत नं. ११३१४)

**इकाई :** प्रति कठ्ठा वा प्रति वर्ग मिटर (बार्षिक दर)

क्र.सं.	जग्गाको विवरण	आ.ब. २०८१/८२
		प्रति वर्गमिटर रु.
१	“क”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि	0.20
२	“ख”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि	0.13
३	“ग”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि	0.12
४	“घ”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि	0.09
५	अन्य सडकमा परेमा	0.08
६	बाटो नभएको जमिनका लागि	0.07
७	बजार क्षेत्र जुनसकै बाटोमा भएको जमिनका लागि	0.44

### जरिवाना :

- क. १ वर्षको ५%
- ख. २ वर्षको ७%
- ग. ३ वर्षको १०%
- घ. ४ वर्षको १२%
- ङ. ५ वा सो भन्दा माथि १५%

### पुनश्च :

- गत विगत वर्षको मालपोत तिर्नु पर्ने बाँकी बक्यौता रकम गत विगतको साविकको दर रेट अनुसार नै कायम गरी मालपोत असुली गर्ने र साविकको गा.वि.स.को भएमा गाउँपालिका लागु भएको शुरुको आर्थिक वर्षको साविकको दर रेट अनुसार मालपोत रकम असुलि गर्नु पर्नेछ ।
- सडक गुरु योजनाले सडकलाई चार वर्गमा विभाजन गरी मालपोत भूमिकर शुल्क निर्धारण गरेकोमा “ख” वर्गका सडकहरुको समेत कालोपत्रे गरिएको हुदाँ कालो पत्रे गरिएको क्षेत्र सम्मको सडकको दायाबायाँ पर्ने सडकका हकमा “क” वर्गका सडकमा पर्ने जमिनका लागि निर्धारण गरिएको दर रेट अनुसारको मालपोत भूमिकर लिने ।
- कैलारी गाउँपालिकाका विभिन्न नागरीकहरुको जग्गा नदिले पूर्ण रूपमा कटान गरेकोमा किसानसँग फिल्डमा जग्गा नभएको तर लालपुर्जामा जग्गा भएका किसानको हकमा तोकिएको दररेटको ५०% दरले मालपोत भूमिकर लिने र सोको जग्गाको सट्टा ऐलानी पर्ति जग्गाको भोगचलन गरेको हकमा निर्धारित दररेट अनुसार नै मालपोत भूमिकर लिने ।

अनुसूची -२

**बहाल विटौरी कर (संकेत नं. ११३२२)**

**बहाल विटौरी शुल्कको दर**

सि.नं.	बहाल विटौरी शुल्क	शुल्क प्रतिदिन
१	गा.पा.क्षेत्रको सार्वजनिक एवं ऐलानी जग्गामा संचालन भएका स-साना व्यवसायबाट दैनिक संकलन गरिने शुल्क	रु. १०/ प्रति वर्गफुट
२	गाउँपालिकाद्वारा निर्माण भएका घर, टहरा तथा हाट बजारबाट व्यवसाय संचालन भएको दिनमा संकलन गरिने शुल्क	रु. १००/-

**ऐलानी जग्गा :**

**बार्षिक दर**

क्र.सं.	ऐलानी जग्गाको विवरण	आ.ब. २०८१/८२
		प्रति वर्गमिटर रु.
१	“क”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि	0.20
२	“ख”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि	0.13
३	“ग”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि	0.12
४	“घ”वर्गको सडकसँग जोडिएको जमिनका लागि	0.09
५	अन्य सडकमा परेमा	0.08
६	बाटो नभएकोमा	0.07
७	बजार क्षेत्र जुनसकै बाटोमा भएको जमिनका लागि	0.44

**जरिबाना :**

- क. १ वर्षको ५%
- ख. २ वर्षको ७%
- ग. ३ वर्षको १०%
- घ. ४ वर्षको १२%
- ङ. ५ वा सो भन्दा माथि १५%

**पुनश्च :**

- गत विगत वर्षको बहाल विटौरी कर तिर्नु पर्ने बाँकी बक्यौता रकम गत विगतको साविकको दररेट अनुसार नै कायम गरी मालपोत असुली गर्ने र साविकको गा.वि.स.को भएमा गाउँपालिका लागु भएको शुरुको आर्थिक वर्षको साविकको दररेट अनुसार बहाल विटौरी कर असुलि गर्नु पर्नेछ ।
- सडक गुरु योजनाले सडकलाई चार वर्गमा विभाजन गरी ऐलानी जग्गाको बहाल विटौरी करको शुल्क निर्धारण गरेकोमा “ख” वर्गका सडकहरुको समेत कालोपत्रे गरिएको हुदाँ कालो पत्रे गरिएको क्षेत्र सम्मको सडकको दाया बायाँ पर्ने सडकका हकमा “क” वर्गका सडकमा पर्ने जमिनका लागि निर्धारण गरिएको दर रेट अनुसारको बहाल विटौरी कर लिने ।
- कैलारी गाउँपालिकाका विभिन्न नागरीकहरुको जग्गा नदिले पूर्ण रुपमा कटान गरेकोमा किसानसँग फिल्डमा जग्गा नभएको तर लालपुर्जामा जग्गा भएका किसानको हकमा तोकिएको दररेटको ५०% दरले ऐलानी जग्गाको बहाल विटौरी कर लिने ।

अनुसूची -३

**एकीकृत सम्पत्ती कर (संकेत नं. ११३१३)**

**सम्पत्ती कर (बार्षिक)**

**क. आवासीय प्रयोजनको नम्बरी वा ऐलानी जग्गामा बनेका घर कर**

१. भुईतले पक्की भवन रु. १००।-
२. एकतले पक्की भवन रु. १५०।-
३. दुईतले पक्की भवन रु. २००।-
४. तिनतले पक्की भवन रु. ३००।-
५. तिनतला भन्दा माथिका पक्की भवनका लागि रु ५००।-
६. ईट्टाको चिनाईमा टिन/ खप्तले छाएको घरका लागि रु.९०।-
७. कच्ची घरको रु. ७५।-

**ख. क्षेत्रमा व्यावसायिक प्रयोजनको लागि घर कर**

१. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका कच्ची घरको रु. १००।
२. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका ईट्टा/ ढुंगाले बनेको टिन/ टायलको छाना भएको घरको/ खोकाको रु. १५०।
३. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका एकतले सम्म पक्की घरको रु. २००।
४. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका दुईतले पक्की घरको रु. ४००।
५. व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग भएका दुईतला भन्दा बढी तला भएका पक्की घरको रु. ६००।

**पुनश्च :** घर टहरामा व्यवसाय संचालन गर्ने व्यवसायीले माथी उल्लेखित कर बाहेक जुनसुकै प्रकारको व्यवसाय गरेमा उक्त व्यवसायको गा.पा.लाई तिर्नुपर्ने व्यवसाय कर अलगबाट तिर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची -४

**घर वहाल कर (संकेत नं. ११३२१)**

१. घर वहाल कर : घर वहाल कर सम्भौता रकमको १० प्रतिशत लिईनेछ ।
२. जग्गा वहाल कर : जग्गा वहाल कर सम्भौता रकमको १० प्रतिशत लिईनेछ ।
३. मेशिनरी तथा अन्य सबै उपकरण बापत वहाल कर : नेपाल सरकारको प्रचलित कानून बमोजिम १० प्रतिशत लिईनेछ ।

अनुसूची -५

**व्यवसाय कर (संकेत नं. १४६११)**

**व्यवसाय कर दर्ता तथा नविकरण दस्तुर बार्षिक**

क्र.सं.	व्यवसायको विवरण	आ.ब. २०८१/८२
		दर्ता / नविकरण
१	होटल, लज एवं साधारण होटल मदिरा बिक्रि वितरण नगर्ने	१०००।- / ५००
२	होटल रेष्टुरेन्ट(म:म, मासु, माछा मदिरा समेत बिक्रि वितरण गर्ने)	२०००।- / १०००।-
३	मिठाई पसल	५००।- / २५०।-
४	सामान्य चिया नास्ता	३००।-
५	कपडा पसल थोक	१५००।-
६	कपडा पसल खुद्रा	७००।-
७	फेन्सी पसल	१५००।-
८	विविध श्रृंगार पसल थोक	१०००।-
९	विविध श्रृंगार पसल खुद्रा	७००।-
१०	विविध श्रृंगार पसल तालिम केन्द्र	१५००।-

११	उनी धागो पसल	७००।-
१२	जुत्ता चप्पल पसल	१०००।-
१३	मदिराको थोक विक्रेता	५०००/-
१४	निर्माण सामग्री	४०००।-
१५	खाद्यान्न, किराना डिलर	१५००।-
१६	खाद्यान्न, किराना खुद्रा	५००।-
१७	भाडा पसल	१०००।-
१८	गिफ्ट पसल	५००/-
१९	पुस्तक तथा पत्रिका पसल	१२००।-
२०	छापाखाना	२५००।-
२१	आर्ट	७००।-
२२	फोटो स्टुडियो तथा भिडियोग्राफी	१०००।-
२३	केबुल नेटवर्क/डिजिटल नेटवर्क प्रदायक	५०००।-
२४	टि.भी., घडी, पंखा रेडियो विक्री/मर्मत	७००।-
२५	च्याम्फा ट्रैक्टर, पानी मोटर मर्मत	१०००।-
२६	साइकल मर्मत	५००/-
२७	मोटरसाइकल, पार्टस/वर्कसप	१०००।-
२८	ट्रैक्टर वर्कसप	३०००/
२९	डाइभिङ्ग इन्स्ट्रुमन्ट	१०००।-
३०	टायर मर्मत चारपाँचे	७००।-
३१	ग्रिल उद्योग	२५००।-
३२	कवाडी सामानको थोक विक्रेता	१०००।-
३३	टेण्ट हाउस	२५००।-
३४	लाउण्डी पसल	७००।-
३५	मादल पसल/बाद्यय सामग्री पसल	७००।-
३६	गोवर ग्याँस कम्पनी दर्ता (सुचिकृत)	१०००।-
३७	पाउरोटी/नमकिन/चाउमिन उद्योग	१०००।-
३८	एल.पि.जि. ग्याँस विक्रेता पसल चुलो सहित	१०००।-
३९	सहकारी संस्था	२०००।-
४०	बाणिज्य तथा विकास बैंक	५०००
४१	लघुवित्त संस्था	३०००
४२	मौजुदा सूची दर्ता प्रमाण दस्तुर	१०००
४३	कलर ल्याब	१०००।-
४४	निजी अस्पताल	५०००।-
४५	औषधी पसल (मेडिकल)	१०००
४६	पशु औषधी पसल / वीज भण्डार (एग्रोभेट)	२०००।-
४७	रंगरोगन पसल	१५००।-
४८	इलेक्ट्रिक थोक तथा खुद्रा विक्रेता	२०००
४९	फर्निचर उद्योग	२५००।-
५०	फर्निचर पसल	१५००।-
५१	मिल (काठ चिरानी)	५०००।-
५२	मिल (कुटानी पिसानी)	२०००
५३	प्लान्ट मिल	५०००
५४	सुनचाँदी पसल	१५००।-
५५	आइसक्रिम उद्योग तथा पसल	७००।-
५६	डेरी उद्योग	१०००
५७	कपडा सिलाई	१०००।-

५८	हेयर कटिङ्ग सैलुन	७००।-
५९	ल फर्म	१०००।-
६०	घ वर्गको ठेक्का दर्ता/नविकरण	१५०००।-/५०००।-
६१	निर्माण व्यवसायी क,ख,ग,घ कार्यालय राखे वाफत	१०००।-
६२	पेट्रोल पम्प	१०,०००।-
६३	कुरियर, फ्याक्स, कम्प्युटर र टेलिफोन पसल/ई सेवा	१०००।-
६४	उद्योग स्थापना गर्न सिफारिस/स्वीकृती	२५००।-
६५	सपिङ्ग सेन्टर(विविध)	१०००।-
६६	तरकारी पसल	७००।-
६७	चशमा पसल	७००।-
६८	दाँत बनाउने पसल	७००।-
६९	मासु पसल	१०००।-
७०	नर्सरी र फलफुलका विरुवा विक्री वितरण	७००।-
७१	माटोको माडा बनाउने	५००।-
७२	टेक्निकल इन्स्टिच्यूट	१५००।-
७३	कन्सल्टेन्सी फर्म (इन्जीनियर र ओ.)	३०००।-
७४	रेमिटेन्स सेवा	२०००।-
७५	अडिटर फर्म(क, ख, ग, घ)	१०००।-
७६	चिकित्सक विशेषज्ञ, सहायक, कविराज	२०००।-
७७	ल्याव	१०००।-
७८	मोबाइल ग्यालरी	१०००।-
७९	इट्टा भट्टा उद्योग चिमनीको	५०,०००।-
८०	कटिङ्ग ढुंगा उद्योग/क्रेसर उद्योग संचालन	५०००।-
८१	ब्लक उद्योग	२०००।-
८२	ट्राभल्स एण्ड टुर्स प्रा.लि.	२०००।-
८३	बैदेशिक रोजगार कम्पनी	५०००।-
८४	मोबाइल टावर	२०००।-
८५	ईन्टरनेट सर्भिस प्रोभाइडर कम्पनी	५०००।-
८६	कम्प्युटर इन्स्टिच्यूट	१०००।-
८७	कम्प्युटर मोबाइल मर्मत केन्द्र	१०००।-
८८	सिरक डसना सिलाई उद्योग	१०००।-
८९	नृत्य कला केन्द्र	७००।-
९०	एफ.एम. रेडियो स्टेशन	१५००।-
९१	गाई, भैसी, बाखा, बंगुर फर्म/पालन व्यवसाय	१५००।-
९२	माछा पालन व्यवसाय	२०००।-
९३	गल्ला/खाद्यान्न थोक व्यापारी ( व्यापारी स्वयमले तिर्ने)	५,०००।-
९४	गल्ला/खाद्यान्न खुद्रा व्यापारी ( व्यापारी स्वयमले तिर्ने)	२,०००।-
९५	टेलिफोन टावर	५,०००।-
९६	पोल्ट्री फर्म	१५००।-
९७	रासायनिक मल विक्री डिपो	१०००।-
९८	कृषि समूह दर्ता तथा नविकरण	५००।-
९९	कोल्ड्रुक खुद्रा विक्रेता	५००।-
१००	कोल्ड्रुक थोक विक्रेता	१०००।-
१०१	प्लाष्टिक पसल खुद्रा	१०००।-
१०२	प्लाष्टिक पसल थोक	२०००।-
१०३	गारमेन्ट उद्योग	१०००।-
१०४	कृषि बिउबिजन उत्पादन	१०००।-
१०५	विविध व्यवसाय दस्तुर	५००।-

१०६	एग्रो फार्म	५०००।-
१०७	दुना टपरी उद्योग	१०००।-
१०८	एकिकृत कृषि पशु फार्म	५०००।-

**द्रष्टव्य :** माथि उल्लेखित पेशा/व्यवसाय बाहेकका क्षेत्रका लागि माथिको व्यवसाय सँग मिल्दोजिल्दो व्यवसाय बराबरको कर/दस्तुर लिईनेछ ।

### अनुसूची -६

## सरकारी सम्पत्तिको वहालबाट प्राप्त आय (संकेत नं. १४१५१)

यस शिर्षक अन्तर्गत परेका देहायको मेशिनरी उपकरणको दररेट तपसिल बमोजिम हुनेछ ।

क्र.सं.	विवरण	आ.ब. २०८१/८२
२	गाउँपालिकाको भ्याक्वो लोडर इन्धन बाहेक (प्रति घण्टा)	१५००।-
३	गाउँपालिकाको ट्रैक्टर भाडा डिजल बाहेक (प्रति दिन)	३०००।-

### अनुसूची -७

## विज्ञापन कर (संकेत नं. ३३३४३)

### विज्ञापन सेवा शुल्क बार्षिक दर

सि.नं.	विज्ञापन करको विवरण	करको दर
१	साइनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा ठूलो साईज	५०००/-
२	साइनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा सानो साईज	२०००/-
३	तुल व्यानर एक हप्ताको लागि	२००/-
४	तुल व्यानर एक हप्ताभन्दा बढी एक महिनासम्म	३००/-
५	पोल व्यानर एक हप्ताभन्दा बढी एक महिनासम्म प्रति व्यानर	५०/-

### अनुसूची -८

## मनोरञ्जन कर (संकेत नं. ३३३४२)

### मनोरञ्जन शुल्क बार्षिक दर

क)	मनोरञ्जन कर
१	प्रति टिकटको १० प्रतिशत बराबरको रकम
२	केवल नेटवर्कहरुको प्रति ग्राहक बार्षिक रु. १००/- केवल व्यवसायबाट

**द्रष्टव्य :-**अनुसूची-३ मा माथि उल्लेखित व्यवसायको स्थापना र बार्षिक नविकरण कर मात्र भएकोले यो कर पनि अलगबाट तिर्नुपर्नेछ ।

### अनुसूची -९

## पार्किङ्ग शुल्क (संकेत नं. १४२४१)

### सवारी पार्किङ्ग शुल्कको दर

सि.नं.	सवारी पार्किङ्ग शुल्क	दर
१	ठूला सवारी साधन	रु. १००/-
२	साना सवारी साधन	रु. ५०/-
३	अन्य शहरी क्षेत्रमा (सबै साना ठूला सवारी साधन)	रु. ५/-

अनुसूची -१०

व्यक्तिगत घटना दस्तुर (संकेत नं. १४२४४)

सि.नं.	विवरण	आ.ब. २०८१/८२
१	व्यक्तिगत घटना दर्ता विलम्ब शुल्क	२००।-
२	व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रतिलिपि	५००।-

अनुसूची -११

नाता प्रमाणित दस्तुर (संकेत नं. १४२४५)

सि.नं.	विवरण	आ.ब. २०८१/८२
१	नाता प्रमाणित	२१०।-

अनुसूची -१२

न्यायिक दस्तुर (संकेत नं. १४२२१)

सि.नं.	विवरण	
१	न्यायिक समिति निवेदन दस्तुर	५०।-
२	मिलापत्र दस्तुर	२००।-

अनुसूची -१३

अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क (संकेत नं. १४२२९)

सि.नं.	विवरण	
१	कोटेशन फाराम शुल्क	५००।-
२	टेण्डर फाराम शुल्क	आर्थिक नियमावली अनुसार

अनुसूची -१४

अन्य दस्तुर तथा सेवा शुल्क (संकेत नं. १४२४९)

सि.नं.	विवरण	रु.
१	सुचना किताब हेरेको	२००।-
२	गा.पा. बाहिर काठ निकाशी क. प्रति टेक्टर, ख. ट्रक	१०००।- २०००।-
३	सर्जमिन मुचुल्का शुल्क	५००।-
४	निवेदन फाराम प्रति पाना	१०।-
५	अनुसूची	१०।-
६	तमसुक दर्ता दस्तुर	३००
७	भवन निर्माण दरखास्त फाराम दस्तुर	१०००।-
८	भरुवा बन्दुक नवीकरण दस्तुर क. जिल्ला भर ख. राज्य भर	५००/-, १०००/-
९	घर निर्माण नक्शाको नक्कल दस्तुर प्रतितला	२००/-
१०	आंशिक रुपमा सरसफाई हुने क्षेत्रमा मासिक	२५।-
११	नियमित रुपमा सरसफाई हुने सफा सडक र राजमार्ग क्षेत्र बाहेकमा मासिक	४०।-
१२	नियमित रुपमा सरसफाई हुने क्षेत्र सफा सडक र राजमार्गमा मासिक	६०।-
१३	ठूला होटल, नाई, हस्पिटल, बोर्डिङ्ग स्कुल तथा क्लिनिक व्यवसायहरुको मासिक	७५।-
१४	सक्सन ट्यांक गा.पा. क्षेत्रभित्र प्रत्येक पटक/प्रति ट्यांकर	२५००।-
१५	सक्सन ट्यांक गा.पा. क्षेत्र बाहिर प्रत्येक पटक/प्रति ट्यांकर	५०००।-
१६	सेप्टिक ट्यांक प्रयोजनको लागि ट्यांकर प्रयोग गरेमा प्रति ट्यांकर	१०००।-

१७	गाउँपालिकाको भ्याक्वो लोडर भाडामा लैजाने व्यक्ति/संस्थाले गापाबाट बाहिर चालकको भत्ता समेत व्यहोर्नुपर्नेछ । साथै उक्त साधन भाडामा लैलादा कार्यालयबाट हिडेको समय र आइपुगेको समय एकतर्फी समय मात्र गणना गरिनेछ	५०० -
१८	<b>बोडिङ्ग स्कुल संचालन सेवा दस्तुर</b>	
क	कक्षा १ देखि ५ सम्म	२०००
ख	कक्षा १ देखि ८ सम्म	३०००
ग	कक्षा १ देखि १२ सम्म	५०००
१९	<b>जग्गा मूल्यांकन दस्तुर</b>	
क	रु. १० लाख सम्म	१००० -
ख	रु. २० लाख सम्म	१५०० -
ग	रु. ३० लाख सम्म	२५०० -
घ	रु. ४० लाख सम्म	३५०० -
ङ	रु. ५० लाख सम्म	४००० -
च	रु. १ करोड सम्म	५००० -
छ	रु. १ करोड भन्दा माथि	६००० -
२०	<b>सम्पत्ति मूल्यांकन (ऋण र वैदेशिक रोजगारका लागि) दस्तुर</b>	
क	रु. १० लाख सम्म	१००० -
ख	रु. २० लाख सम्म	१५०० -
ग	रु. ३० लाख सम्म	२५०० -
घ	रु. ४० लाख सम्म	३५०० -
ङ	रु. ५० लाख सम्म	४००० -
च	रु. १ करोड सम्म	५००० -
छ	रु. १ करोड भन्दा माथि	६००० -
२१	<b>सम्पत्ति मूल्यांकन (अध्ययनका लागि) दस्तुर</b>	
क	रु. १० लाख सम्म	१००० -
ख	रु. २० लाख सम्म	१५०० -
ग	रु. ३० लाख सम्म	२५०० -
घ	रु. ४० लाख सम्म	३५०० -
ङ	रु. ५० लाख सम्म	४००० -
च	रु. १ करोड सम्म	५००० -
छ	रु. १ करोड भन्दा माथि	६००० -
२२	<b>आय प्रमाणित दस्तुर</b>	
क	रु १ लाख देखि ५ लाख सम्म	५००
ख	रु. ५ लाख देखि १० लाख सम्म	१००० -
ग	रु. २० लाख सम्म	१५०० -
घ	रु. ३० लाख सम्म	२५०० -
ङ	रु. ४० लाख सम्म	३५०० -
च	रु. ५० लाख सम्म	४००० -
छ	रु. १ करोड सम्म	५००० -
ज	रु. १ करोड भन्दा माथि	६००० -
२३	<b>ल्याव टेस्ट : सडक स्तरनोन्ती</b>	
क	२० लाख सम्म	१५०००
ख	२० लाख भन्दा माथि	२००००
२४	<b>ल्याव टेस्ट : सडक कालोपत्रे</b>	
क	५० लाख सम्मको	२५०००
ख	५० लाख भन्दा माथि	३५०००
२५	<b>अमिन सेवा शुल्क</b>	
क	१ कित्ताको रकम	१००० -
ख	१ कित्ता भन्दा भन्दी भएमा प्रति कित्ता थप रकम	५००/-
२६	साभा हल हल भाडा दैनिक	२००० -
२७	हल भाडा कृषि हल दैनिक	५०० -

अनुसूची -१५

**सिफारिस दस्तुर (संकेत नं. १४२४३)**

सिफारिस दस्तुर दस्तुर बार्षिक

सि.नं.	विवरण	रु.
१	जन्म, मृत्यु, विवाह, बसोबास प्रमाणित लगायतको सिफारिस	२००।-
२	नाम, ठेगाना संशोधन वा एकै व्यक्ति हो भन्ने प्रकृतिका सिफारिस	२००।-
३	<b>घरजग्गा दा.खा.नामसारी सिफारिस</b> क. पाँच लाख सम्मको मुल्यांकनमा ख. पाँच लाख देखी दश लाख सम्मको मुल्यांकनमा ग. दश लाख भन्दा माथीको मुल्यांकनमा	७५०।- १०००।- १५००।-
४	<b>घरबाटो सिफारिस/प्रमाणित</b> क. पाँच लाख सम्मको मुल्यांकनमा ख. पाँच लाख देखी दश लाख सम्मको मुल्यांकनमा ग. दश लाख भन्दा माथीको मुल्यांकनमा	७५०।- १०००।- १५००।-
५	पेन्सन कार्ड वा सो सम्बन्धी अन्य सिफारिस	३००।-
६	असियार प्रमाणित तथा सिफारिस	५००।-
७	संघ संस्था दर्ता सम्बन्धी सिफारिस	५००।-
८	सहकारी संस्था दर्ता सिफारिस	२५००
९	निजी विद्यालय दर्ता तथा स्तर वृद्धि सिफारिस क. कक्षा १ देखि ५ सम्म, ख. कक्षा १ देखि ८ सम्म, ग. कक्षा १ देखि १२ सम्म)	३,०००।- ५,०००।- १०,०००।-
१०	<b>काठ दाउराको सिफारिस</b> क. काठ ट्रिप ख. दाउरा ट्रिप	३५०/-, २५०/-
११	कोचिग कक्षा संचालन सिफारिस	१०००
१२	नम्बरी जग्गाको रुख कटानी सिफारिस(प्रति रुख)	१००
१३	अंग्रेजी रुपान्तरण प्रति सिफारिस	५००।-
१४	वंशजको नागरीकता सम्बन्धि सिफारिस	११०।-
१५	वैवाहिक अंगीकृत नागरीकता सम्बन्धि सिफारिस	५००।-
१६	नाम छुटको सिफारिस / विद्यार्थीलाई	१००।-
१७	<b>चार किल्ला प्रमाणित सिफारिस</b> क. १ कित्ताको सिफारिस दस्तुर ख. सो भन्दा भन्दी कित्ता भएमा प्रति कित्ताको थप	५००।- ५०।-
१८	सनाखतको सिफारिस	३००।-
१९	स्थायी बसोबास सम्बन्धी सिफारिस	५००।-
२०	नाम, थर, जन्म मिति संशोधन सिफारिस	२००।-
२१	विद्युत जडान सम्बन्धी सिफारिस	३००।-
२२	टेलिफोन जडान सम्बन्धी सिफारिस	३००।-
२३	निजी धारा जडान सम्बन्धी सिफारिस	३००।-
२४	चारित्रिक सिफारिस	३००।
२५	विद्युत, टेलिफोन, खानेपानी सम्बन्धी नामसारी सिफारिस	३००।-
२६	उद्योग स्थापना सिफारिस (अन्य निकायलाई गर्दा मात्र)	३००।-
२७	भवन निर्माण सम्पन्न सिफारिस	५००।-
२८	छात्रवृत्ति सम्बन्धी सिफारिस	निशुल्क
२९	सिफारिसको विवरण सच्याईए वापत	सिफारिस शुल्कको ५०% (आधा)
३०	विविध सिफारिस दस्तुर	२००।-
३१	जाती प्रमाणित सिफारिस	२१०।-
३२	सगोल प्रमाणित सिफारिस	२१०।-
३३	व्यवसाय दर्ता सिफारिस	२१०।-
३४	घरबाटो भए/नभएको सिफारिस दस्तुर अन्य प्रयोजनको लागि	१०००।-

३५	नागरिकता प्रतिलिपी सिफारिस दस्तुर	२१०१-
३६	जग्गा कित्ता काट सिफारिस दस्तुर	५००१-
३७	अंशवण्डा र दानवकसमा सिफारिस	५००१-
३८	गाउँपालिकाले तत्काल (६ महिना भित्र) धितो मूल्यांकन गरेको सिफारिस पुनः नवीकरण गर्नुपर्दा जुन प्रयोजनको लागि गरिएको हो सोका लागि लाग्ने दस्तुरको १० प्रतिशत दस्तुर लिईनेछ।	

### अनुसूची -१६

## नक्साँ पास दस्तुर (संकेत नं. १४२४२)

### घर नक्साँ पास दस्तुर

सि.नं.	भौतिक संरचनाको विवरण	प्रति बर्ग फिट रु.
		आ.ब. २०८१/८२
१.	आर.सी.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर	
क)	भुईँ तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	४
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	५
	१२०१ भन्दा माथी	६
ख)	पहिलो तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	५
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	६
	१२०१ भन्दा माथी	७
ग)	दोस्रो तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	६
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	७
	१२०१ भन्दा माथी	८
घ)	तेस्रो तला वा सो भन्दा माथी प्रत्येक तलाको	१०
२.	लोड बेरिंग घर (सिमेन्टको जोडाई ईट्टाले बनेको न्यूनतम २३-३५ से.मी मोटाई)	
क)	पहिलो तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	२
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	३
	१२०१ भन्दा माथी	४
ख)	दोस्रो तला	
	७०० वर्ग फिट सम्मको	३
	७०० - १२०० वर्ग फिट सम्मको	४
	१२०१ भन्दा माथी	५
ग)	तेस्रो तला	५
३.	लोड बेरिंग घर (सिमेन्टको जोडाई ढुंगा बनेको न्यूनतम ३५ से.मी मोटाई)	
क)	पहिलो तला	२.५
ख)	दोस्रो तला	३
४.	माटोको जोडाईमा इट्टाले बनेको (न्यूनतम २३-३५ से.मी. मोटाई)	१.५
५.	माटोको जोडाईमा ढुंगाले बनेको (न्यूनतम ३५- ४५ से.मी. मोटाई)	१
६.	घर नक्सा अनुगमन शुल्क	
	क. आर.सि.सि.	५/-
	ख. अन्य	३/-
७.	भवन निर्माण अनुमतिको लागि दरखास्त फाराम दस्तुर	१०००/-

- अ) पुराना घरहरुको हकमा नक्शा अभिलेखीकरण कार्यविधिले तोके बमोजिम हुने ।  
 आ) साधारण स्वीकृतिका लागि फिल्ड शुल्क, सर्जमिन शुल्क लिई सर्जमिन गराई मात्र स्वीकृति दिने ।  
 इ) नक्साँ पास क्षेत्र भन्नाले यस कैलारी गाउँपालिका भित्रको सम्पूर्ण क्षेत्रमा निर्माण भएका वा निर्माण गरिने भवनलाई मानिनेछ ।

## अनुसूची -१७

### परीक्षा शुल्क (संकेत नं. १४२२४)

१. यसमा परीक्षा दस्तुर, दरखास्त दस्तुर र पाठ्यक्रम विक्रीबाट प्राप्त रकम तथा परीक्षा सम्बन्धि विविध दस्तुर नियमानुसार तोके बमोजिम दस्तुर लिइनेछ ।

## अनुसूची -१८

### कृषि उत्पादनको विक्रीबाट प्राप्त रकम (संकेत नं. १४२११)

१. यसमा कृषि उत्पादनको विक्रीबाट प्राप्त रकम नियमानुसार तोके बमोजिम दस्तुर लिइनेछ ।

## अनुसूची -१९

### बेरुजु (संकेत नं. १५१११)

१. बेरुजु असुलबाट प्राप्त रकम यसमा लिइनेछ ।

## अनुसूची -२०

### सवारी साधन कर (साना सवारी (संकेत नं. ११४५१)

१. यसमा टागा, रिक्सा, अटो रिक्सा र ई-रिक्सा जस्ता सवारी साधनमा लाग्ने कर असुल उपर गरिनेछ ।

## अनुसूची -२१

### दहत्तर बहत्तर शुल्क (संकेत नं. ३३३६६)

१. यसमा ढुगा, गिट्टी, बालुवा, दहत्तर र बहत्तरको संकलनमा विक्रीमा लाग्ने शुल्क वापतको रकम नियमानुसार तोके बमोजिम लिइनेछ ।

## अनुसूची -२२

### अन्य राजश्व (संकेत नं. १४५२९)

#### १. वार्षिक जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करको दर

यस अनुसूची-२२ मा कर दस्तुर उठाउनका लागि उल्लेख गर्नुपर्ने माल वस्तु र उक्त माल वस्तुको करको दर यस कैलारी गाउँपालिका को आन्तरिक आयको प्रक्षेपण-२०८० मा विस्तृत रूपमा उल्लेख गरिएकोले सोही राजस्व प्रक्षेपण प्रतिवेदनमा तोकिएको मालवस्तु र करका दरलाई नै यस कैलारी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन-२०८० को अनुसूची-२२ को अंगको रूपमा राखिएको छ ।

#### २. सवारी साधन करको दर

##### (क) वार्षिक सवारी साधन सेवा शुल्क

सि.नं.	वार्षिक सवारी साधन	करको दर(रु.)
		आ.ब. २०८१/८२
१	बस, ट्रक, लहरी र अन्य हेभी गाडी	१५०० -
२	भाडा तथा निजी मिनीबस, ट्रक	१००० -
३	वातावरणमैत्री रिक्सा	३०० -
४	भाडाको कार जिप	१००० -
५	निजी कार, भ्यान, जिप, पिकअप	१००० -
६	ट्याक्टर ठूलो २० हर्ष पावर भन्दा माथि	५०० -
७	ट्याक्टर ठूलो २० हर्ष पावर भन्दा सानो	३०० -
८	स्कटर, मोटरसाइकल	२०० -
९	अटो रिक्सा	३०० -
१०	पावर टेलर	२०० -
११	लोडर, डोजर र एक्साभेटर, जेसिभि, रोलर(भ्याकुम),कम्पेन	१५०० -
१२	ईलेक्ट्रिक मोसा तथा स्कटर	१०० -

**(ख) पटके सवारी सेवा शुल्क (वार्षिक)**

सि.नं.	पटके सवारी सेवाको विवरण	करको दर(रु.) २०८१/८२
१	बस, ट्रक	५० -
२	लहरी(६ टायरभन्दा बढी)	१०० -
३	ट्रयाक्टर ठूलो(४० हर्षपावरभन्दा बढी)	४० -
४	मिनी बस, ट्रक	३० -
५	निजी कार, भाडा कर	२० -
६	ट्याम्पो	२० -
७	विदेशी बस ट्रक	२०० -
८	विदेशी लहरी(६ टायर भन्दा बढी)	२०० -
९	विदेशी मिनी बस, ट्रक	१५० -
१०	विदेशी कार/ट्याक्सी	१०० -

**३. पर्यटन शुल्कको दर**

सि.नं.	विवरण	वार्षिक करको दर
१	आन्तरिक	१००/-
२	बाह्य	५००/-

- आ.व. २०८१/८२ का लागि नदी जन्य पदार्थको संकलन उत्खननको वार्षिक ठेक्का अंक मु.अ. कर सहित वातवारणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन अनुसार ठेक्का गर्ने नदी जन्य पदार्थको उत्खननमा प्रदेश सरकारले निर्धारण गरेको दररेट कायम लागु गर्नका लागि सिफारिस गर्ने ।  
पुनश्च :(१) यस गा.पा. भित्रका बाँसिन्दाले घरयासी प्रयोजनका लागि गाडामा संकलन उत्खनन गरेमा कर नलाग्ने यदि व्यवसायिक प्रयोजनका लागि संकलन गरेमा प्रति गाडा रु ५० तिर्नु पर्नेछ ।  
पुनश्च :(१) यस गा.पा. भित्रका बाँसिन्दाले घरयासी प्रयोजनका लागि गाडामा संकलन उत्खनन गरेमा कर नलाग्ने यदि व्यवसायिक प्रयोजनका लागि संकलन गरेमा प्रति गाडा रु ५० तिर्नु पर्नेछ ।
- पुन : प्रयोगका लागि गा.पा.बाट बाहिर निकाशी गरिने कवाडी मालसमानको कवाडी करको वार्षिक ठेक्का अंक मु.अ. कर बाहेक सहित रु. ८,००,०००/- स्थानीय राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसलाई पारित गर्ने ।

**४. कवाडी करको समानको दर रेट तपशिल बमोजिम लागु गर्ने**

क्र.स.	समानको विवरण	ईकाई	करको दर	कैफियत
१.	भ्रिण्डु (प्राकृतिक र कृतिम उनका टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
२.	गार्मेन्ट कपडाको टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
३.	जलेको मोबिल	प्रति के.जी.	रु. १	
४.	जुट र पालिष्टको बोरा	प्रति के.जी.	पैसा ५०	
५.	कार्पेटको टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
६.	टायर टुव	प्रति के.जी.	रु. २	
७.	थोत्रो टिन	प्रति के.जी.	रु. २	
८.	पुरानो ड्रम	प्रति के.जी.	रु. २	
९.	पुरानो कागज	प्रति के.जी.	रु. १	
१०.	अखबार पुरानो (न्यूज प्रिन्ट)	प्रति के.जी.	रु. २	
११.	अन्य कागज (कार्टुन समेत)	प्रति के.जी.	रु. २	
१२.	फलाम	प्रति के.जी.	रु. २	
१३.	अन्य धातु (तामा पितल)	प्रति के.जी.	रु. ४	
१४.	थोत्ररिएको काम नलाग्ने मेसिनरी औजार	प्रति के.जी.	रु. २	
१५.	पोलथिन पाईपका टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
१६.	सिसाका धलो तथा टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
१७.	काँचको धुलो तथा टुक्रा	प्रति के.जी.	रु. २	
१८.	कोक तथा अन्य पेय पदार्थका बोतल	प्रति गोटा	५० पैसा	
१९.	वियरका बोतल, मदिराका बोतल तथा अन्य बोतल	प्रति गोटा	५० पैसा	

- हाल ठेक्का पट्टा व्यवस्थापन भई सकेको बाहेकका ताल एवं पर्यटकीय क्षेत्रका सम्बन्धमा कर/ठेक्का रकम व्यवस्थापन गर्नु परेमा गरिने समयमै गाउँपालिकाबाट व्यवस्थापन उपयुक्त हुने निर्णय गरियो ।
- यस गा.पा.बाट आन्तरीक आय सम्बन्धि ठेक्का लिने पक्षले आफुले कबोल गरेको रकम सम्भौताका बखत अग्रिम एक मुष्ट बुझाएको खण्डमा कबोल गरेको रकमको मु.अ. कर बाहेकमा १०% छुट दिने राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसलाई पारित गर्ने निर्णय गरियो ।
- यस गा.पा लाई तिर्नु पर्ने मालपोत भुमिकर, घरकर लगायतका अन्य कर दस्तुर करदाताले पौष मसान्त सम्ममा बुझाएमा पारित गरिए अनुसारको दर लाग्नेछ ।
- यस गा.पा. भित्रका बाँसिन्दालाई गा.पा.को कर दस्तुर तिर्ने सम्बन्धमा जागरण दिनका लागि सबै वडाका जनप्रतिनिधि, भलमन्सा, बजार समितिका मुख्य पदाधिकारीलाई अनुशिक्षण कार्यक्रम संचालन गर्ने सिफारिसलाई पारित गर्ने निर्णय गरियो ।
- यस गा.पा. भित्र परम्परागत रुपमा संचालित घाटहरुमा गा.पा.ले ठेक्का पट्टाका माध्यमबाट आय संकलन गर्दै आईरहेकोमा उक्त घाटहरुको ठेक्कापट्टालाई आगामी आ.व. पनि निरन्तरता दिदै बढा बढ गर्दै मु.अ. कर सहित स्थानीय राजश्व परामर्श समितिका सिफारिसका आधारमा तपसिल बमोजिमको बाषिक दर निर्धारण गर्ने निर्णय पारित गरियो ।

### ५. कैलारी गाउँपालिका भित्र रहेका घाटहरुको ठेक्का न्यूनतम रकम तपसिल अनुसार कायम गरिनेछ ।

■ भितरीया घाट, वडा नं.४ न्यूनतम	रु. ६०,०००
■ खोनपुर घाट, वडा नं.३ न्यूनतम	रु. ३,००,०००
■ गोबरैला घाट, वडा नं.५ न्यूनतम	रु. ३०,०००
■ बडका पलिया घाट, वडा नं.५ न्यूनतम	रु. २०,०००

### घाटका यात्रुहरुको दर रेट :

#### श्रावण देखि कार्तिक सम्मका लागि :

• प्रति यात्रु	रु.२०।-	प्रति यात्रु	रु. १०।-
• एक जना यात्रु सहित साईकलको	रु.३०।-	एक जना यात्रु साईकल सहित	रु. १५।-
• एक जना यात्रु सहित मोटर साईकलको	रु.५०।-	एक जना यात्रु मोटर साईकल सहित	रु. २०।-

पुनश्च : नदी वारीपारीका स्थानीय स्थायी बाँसिन्दाहरुलाई माथी शुल्क नलाग्ने ।

#### मंसिर देखि अषाढ सम्मका लागि

### ६. गापा भित्रका ताल तलैयाहरुको माछा पालन व्यवसायको ठेक्का बाट प्राप्त भएको ठेक्का रकम यस शिर्षक राखिनेछ ।

आगामी आ.व.मा ठेक्का व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तालहरुको न्यूनतम कबोल अंक (५ पाँच वर्षको लागि) तपसिल बमोजिमको कायम ठेक्का आह्वान गर्ने निर्णय गरियो ।

तालको विवरण/नाम	ठेगाना	न्यूनतम ठेक्का अंक	ठेक्का अवधी
लठ्ठाहुवा ताल	कैलारी गा.पा.१,२	९९,००,०००/-	५ वर्ष
भटही ताल	कैलारी गा.पा.२	८९,१००/-	५ वर्ष
मसरिया ताल	कैलारी गा.पा.६	१६,५०,०००/-	५ वर्ष
परसुवा ताल	कैलारी गा.पा.७	२,८३,०००/-	५ वर्ष
कोइलही ताल(क)	कैलारी गा.पा.९	१२,२२,२२२/-	५ वर्ष
कोइलही ताल(ख)	कैलारी गा.पा.९	६,७६,५००	५ वर्ष
कुइलहुवा ताल	कैलारी गा.पा.९	८,२५,०००/-	५ वर्ष
पश्चिम राखौनी ताल	कैलारी गा.पा.५	२०,१३,०००/-	५ वर्ष
उत्तर राखौनी ताल	कैलारी गा.पा.५	१६,७३,१००/-	५ वर्ष
राखौनी भगतपुरन ताल	कैलारी गा.पा.५	१८,७०,०००/-	५ वर्ष
दक्षिण राखौनी ताल	कैलारी गा.पा.५	१३,२०,०००/-	५ वर्ष
सौनिया ताल	कैलारी गा.पा.५	५,५५,५००/-	५ वर्ष
ठूला कोइलही ताल	कैलारी गा.पा.९	३०,८०,०००/-	५ वर्ष
सुइतीताल पूर्व र पश्चिम	कैलारी गा.पा.७	१,६५,०००/-	५ वर्ष

जमनेहता ताल	कैलारी गा.पा.१	२,२७,७००/-	५ वर्ष
-------------	----------------	------------	--------

- हाल ठेक्का पट्टा व्यवस्थापन भई सकेको बाहेकका ताल एवं पर्यटकीय क्षेत्रका सम्बन्धमा कर/ठेक्का रकम व्यवस्थापन गर्नु परेमा गरिने समयमै गाउँपालिकाबाट व्यवस्थापन उपयुक्त हुने निर्णय गरियो ।
- यस गा.पा.बाट आन्तरीक आय सम्बन्धि ठेक्का लिने पक्षले आफुले कबोल गरेको रकम सम्भौताका बखत अग्रिम एक मुष्ट बुझाएको खण्डमा कबोल गरेको रकमको मु.अ. कर बाहेकमा १०% छुट दिने राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसलाई पारित गर्ने निर्णय गरियो
- यस गा.पा लाई तिर्नु पर्ने मालपोत भुमिकर, घरकर लगायतका अन्य कर दस्तुर करदाताले पौष मसान्त सम्ममा बुझाएमा पारित गरिए अनुसारको दर लाग्नेछ ।
- यस गा.पा. भित्रका बाँसिन्दालाई गा.पा.को कर दस्तुर तिर्ने सम्बन्धमा जागरण दिनका लागि सबै वडाका जनप्रतिनिधि, भलमन्सा, बजार समितिका मुख्य पदाधिकारीलाई अनुशिक्षण कार्यक्रम संचालन गर्ने सिफारिसलाई पारित गर्ने निर्णय गरियो
- यस गा.पा. भित्र परम्परागत रूपमा संचालित घाटहरुमा गा.पा.ले ठेक्का पट्टाका माध्यमबाट आय संकलन गर्दै आईरहेकोमा उक्त घाटहरुको ठेक्कापट्टालाई आगामी आ.व. पनि निरन्तरता दिदै बढा बढ गर्दै मु.अ. कर सहित स्थानीय राजश्व परामर्श समितिका सिफारिसका आधारमा तपशिल बमोजिमको वार्षिक दर निर्धारण गर्ने निर्णय पारित गरियो ।
- कैलारी गाउँपालिकामा रहेका सम्पूर्ण ताल तलैयाहरुलाई एकद्वार प्रणालीका माध्यमबाट कैलारी गाउँपालिकाको स्वामित्वमा ल्याउनका लागि तालहरुको EIA (वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन) गरी प्रभाव मूल्यांकन गरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आय अभिवृद्धिका लागि राजनितिक दल, जिल्ला डिभिजन वन कार्यालय, सेक्टर वन कार्यालय, सब डिभिजन कार्यालय, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, विभिन्न क्लवहरु, नागरिक समाज, भलमन्साहरुसँग समन्वय तथा सहकार्य गरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आय अभिवृद्धिका लागि आवश्यक प्रक्रियागत कदम चाल्नका लागि कार्यदल गठन सहितको सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

\*\*\*\*\*